

Régi Rádió Ujság

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
NOVISAD, KRALJA PETRA UL. 30. I. EMELET
Telefonszám: 21-37, éjjel 20-58
SZUBOTICA, Kralja Aleksandra 9. Telefon 6-70

Novisád, 1931. évi április hó 19
VASÁRNAP
XII. évfolyam 91. szám

Előfizetési ára: egy óra 40 dinár, három óra 120 dinár — Külföldön egy hónapra 50 dinár. — Egyes szám ára hétköznap 1.50 dinár, vasárnap 2 dinár
Megjelenik hétfő kivételével mindennap reggel

A dunabánsági közigazgatás erélyesen cáfolja a szubotikai Napló április 17.-iki cikkét

A lapnak a küldöttségre vonatkozó közleménye nem felel meg a valóságnak

A dunabánsági közigazgatás kibanetjéből a következők közlésére kértek fel bennünket:

Királyi dunabánsági közigazgatás
223. sz. 1931. április 18

A Reggeli Ujság szerkesztőségének

Novisád

Felkérjük a szerkesztőséget, hogy lapjuk legközelebbi számában látható helyen és hű magyar fordításban a következőket szíveskedjenek közölni:

A Napló április tizenhetedik 105. számában vezetőhelyen megjelent közlemény, amely dr. Strelitzky Dénes szubotikai ügyvéd és öt társának a dunai bánnál történt kihallgatására vonatkozik, hamis, önkényes és teljesen tendenciózus.

A Dunabánság bánjának kabinetjéből.

A bán helyett:

TODOROVICS DRAGOMIR
bánhelyettes.

Az új spanyol kormány nem indít pert Alfonz király ellen

Portugál-spanyol libériai köztársaság alakul? — Haditörvényszék elé állítják Berenguer volt hadügyminisztert — Az új spanyol kormány konkordátumos tárgyalást indít a Vatikánnal

A spanyol köztársasági kormány tagjai
Balról jobbra: Miguel Maura, belügy,
Fernando de los Rios, igazságügy, Alvaro

de Albornoz, Alkale Zamorra, elnök, Caballero, közmunka és Casares Quiroga, tengerészetügy.

tóvé teszik

egyes személyek felelősségének tisztázását a diktatura alatt és a diktatura után elkövetett hűnös cselekményekért.

A minisztertanács után Lerroux külügyminiszter közölte, hogy a katalán kérdés megoldása jó úton halad. Megállapodás történt, hogy a San Sebastiánban létrejött egyezményhez képest a katalán statu-

ZÁGREBI VÁSÁR

1931. IV. 25 - V. 4.

VIII. Automobil-szalón

motorkerékpárok, biciklik és felszerelések

XV. Különleges mezőgazdasági vásár (gépek, trágya és egyéb szükségletek)

Baromfi és házi nyulak
(csak IV. 25-től 28-ig)

Hollandi virágok, turisztikai és sportszerek kiállítása, egészségügy.

A Zágreni Vásárra az indulás előtt megváltott igazolvány a vasutakon díjtalan visszatérésre, hajókon pedig a megváltott osztálynál eggyel magasabb osztályra jogosít.

tumtervezetet az alkotmányozó nemzetgyűlés elé terjesztik és hogy alávetik magukat ebben a kérdésben az alkotmányozó nemzetgyűlés döntésének.

Zamora köztársasági elnök ujságírók előtt kijelentette, hogy

az új spanyol kormány nem szándékozik perbefogni Alfonz királyt.

A londoni Daily Herald úgy értesül, hogy Spanyolországban és Portugáliában az utóbbi napokban olyan törekvés nyilvánult meg, hogy az Ibériai félszigeten

Spanyolország és Portugália bevonásával egységes ibériai köztársaságot létesítsenek.

Berenguer tábornokról, a monarchista kormány utolsó hadügyminiszteréről az a hír járta, hogy Portugáliába szökött. Ez a hír nem bizonyult valósnak, mert Berenguer tábornok tegnap önként jelentkezett a hatóságoknál. Letartóztatták és közölték vele, hogy haditörvényszék elé állítják.

Gibraltárból Londonba érkezett jelentés szerint

Sevillában tegnap újabb zavargások történtek ki,

amelyek során összeütközésekre került a sor a rendőrség, polgárőrség és a katonaság között.

Madridi jelentés szerint a pénzügyminiszter a sajtó képviselői előtt kijelentette, hogy

a köztársasági kormány elismeri az előző kormány által vállalt pénzügyi kötelezettségeket.

Spanyolországban olyan hírek terjedtek el, hogy a kormány lefoglalni készül a bankbetéteket, hogy megakadályozza a spanyol tőke külföldre vándorlását. A pénzügyminiszter ezeket a híreket is a lehatarozottabban megafolta. Kijelentette, hogy a kormánynak legkevésbé sem szándéka korlátozni a tőke szabad mozgását.

A köztársasági kormányt eddig Franciaország, Mexiko, Uruguay és Chile ismerték el.

A londoni Daily Mailnek jelentik Madridból, hogy a forradalmi kormánynak minden ellentétes hireszteléssel szemben súlyos gondot okoz a katalán szeparatizmus fenyegető veszélye. Macia ezredes katalán miniszterelnök elrendelte, hogy valamenyny katalán ezredet és a Barcelonában horgonyzó hadihajókat különálló egység gyanánt kell kezelni és a külön katalán légi haderő megalakítása is folyamatban van.

Folytatás a hatodik oldalon!

Április 26-án tartják meg a noviszádi egyesített iparlestületek alakuló közgyűlését

A bánság részéről Radulovics Dusan városi referens vesz részt az alakuló közgyűlésen Ugy Noviszádon, mint a volt Petrovaradinban nagy érdeklődés nyilvánul meg a közgyűlés iránt

A Reggeli Ujság többször is részletesen beszámolt arról az egyesítési folyamatról, amely nemrég a noviszádi és a volt petrovaradini iparlestületek között megindult. A két város egyesítése által ugyanis a törvény értelmében Noviszádon csakis egy iparlestület állhat fenn és az egyesítés után ugy Noviszád, mint a volt Petrovaradin iparosai saját maguk indítottak mozgalmat az egyesítés érdekében. A polgármesteri hivatalban el is határozták az egyesítést és erről értesítették a báni közigazgatást, amely ugy határozott, hogy a két egyesületet először meg kell szüntetni és az ügyek vezetését egyelőre ideiglenesen az elsőfoku iparhatóságra kell bízni. Ez meg is történt, a likvidálását végrehajtották és most már odáig érkezett az ügy, hogy az új, egyesített iparlestület alakuló közgyűlését is meg lehet tartani.

Mint értesülünk, ezt az alakuló közgyűlést április 26-án délután két órakor tartják meg a noviszádi Winkle palotában lévő söresarnokban. Ugy a noviszádi, mint a volt petrovaradini iparosok között igen élénk érdeklődés nyilvánul meg a közgyűlés iránt, amely előreláthatólag igen látogatott lesz. A közgyűlés napirendje: megnyitás, az alapszabályok felolvasása és elfogadása, az elnök és a választmány megválasztása.

A királyi báni közigazgatás mint komesszár Radulovics Dusan városi referenst, az elsőfoku iparhatóság vezetőjét rendelte ki a közgyűlésre. A vezetőség megalakulása után Radulovics Dusan, aki az elsőfoku iparhatóság nevében ideiglenesen vezette az iparlestület ügyeit, az aktákat átadja az új vezetőségnek.

Kürten Péter valamennyi gyilkossági ügyét letárgyalta a düsseldorfi törvényszék

A tömeggyilkos egyik áldozatát borzalmas sérülésekkel szállították a kórházba, ahol rövidesen kiszendvedt

Düsseldorfból jelentik: A tömeggyilkos Kürten Péter bűnügye tárgyalásának hatodik napján a bíróság a Doerrier-estet vizsgálta meg. Ens tanu azt vallja, hogy amikor az egyik vasuti átjárótól mintegy öt-száz méterre amellet a hely mellett haladt, ahol a Doerrier nevű nő feküdt, látta, hogy a nőben még volt élet. Rögtön rendőri segítséget hívott.

A tanu elmondja, hogy az áldozat egy bokor tövében feküdt, egyik kezét mintegy védekezésül a szeme elé tartotta. A bűnügyi rendőrség egyik tisztviselője előadta, hogy amikor a riadókészültség a tett színhelyére érkezett, Doerrier még élt és fájdalmasan nyögött.

Az ügyész megkérdezi Müller rendőrtisztviselőt, hogy mit tud Kürten elfogatásáról. A tanu azt vallja, hogy

Kürten egy szót sem szólt, amikor elfogták.

Az orvos, aki Doerrier asszonyt a kórházban megvizsgálta elmondja, hogy az áldozatot borzalmas sérülésekkel szállították a kórházba. A súlyos kalapácsütések a szemek táján érték és olyan mélyek voltak, hogy az agyvelő egy része is kilátszott. Az asszony nem nyerte vissza eszméletét és fokozódó szívbénulás következtében halt meg. Maurer Hubertine asszony esetét tár-

gyalták ezután. Az asszony a fején és jobb fülén szenvedett súlyos sérüléseket, de életben maradt. A sérülések kalapácsütésektől származtak. Az egyik ápolónő elmondja, hogy amikor Maurer Hubertine a kórházban feküdt, egy férfi kereste, aki feltűnően hasonlított Kürtenhez. Kürten kijelentette, hogy a látogató nem ő volt.

A következő tanu egy Frisch nevű elvált asszony, aki a színház közelében sétált, amikor

hátról hirtelen leütötték anélkül, hogy megszólították volna.

Először volt férjét gyanusította és ezt a gyanuját a rendőrségen is bejelentette. Az elnöknek arra a közbeszólására, hogy nyilván szándékosan gyanusította meg volt férjét, az asszony megtagadja a vallomást. A szembesítés során a tanu

Kürtent nem ismerte fel,

de Müller rendőrtisztviselő vallomása szerint Kürten annakidején azonnal kijelentette, hogy ezt az asszonyt akarta meggyilkolni.

Ezután Altermann Gertrud esetét tárgyalta a bíróság. Ez az ügy Kürten Péter utolsó gyilkossági ügye.

Az egyik rendőrtisztviselő a borzalmas módon összeszurkált holttest állapotáról és

a felvett látteletről tett jelentést. Sok tanu hallgattak ki, akik vallomásuk során azt mondták, hogy a gyermeket együtt látták Kürten Péterrel a tett színhelye felé haladni. Különösen érdekes Voss tanu vallomása, aki kollegájával este 7 órakor haladt át az uccán, ahol egy férfi és egy fiúcska jött velük szemben. Társa gyanusnak találta a férfi viselkedését és így szólt a tanuhoz:

— Ez a düsseldorfi gyilkos!

Mivel azonban a gyermek bizalmasnak látszott kísérője iránt, Voss azt hitte, hogy a férfi a gyermek apja.

Bergmann professzor szakvéleményt adott ezután a hulláról felvett látteletről, amely

34. nagy erővel döfött szurást állapított meg.

A védőnek arra a kérdésére, hogy a szurások nagy számából lehet-e a tettes lelkiállapotára következtetni, a szakértő azt felelte, hogy a tettes minden valószínűség szerint a legnagyobb izgalmi állapotban volt.

Ezután Scharfnének, Kürten volt feleségének tanuvallomását olvasták fel, majd a tárgyalást hétfő délelőtt 9 óráig elnapolták.

Negyedmillió dináros kaucióért sem helyezik szabadlábra Pekovatz Józsefet

Beeskerekéről jelentik: A beeskerei törvényszék vádtaácsa tegnap délelőtt foglalkozott Pekovatz József beeskerei szesznyakereskedő ujjabbi szabadlábra helyezési kérelmével. Pekovatz védője az ujjabban felajánlott 150 000 dinár biztosítékot negyedmillió dinárra emelte fel, a tanács azonban ezt a kérelmét is elutasította azzal, hogy a vizsgálat befejeztéig nem helyezik szabadlábra a csalárd bukással gyanusított kereskedőt. Mrkusics Josip dr. Pekovatz védője a határozat ellen a táblához felfolyamodással él.

Komplett hatszemélyes 078
KARLSBADI ÉTKEZŐ
 KÁVÉS
 FEKETE KÁVÉS
 KÉSZLET
 54 darab 530 dinár
 Meissen virágos, aranyszegélyű vagy mille fleur mintákkal.
 Vidékre szakszerűen csomagolva postán küldjük
Braća Kunetz, Szubotica, Fótér

Forradalom fenyeget Portugáliában

Madeira szigetén is egyre jobban kiéleződik a helyzet

Londonból jelentik: A Daily Telegraph lissaboni jelentése szerint Portugália a forradalom felé közeledik. Minden jel arra mutat, hogy

a forradalom egy-két napon belül kitör. A lakosság elégedetlensége a jelenlegi kormánnyal szemben tetőfokra hágott.

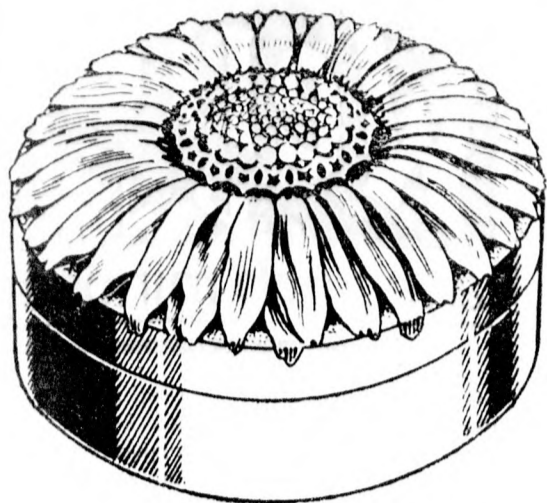
Az angol lapok értesülése szerint a helyzet Madeira szigetén is egyre jobban kiéleződik. A munkanélküliség növekszik.

A 65.000 lakosu város teljesen nők nélkül maradt,

mert a lányok és asszonyok az esetleges összeütközések elől, a hegyek közé menekültek.

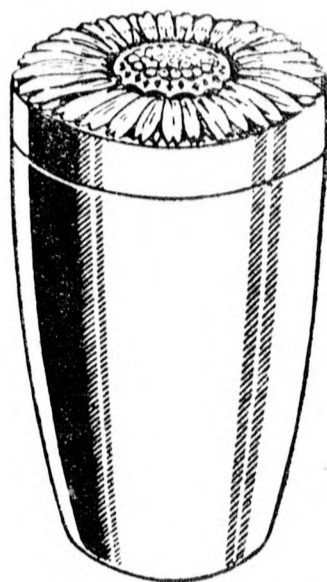
Arra számítanak, hogy ha a kormány blokádjá erősödik, zavargások, sőt határozottan forradalmi mozgalom következhetik be a szigeten.

A párisi lapok értesülése szerint egy cirkáló már megérkezett Madeira szigetéhez és felszólította a zendülőket, hogy adják meg magukat, ellenkező esetben megkezd a támadást.

MARGARÉTA PUDER

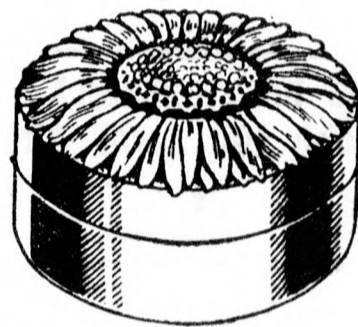
Nagy dohoz Din. 20.—, kicsiny Din. 10.—
Kapható tíz gyönyörű színben

MARGARÉTA KRÉM

Dupla tégely Din. 20.—
Kitűnő bőrápoló, ideális puderalap

MARGARÉTA PUDER MARGARÉTA KRÉM MARGARÉTA RUZS

MARGARÉTA RUZS

Doboza Din. 15.—, az összes
modern és szolid színekben

Egyedüli lerakat:

„SOA“ NOVISAD

A szovjet németországi megrendelése a vörös hadsereget erősíti

Ötszáz lokomotívot és tizezer vagon szállít Németország a Szovjetnek

A berlini lapok sokat foglalkoztak a német kormány azzal az elhatározásával, hogy egy milliárd márka erejéig garanciát vállal az Oroszországnak teljesítendő ipari szállításokért. Érdekes, hogy az egész sajtó csak általában tárgyalta ezt a nagy horderejű eseményt. Részletekbe azonban nem mélyedt bele. Pedig van ennek a garanciavállalásnak egy súlyos részlete is, amelyben kitűnik, hogy

Németország több más tétel között ötszáz mozdonyt és tizezer vasuti kocsit fog szállítani a szovjetnek.

Mindenki tisztában van azzal, hogy háború esetén milyen rendkívüli jelentősége van a vasuti parknak. Kétségtelen tehát, hogy a szovjetnek eladott ötszáz mozdony és tizezer vagon — önmagában sem csekélység!

rendkívül fogja emelni a vörös hadsereg támadó képességét.

A német ipar ugyyszólván teljesen átszervezi az orosz vasuti forgalmat, amelyről köztudomású, hogy jelenleg igen elhanyagolt állapotban van. Maguk a szovjet vezetők is elismerik ezt és az orosz sajtó állandóan panaszkodik miatta.

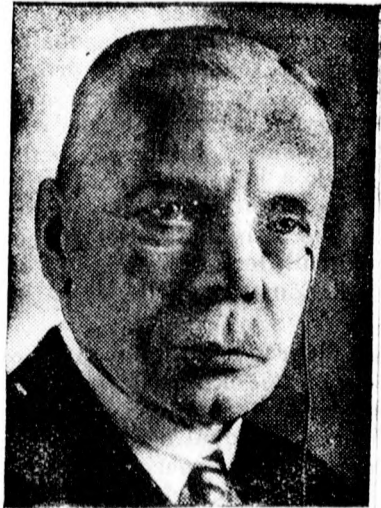
Kézenfekvő a kérdés, hogy miért éppen a szovjetnek adja el Németország ezt az óriási gördülő anyagot. Annál inkább felmerül ez a kérdés, mert hiszen a német nehézipar a mozdonyokért és kocsikért járó összeget öt évre szóló váltókban kapja meg, tehát tényleg helytálló az a megokolás, hogy a pénzügyi kényszeríti Németorszá-

got az orosz üzletre.

Ez az eljárás mindenképpen azt a benyomást kelti, hogy katonai és politikai célok rejtőznek mögötte.

Gröner birodalmi hadügyminiszter igazán nem csodálkozhatik, ha azt a vádat emelik ellene, hogy titkos német háborús készülődések folynak Oroszországban. Magában a birodalmi gyűlésben is többször hangoztatták ezt a vádat s az európai közvélemény hajlandó elhinni, hogy német tisztok képezik ki a vörös hadsereget s hogy német katonai mérnökök vezetik Oroszországban a mérgező gázokat termelő gyárakat.

Anélkül, hogy kétségbevonhatnánk Németország önvédelmi jogát.

Von Seeckt tábornok

furesálni kell azt a szoros testvéri viszonyt, amely a német és az orosz hadsereg közt tapasztalható.

Nagyrangú vezérkari tisztok járkálnak Berlin és Moszkva között, a német és az orosz flották kölcsönösen látogatják egymást és így tovább. Az egyik konzervatív lap emlékeztetbe idézi azt a pohárköszöntőt, amit nemrégiben Csicserin mondott, amikor von Seeckt tábornok, a német hadsereg volt főparancsnoka lakomát rendezett tiszteletére Berlinben. Csicserin ezt mondta:

— Emelem poharamat arra az eshetőségre, amelyről reméljük, hogy nem fog következni.

Ez a pohárköszöntő nyílt célzás volt a német—orsz szövetségre, amelynek így minden bizonnyal titkos háborús záradéka is van. Csodálatos az a vakság, amelyet Németország a világforradalmat propagáló Oroszországgal szemben tanúsít.

Új községi előljárásság Vrbászon

Pénteken nevezte ki a bán az új novivrbászi községi előljárásságot. Bíró Stiefelmayer Henrik, másodbíró Szeidl Ödön, adópénztárnok Krautvurst Henrik, községi pénztárnok Neumann Henrik, árva-anya Szeilert Jakab lett. Az előljárásság tagjai: Klaár Keresztély, Dietz Lajos, Gayer Jakab, Avramov Obrád és Pfeiffer Keresztély.

A régi községtanácsból 23 tag maradt benn, akiken kívül 17 új tagot nevezett ki a bán. Az új tanács tagok: Tuzlics Sándor, Vasziics János, Radovics Ognján, Aranicki Dragomir, Sztanojevics Uros, Krsztics Mito, Tosics Zsivko, Dr. Lindenschmidt Mihály, Konráth Vilmos, Reich Aurél, Göttl Péter, Hilkene Keresztély, Schelken Pál, Molter Fülöp, Schneider Keresztély, Baron Henrik, és Schossberger Náthán.

Az új előljárásság már át is vette hivatalát, míg az új községtanács első közgyűlésének napját még nem állapították meg.

Vakmerő betörés történt az elmúlt éjszaka egy noviszádi fegyverkereskedésben

A betörők 13 Browning revolvert és 50 tölténykartont loptak el

Vakmerő betörés történt péntekről-szombatra virradó éjjel Noviszádon, a Futaki ut és az Uspenszka uca sarkán levő Burmann-féle fegyverkereskedésben. A betörést csak tegnap reggel vette észre Hofer Alajos, az üzlet tulajdonosa, aki a reggeli üzletnyitás alkalmával legnagyobb megdöbbenésére megállapította, hogy ismeretlen tettes felfeszítette a kirakatot és onnan egy állványról értékes Browning revolvereket és töltényeket vitt el. A betörés rendkívül leleményes módon történt. A tettes ugyanis a kirakat alatt levő pinceablak egyik lakatját letörte s a

pinceablakon benyulva elfürészelte a kirakat lapadozatát, amelyen azután könnyűszerrel benyulhatott a kirakatba.

Érdekes, hogy a betörő egyáltalában nem nyult a kirakatban levő puskákhoz és vadászfegyverekhez, és egyéb cikkekhöz, hanem kizárólag

a kirakatablak mellett levő állványról leszedte az összes vadonatúj Browning re-

volvereket s a mellette heverő tölténykartonokat.

A fegyverkereskedés tulajdonosa azonnal jelentést tett a rendőrségen, ahonnan bizottság szállt ki a helyszínre. Megállapítást nyert, hogy a betörés valószínűleg éjjel 1 és 2 óra között történt, amikor már senkisémet járt az egyébként éjszakánként is forgalmas Futaki uton. A rendőrposzt még éjfél tájban is több ízben végigment az utvonalon s több ízben elhaladt az üzlet mellett is, de semmi gyanusát nem vett észre. Valószínűnek látszik tehát, hogy a betörést egy a helyzettel ismerős egyén követhette el, aki pontosan tudta, hol vannak elhelyezve a Browning revolverek és a töltények. Az sincs kizárva, hogy

a revolvereket egy betörőtársaság tagja tulajdonította el, talán azzal a céllal, hogy valamilyen büncselekményt kövessen el.

Hofer Alajos egyébként kijelentette, hogy nála már több ízben kíséreltek meg betörést s január

és február hónapokban az Uspenszka ucai fronton a ház kapuján igyekeztek bejutni a tettesek, minden kísérletük azonban hiábavalónak bizonyult, mert a kapu patent-Wertheim zárral van elzárva.

Az a körülmény, hogy a tettes a többi fegyverekhez nem nyult, azt látszik igazolni, hogy a betörőknek csak revolverekre volt szükségük. Megállapítást nyert, hogy a betörő 13 Browning revolvert és 50 katonai töltényt lopott el, összesen 5000 dinár értékben.

A rendőrség nagyszabású nyomozást indított a vakmerő tettesek kézrekerítésére, akikről feltételezhető, hogy újabb büncselekményre készülnek.

—o—

Ne bosszankodjék fejhallgatóval vagy torzító, recsegő és rossz hangszórójával, amikor több 100 darab kitűnő HANGSZÓRÓ 180—280 dináros reklám áron kerül eladásra

Centrál Rádiónál, Szubotica, Kaszinó palota

Fényképezőgép, mikroszkop és kvarclámpa dolgozik, amíg a gyanus idegen a bank várószobájában üldögél

Husz perc egy berlini nagybank bünyügyi osztályán

— Kérem az utlevelét! —

Ezekkel a szavakkal lepi meg a tisztviselő Berlin egyik legnagyobb bankjában a korlát előtt álló gyanusnak talált idegent. A látogató, aki tizenkétezer márkát akar kapni csekkjére, azt gondolja, hogy formalitás az egész és semmi rosszat sem sejtve nyújtja át a levelet. A tisztviselő eltűnik az utlevéllel és a csekkel. Az idegent bevezetik a várószobába. Kívül a kijáratnál két szolga őrködik.

Az utlevél és a csekk megkezdéskor vándorlását. Érkezési pont a bank bünyügyi osztálya. Az első állomás azonban a bank fényképező műterme. Az utlevelet oda erősíti a falra egy óriási fényképező gép elé. Fényszórók világítják meg lapjait. Az operateur levesestányér nagyságu nagyítót tart az utlevél elé és elcsententi a gépet. Közben a csekket már mikroszkop alá tették és lefényképezték. Mindezek a képek csak nyomozási okmányok, amelyek bekerülnek a bank bünyügyi levéltárába.

Az eredeti utlevelet és a csekket most bedobják a fényképező műterem miniatűr liftjébe. A lift gyorsan zuhanni kezd és zsákmányával a bünyügyi irodába fut be. Egy tisztviselő megnézi a csekket:

„Wien, 1931 március 1. 12000 márka

Deutsche Reichsbankgesellschaft,
Berlin, fizessen ki ezen csekkért
a mi számlánkra az átnyújtónak
Tizenkétezer márkát

Wiener Bankverein“.

Az utlevelet félreterezik, amíg a kvarclámpa elvégzi munkáját. A csekket a lámpa ultraviolet sugarai alá helyezik. A tisztviselő nézi, hogy a kvarclámpa fénye alatt mint tűnik elő a vastagbetűs írás alól egy másik, gyengébb vonalú írás. Szépen ol-

vashatja:

„Wien, 1931 március 1. 120 márka

Deutsche Reichsbankgesellschaft,
Berlin, fizessen ki ezen csekkért
a mi számlánkra az átnyújtónak
Százhusz márkát.

Wiener Bankverein“.

A tisztviselő most az utlevélhez nyúl és elolvassa a nevet: „Alexander Walesci.“ Gyorsan elő a katalógust. Kikeresi a dupla W-betűt. Megtalálja a Walesci nevet. Mellette ez a jelzés: „K. nr. 1243.“ A tisztviselő kifut a szobából, be a bünyügyi levéltárba. Töméltelen aktát halmoztak itt fel. Kis fiókok, mindegyikben aktatömeg. A tisztviselő kihuzza a „K. nr. 1243.“ számú eszmét és kinyitja a köteget. Vagy egy tucat fénykép esik ki belőle.

A fényképek az utlevél tulajdonosának ugyanannyi változatát mutatják. Bajusszal és leborotválva, szakállal és barkóval, szemüveggel és anélkül, szőkén és barnán, mint férfit és mint hölgyet, inast és szobalányt. A fényképek között fekszik egy köröző levél is. Eszerint a K. Nr. 1243. szám alatt lajstromozott egyén Stronov Szergej bakuji kereskedő, közismert hitellevél csaló. Okmányai vannak a következő nevekre: Louis Dupon, Moise Profrisco, Alexander Walesci, Alphonse Brigoland. Beszél németül, oroszul, románul, lengyelül, angolul és franciául. Arca közönséges. Fellépése a helyzethez mért.

Egy másik irat közli, hogy Stronov Szergej utoljára 1930 október 17-én tartóztatták le Párisban. Azóta nincsen róla hír. A tisztviselő erre telefonál a rendőrségre. Stronov Szergejnek husz percet kellett várakoznia. Most kinyitlik a fogadóterem ajtaja és két detektiv lép be.

Ez a berlini nagybank Európa első magánintézete, amely külön bünyügyi osztályt állított fel. Ez az osztály a legszorosabb összeköttetésben van az összes európai bankokkal, amelyek ma már, ha valamilyen büncselekmény adódott elő náluk, a rendőrségen kívül nyomban a berlini bankhoz fordulnak. A bünyügyi osztályt egy berlini ügyvéd vezeti, aki legutóbb berlini íróasztala mellől elfogatott Buenos-Airesben egy régóta keresett csekkhamisítót.

A Matica Szrpszka mint alapító tag, ötezer dinárt jegyzett a noviszádi iparosotthon építésére

Szépen halad előre a noviszádi iparosotthon-alap mint szövetkezet építési agitációja — Kilátás van arra, hogy még ebben az évben megkezdik a noviszádi iparosotthon építését

A Reggeli Ujság annakidején részletesen beszámolt arról, hogy a noviszádi iparosotthon-alap, mint szövetkezet vezetősége nagy akció megkezdését határozta el, mivel az iparosok körében is egyre erősebben megnyilvánul az az óhaj, hogy végre a noviszádi iparosok is megteremthessék saját otthonukat. Mint most értesülünk, ez az akció igen szépen halad előre és az elmúlt néhány hét alatt az iparosotthon alap vezetősége igen intenzív munkát fejtett ki annak érdekében, hogy minél több jegyzés történjék az iparosotthon felépítésére.

Egyik legszebb siker az, hogy a napokban a Matica Szrpszka is ötezer dinárral mint alapítót tag belépett a szövetkezetbe, amely teljes erővel folytatja agitációs munkáját.

Mint értesülünk, az utóbbi hetekben igen szép számban történtek jelentkezések a szövetkezetbe és most már minden kilátás meg van arra, hogy még az idei évben hozzákezdjenek az iparosotthon építéséhez és ilyen módon megvalósul a noviszádi iparosok régi álma: ipartestületük és iparos-egyesületeik saját házukban helyezkedhetnek el.

—o—

Négyezer dinárt sikkasztott és megszökött egy szuboticei magántisztviselő

A rendőrség közölvéletet bocsájtott ki a sikkasztó ellen

A szuboticei Klein Géza fűszer és gyarmatárú nagykereskedő cég feljelentést tett a szuboticei rendőrség büntető osztályán Gerő László magántisztviselő ellen, hogy az négyezer dinár elsikkasztott a reabizott pénzekből, majd pedig megszökött Szuboticeáról. A feljelentés szerint Gerő László aki mint gyakornok dolgozott a nagykereskedés irodájában, a múlt héten huszonhatezer dinárt vett át főnökétől, azzal a megbízással, hogy fizesse be a Jugoszláv bank helyi fiókjába. Gerő mindössze huszonkétezer dinárt fizetett be a bankba és a négyezer dinárt magának tartotta meg.

A feljelentés alapján a rendőrség elfogató parancsot adott ki a sikkasztással vádolt tisztviselő ellen, akit azonban meg nem sikerült letartóztatni. Valószínűnek tartják, hogy Gerő Beogradba szökött, ahol az utóbbi napokban többen is látták.

Nagy ünnepélyességgel fogadták Szubotícán a szkopljai Mokranjac énekkart

A dalárdát az állomáson a város nevében Polyakovics tanácsos üdvözölte

Szombaton délelőtt 11 órakor érkezett Szomborból Szubotícára az ötven tagú szkopljai Mokranjac énekkar, amely legutóbb Szomborban tartott nagy sikerrel hangversenyt. A dalárdát nagy ünnepélyességgel fogadták a szuboticei állomáson, a fogadtatáson jelen volt a Granicsár szerb és a Neven bunyevác dalárda, a hangverseny együttes rendezői, több társadalmi és kulturális egyesület vezetősége, továbbá a város képviselőiben Vukics Franjo helyettes polgármester és Polyakovics Jozip tanácsos.

A dalárdát a város nevében Polyakovics tanácsos üdvözölte, majd dr. Dimitrijevic Drágo a Granicsár dalárda nevében tartott beszédet. Az üdvözlésekre dr. Radovanovic Vojo szkopljai egyetemi tanár válaszolt és megköszönte a fogadtatást, majd végül dr. Kuntics Márko a Neven dalárda nevében üdvözölte a vendégeket.

A szuboticei törvényszék becsületsértésért 15 napi fogházra ítélte egy bajmoki ügyvédet

Igen érdekes becsületsértési pört tárgyalta szombaton délelőtt a szuboticei törvényszék. Piecki Rude bajmoki ügyvéd került vádlottként Tásziacs Alekszandar törvényszéki büntetőbíró elé, mert dr. Milojevic Momir bajmoki községi orvosra becsületsértő kijelentést tett.

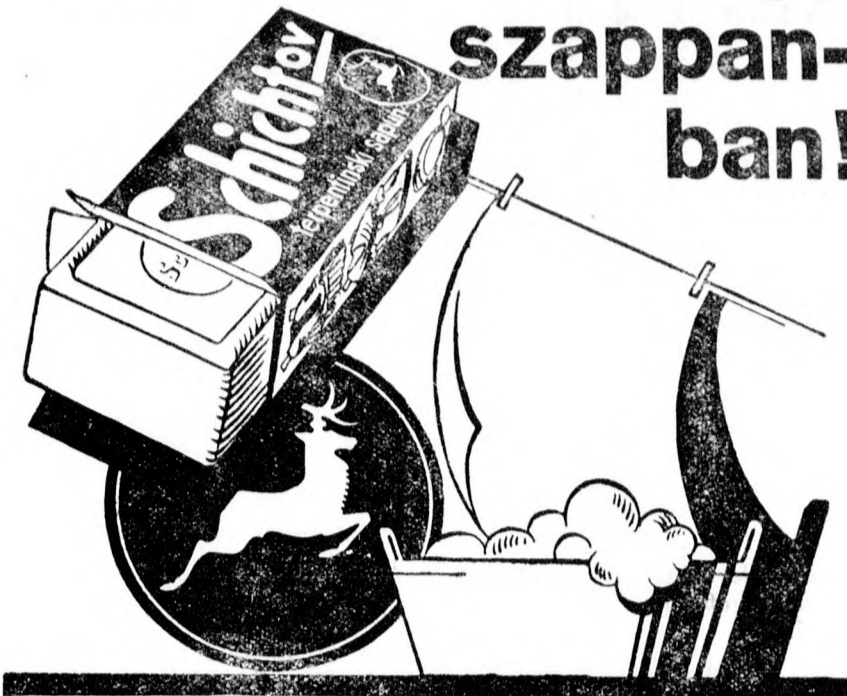
A becsületsértési pör előzményei a következők:

A Szubotícán megjelenő „Jugoslovenski Dnevnik” című lap egyik augusztusi számában hírt közölt, amely szerint Piecki Rude bajmoki ügyvédet megfosztották a tartalékos tiszti rangjától. A következő napon Piecki felháborodottan ment fel a „Dnevnik” szerkesztőségébe és sértő kifejezéssel illette dr. Milojevic Momirt.

Dr. Milojevic tudomást szerzett Piecki kijelentéséről és becsületsértés miatt pört indított ellene. A szombat délelőtti tárgyaláson Piecki kijelentette, hogy felindultságában használta Milojevic dr. ellen a sértő kifejezéseket és a bizonyítás elrendelését kérte. A bíróság nem adott helyt a bizonyításnak, hanem tanuként kihallgatta Pecics Vojislav hírlapíró, a „Dnevnik” munkatársát, aki azt vallotta, hogy Piecki tényleg igen felindult állapotban volt, amikor az inkriminált kifejezést használta. A bíróság ezután meghozta az ítéletét, amelyben büntetésnek mondta ki és tizenöt napi fogházra, továbbá háromszáz dinár pénzbüntetésre ítélte Pieckit, az ítélet végrehajtását azonban egy évre felfüggesztette.

—0—

Minden előny egy szappanban!

Schicht Terpentinszappan dús és enyhe habot ad. Terpentinolaj tartalmánál fogva a fehéreneműt illatossá és habfehérré teszi. Sokkal könnyebb lesz a mosás.

Schicht Terpentinszappan a célszerű védőcsomagolásban

A csomagolás ezenfelül kedves kivágnivaló képecskéket is nyújt gyermekek szórakoztatására.

Több mint százezer dináros sikkasztás miatt letartóztatták Szabadka Sándort, a szombori Hengermalom pénztárosát

Esztendőkön keresztül pénzt vett fel a malom üzletfeleitől és az összegeket csak nagy késéssel könyvelte el

Szenzációt keltő letartóztatás történt tegnap Szomborban. A szombori rendőrség előállította, majd letartóztatta Szabadka Sándort, a szombori Hengermalom pénztárosát és tizenkilenc esztendőre át volt tisztviselőjét, akit több mint százezer dinár sikkasztásával gyanúsítanak. Szabadka Sándor 1925 óta volt a malom pénztárosa és ebben a minőségben az egyes

üzletfelektől nagyobb összegeket inkasszált, ezeket az összegeket azonban csak nagy késéssel, jóval később könyvelte el, amíg már újabb ügyfelektől ismét inkasszókat vett fel, amelyeket megint csak nem könyvelt el.

Szabadka Sándornak az utóbbi években vesetuberkulózisa volt és mintegy egy esztendeje csak megszakítással volt állásban. Április 15-én Szabadka ismét beteget jelentett, ekkor azonban egy véletlen folytán a malom vezetősége rájött arra, hogy igen jó üzletfelek már régen tartoznak a malom-

nak.

Kiküldték a számlákat és ekkor kiderült, hogy Szabadka ezeket az összegeket már inkasszáta, de nem könyvelte el.

Azonnal rovanosolást rendeztek és ekkor kiderült, hogy Szabadka az elmúlt évek folyamán több mint százezer dinárt vett fel, anélkül, hogy az összeget elkönyvelte volna.

Szabadkát a sikkasztás felfedezése után nyomban előállították a rendőrségre, ahol

a sikkasztó pénztáros be is vallotta sikkasztásait. Szabadkát a rendőrség kihallgatása után letartóztatta.

Szabadka Sándor sikkasztása annál feltűnőbb, mivel a pénztárosnak havi 3000 dinár fizetése, ezenkívül pedig remunerációja is volt és a lehető legerényesebb életmódot folytatta, úgy hogy egyelőre nem is tudják, mire költötte el a sikkasztott százezer dinárt.

A lakosság adományaiból három szobrot emelnek Horgoson

Pünkösdkor leplezik le a szobrokat

Ribarov Vladimir horgosi községi jegyző hónapokkal ezelőtt akciót indított, hogy szobrokat helyezzenek el Horgos község legszebb helyein. Az akció eredménnyel is járt, amennyiben Ribarov Vladimir jegyzőnek, aki személyesen vezette a gyűjtést, sikerült a község lakosságának adományá-

ból összehoznia a szükséges pénzt és már meg is rendelték a szobrokat. Az egyik szobrot, a Szokol emléket az ujonnan felépített horgosi Szokol otthon hatalmas és diszes épülete előtt, a másikat, Petár király szobrát a horgosi főtéren a községháza előtt, a harmadik szobrot, a felszabadulás szobrát pedig az elemi iskola előtt állítják fel.

Az akció vezetői úgy tervezik, hogy a pünkösdi ünnepek alatt nagyszabású ünnepségek keretében leplezik le a szobrokat.

—0—

Folytatás az első oldalról!

Egyszersmind tárgyalások folynak arról, hogy

külön katalán követet küldjenek Madridba.

Aki a spanyol külügyminiszteriummal épp-ugy érintkeznek, mint a többi külföldi államok madridi képviselői. Zamora miniszter elnök kész volna föderációs kormányt alakítani, de nem tűrheti a katalánok teljes különválását, miután Katalánia Spanyolország leggazdagabb tartománya.

Zamora miniszterelnök egyébként úgy nyilatkozott, hogy az egyház és állam szétválasztásának megtörténte után

új megállapodást köt a Vatikánnal, konkordátum formájában.

A köztársasági kormány valamennyi valásnak teljes egyenlőséget biztosít.

Madridból jelentik, hogy a spanyol királyhü körök és főleg az arisztokraták tömegesen vándorolnak ki Spanyolországból.

Egyedül tegnapelőtt négyszáz család hagyta el az országot, összeszedett ingóságjaival együtt.

Azok a tiszték, akiket a jacai zendülés elnyomása után a Baleárok szigetére száműztek, tegnap visszatértek Spanyolországból. A lakosság nagy lelkesedéssel ünnepel-

te őket. Párisból jelentik, hogy

Alfonz király aligha marad hosszabb-ideig Franciaországban.

A király családjával együtt valószínűleg Belgiumban fog letelepedni.

A londoni Manchester Guardian hangsúlyozza, hogy amennyiben Alfonz király Angliában szándékoznék letelepedni, őrizkednie kell minden barátságtalan tevékenységtől az új spanyol köztársasággal szemben. A lap emlékeztet arra, hogy az előző konzervatív kormány kiutasította Károly román extrónörököt, amikor puccskísérletet tervezett.

A tegnap este kiadott hivatalos kormánynyilatkozat megegyezik a Berenguer-tábornok letartóztatásáról elterjedt híreket. A közlemény szerint Berenguer tábornok felkereste a belügyminisztert és közölte vele, hogy miután a hírlapok szökéséről írnak, önként jelentkezik és kéri letartóztatását.

A belügyminiszter kijelentette, hogy a letartóztatásra nincs szükség, mert még nem vették revízió alá a jacai halálos ítéletek ügyét, amelyekért Berenguer tábornoknak felelni kell. Berenguer tábornok

becsületszavát adta, hogy szükség esetén bármikor jelentkezik.

A hivatalos közlemény megjegyzi, hogy a jacai per revíziója holnap indul meg.

Az angol sajtó szerint Briand javaslata aligha alkalmas a német-osztrák közeledés megakadályozására

Anglia nem adta beleegyezését a javaslatához

Londonból jelentik: Az angol sajtó fel-tűnően kevés figyelmet fordít Briand újabb európai föderációs javaslatára, amelyről a sajtóközlemények egyöntetűen megállapítják, hogy aligha alkalmas a német-osztrák közeledés megakadályozására.

A Morning Post diplomáciai levelezője cáfolja a francia sajtónak azt az állítólag sugalmazott híresztelést, mintha Anglia az

újabb Briand-féle javaslatot jóváhagyta volna és megállapítja, hogy

londoni körökben semmit sem tudnak az állítólagos javaslatról.

A Daily Telegraph bécsi levelezője kiemeli, hogy hivatalos oldalról megegyezik egy francia lapnak azt a jelentését, amely szerint Magyarország kilépett volna a kelet-európai államok szövetségéből.

A Balkán kupáért mérkőzik ma Beogradban Jugoszlávia és Bulgária válogatott csapata

Tegnap reggel érkeztek meg Beogradba a bulgár válogatottak

A jugoszláv és bulgár válogatott csapat ma délután mérkőzik a Balkánkupáért Beogradban. A nagyfontosságú mérkőzésre mindkét csapat igen nagy előkészületeket tett. A bulgárok, hogy pihenten állhassanak ki ma délután, már pénteken este elutaztak Szófiából és tegnap reggel érkeztek meg Beogradba. Az állomáson a jugoszláv labdarúgó szövetség vezetősége fogadta a bulgár vendégeket, akik a pályaudvarról a Beograd szállóba mentek.

A bulgár válogatott csapatot Popov, a bulgár szövetség alelnöke vezeti és rajta kívül még több funkcionárius kíséri a játékosokat.

A bulgár csapat vezetője az újságírók kérdéseire kijelentette, hogy igen kelleme-sen érintette őket az a meleg és testvéri fogadtatás, amelyben részesítették őket. Ama reményét is kifejezésre juttatta, hogy a jugoszláv és bulgár csapatoknak sűrű-ben kellene találkozniuk egymással, amire a Balkán sportjának fejlődése szempontjából nagy szükség lenne.

A csapatra vonatkozóan azt mondta, hogy Feist Otto németországi tanár március hogy Feist Otto németországi tréner március trenirozását. Komoly tréning azonban csak kétszer volt. A bulgár szövetség azért is kérte az április 5-re tervezett mérkőzésnek két héttel való elhalasztását, mert a válogatott csapat a sok klubmérkőzés miatt nem tarthatott elég rendszeres tréninget. A csapatot a legjobbnak tartja, amit a bulgár szövetség kiállíthat.

A bulgár csapat a következőképpen áll fel: Dermonszi (Aszajev 23), Hrisztov (Levszki), Mistelov (F. K. 13), Ezremov (Levszki), Kartevszki (Szlávia), Kamenszki (F. K. 13), Zsekov (Levszki), Sztojanov (Szlávia), Lozanov (Levszki), Pesev (Levszki) és Tabakov (F. K. 13).

A bulgár játékosok tegnap este meglekintették a Nemzeti Színházban a „Bohéme” előadását, ma este pedig résztvesznek a tiszteletükre rendezett banketten a Szrp-szki Kralj éttermében.

Technikai kormány Romániában

Bukarestből jelentik: Pénteken az éjszakai órákban megalakult az új román kormány, amelynek feladata, hogy tető alá hozza a parlamentben a legsürgősebb törvényjavaslatokat.

Az új kormány tagjai a következők:

Miniszterelnök és belügy: Titulescu.

Külügy: Jan Chyca római román követ.

Pénzügy: Zauceanu, Románia eddigi állandó delegátusa a nemzetközi jóvátételi bizottságban.

Hadügy: Condescu tábornok, az eddigi hadügyminiszter.

Kereskedelem és ipar: Tabakovics, a Marmarosch Bank igazgatója.

Közlekedésügy: Jonescu tábornok.

Földművelésügy: Garoflid, az agrárliga elnöke.

Közoktatásügy: Jorga Miklós professzor.

Belügyi államtitkár: Krizsán György, a nemzeti parasztpárt erdélyi főtitkára.

A Dimineata közlése szerint a fenti kormánylistán, a péntekről szombatra virradó éj folyamán, a következő változások történtek:

Ipar és kereskedelem: Vasilescu Carpen mérnök, egyetemi tanár.

Földművelésügy: Camarasescu.

Közlekedés: Garoflid.

Titulescu miniszterelnök a kormánylistát tegnap jóváhagyás végett a király elé terjesztette.

A parlamentet április 22-re rendkívüli ülészsakra hívták össze,

amelyen Titulescu ismerteti gazdasági és pénzügyi programját, majd néhány sürgős pénzügyi és választói törvényjavaslatot terjeszt a ház elé.

A kormány általános vélemény szerint csak átmeneti jellegű, mert Titulescu közl-e továbbfolytatja a nemzeti egység kormányának megalakítása érdekében megkezdett kísérleteit.

Kötélverőmestert

Keres nagybbszabású, mechanikus üzemmel dolgozó kötélverő. Csak többévi gyakorlattal és jó ajánlólevelekkel rendelkező pályázók jöhetnek tekintetbe. Bizonyítványmásokkal és az igények feltüntetésével beküldött ajánlatokat „Kötélverőmester 100” jellegű alatt lapunk kiadóhivatala továbbítja. 1725

Nemzetközi agrárkonferencia Beogradban

A középeurópai agrárállamok varsói, illetve bukaresti értekezletén megállapított program szerint április 24-én Beogradban tart ülést az agrárállamok állandó bizottsága. A konferencián az aktuális mezőgazdasági kérdéseket tárgyalják, azonkívül egységes állásfoglalást állapítanak meg, az időszerű nemzetközi agrárpolitikai kérdésekben.

— Megkezdődött Beogradban a posta és táviridagazgatók értekezlete. Radivojevic közlekedési miniszter elnöklésével tegnap kezdődött meg Beogradban a posta és táviridagazgatók konferenciája. A konferencián a postaszolgálat további fejlesztéséről tárgyalnak, előreláthatóan többnapos megbeszélés keretében.

— A Theater der Komiker noviszádi vendégjátéka. Április 25-én és 26-án, szombat és vasárnap este a Szloboda szálló nagytermében fél 9 órai kezdettel tartják meg noviszádi vendégjátékukat a bécsi Theater der Komiker tagjai. Az együtttest a legjobb német és magyar komikusok alkotják, akik egész Középeurópát végigkacagatták már Noviszádon mindkét este új műsorral lépnek fel és minden egyes számuk harsogó derültséget fog kiváltani a közönségből. A vendégszereplők legismertebbje Rott Sándor, akit mindenhol csak „kis Rottnak” neveznek és aki a budapesti Folie Caprice igazgatója volt addig, amíg a dekonjunktura őt is tönkre nem tette. Felesége Türk Berta kiváló komika, aki különösen a bécsi chanssonok keghivatottabb impropretálója. Jegyelövétel a Szlávija és német könyvkereskedésben, valamint a Lipkovic trafikban. Az előadást rendező Ingenkenyér egyesület arra kéri azokat, akik jegyeket előjegyeztek, de még nem váltották ki, hogy legkésőbb esütőrtök délig váltsák ki azokat, mert különben eladják.

APOLLO TONKINO

A saison legnagyobb sikert ért német humoreskje

Ma, vasárnap

Az ál tábornagy

Roda-Roda regénye után. Rendezte: Karel Lamač. A főszerepben: **Vlasta Burian**, Roda-Roda, Harry Frank, Fee Malten. Végig kacagató! Szórakoztató!

Kezdet: 3, 5, 7 és 9 órák.

Hírek

1931

Április

19

VASÁRNAP

Római katolikus: Emma. Protestáns: Kocsárd. Görög keleti (április 6): Jeftahije. nap kel 4 óra 48 perckor, nyugszik 18 óra 28 perckor.

Időjárás: A dunabánságban derült idő volt hőemelkedéssel. A hőmérséklet minimuma Szentán és Zajecsáron mínusz 2 fok, a maximum Podgoricán plusz 19 fok volt.

Időjárás: Mérsékelt meleg idő várható, átmeneti felhőzettel, helyenként gyenge esőzettel.

— **Öfelsége a király a munkásintézményekért.** Öfelsége a király állandóan élénk figyelemmel kíséri a társadalmi és emberbaráti intézmények működését és pravoszláv husvét alkalmából tízezer dinárt adományozott a munkásintézmények eltartására létesített alapítvány javára. Az alapítvány igazgatósága, amelyben a munkáskamarák és a szociálpolitikai minisztérium is képviselve vannak, hálás köszönetet mondott Öfelségének ezért a nemes gesztusért.

— **Sétarepülés Beeskerek felett.** Beeskerekről jelentik: Az Aero klub beeskereki tartományi vezetősége április 19-ére Beeskerekre közgyűlést hívott össze, amelyen a központi egyesület részéről dr. Setyerov Szlavko vesz részt, aki a közgyűlés után előadást tart a magánrepülőforgalom fontosságáról. Setyerov dr. repülőgépen érkezik Beeskerekre és a propaganda aeroplán kedvező időjárás esetén sétarepülésre viszi a közönséget.

— **Holnap délben zárul a Menegelo—Balázs kiállítás.** A noviszádi Munkáskamara nagytermében rendezett Menegelo—Balázs művészi kiállítás tekintettel a nagy érdeklődésre, ma egész napon át nyitva lesz. A kiállítás holnap délben zárul.

— **Eljegyzés.** Balogh Ilonka és Schulz Ernő, Szubotica, jegyesek. (Minden külön értesítés helyett.)

— **Dr. Szántó Gábor kihallgatása dr. Szrszkiés Milán miniszternél.** Dr. Szántó Gábor szuboticaei orvos tegnap délelőtt kihallgatáson jelent meg dr. Szrszkiés Milán miniszterelnökségi miniszternél Beogradban délután pedig a Dunabánság bánja fogadta dr. Szántó Gábort.

— **Nagy érdeklődés előzi meg a szuboticaei Mozart emlékünnepelet.** Mozart születésének százhetvenötödik évfordulója alkalmával rendezendő nagy-szabású szuboticaei emlékünnepelet iránt igen nagy érdeklődés nyilvánul meg. A hangversenyt hétfőn este fél kilenc órai kezdettel a Városi színház nagytermében fogják megtartani és azon szerepelni fog Kramer Imre hegedűművész vezénylete mellett egy negyven tagú szimfonikus zenekar, a Szent Ferenc-rendi templom kitűnő hetven tagú ének-kara Fehér Ödön kántor vezetésével, Farkasné Gabos Nelly operaénekesnő és Pataki Cora zongoraművésznő.

— **Miss Jugoszlávia megérkezett Szubotica-ra.** Urbán Katica, Miss Jugoszlávia, aki a szuboticaei újságíró klub vendége, tegnap délután megérkezett Szubotica-ra, ahol az állomás az újságíró klub kiküldöttjei fogadták és a klub nevében Beljanszki György hírlapíró üdvözlő szavak kíséretében, gyönyörű eskortot adott át a Missnek.

— **Tűz a noviszádi szálláson.** Tegnap délután Mali Jarakon Miodragovics Ljubomir szállásán tűz keletkezett és mire a noviszádi tűzoltóság kiért, már leégett tíz öl szalma, öt öl kukoricaszár, 10 öl pelyva, 40 méter hosszú kerítés, 1 kocsiszín és 1 kocsi. A tűz tovaterjedését a tűzoltóság megakadályozta. A kár 5.000 dinár.

(x) **Beteghaskötők, gummi- és prinsesz-
füzők, melltartók, Fischer J. és Fia, Novi-
szád.**

SZENTAI HIREK

Tatics Borivoj és Tasi Ferenc, szentai lakosok udvarában felhalmozott nagyszámú szalma, szár és a dísznőöl csütörtökön délután fél öt órakor kigyulladt. A tűzvész terjedésének a gyorsan kivonult tűzoltóság gátat vetett és így sikerült a két komoly tűzveszélyben forgó házat megmenteni. A kár mintegy ötezer dinárt tesz ki. — Lakatos Péter 38 éves szentai lakost ittas állapotban csütörtökön délután ismeretlen tettes megtámadott s fején 9 cm hosszú sebet ejtett. A súlyosan sebesült Lakatost a kórházban ápolják. Az eljárás megindult. — Csütörtökön este csaknem halálos kimenetelű autó- és biciklikarambol történt Csóka közelében. Jokies Gyuka 28 éves vasúti munkás biciklin Valkányról Csókára igyekezett. Utaközben találkozott Jokies Velyko mokriini föld-birtokos autójával s eddig ki nem derült okból az autó és a kerékpár összeütközött. Jokies csak lélek-jelenlétének köszönheti, hogy az autó kerekei alá nem került, ugyanis az összeütközés előtt néhány pillanattal leugrott a bicikliről s a villanypóznára kapaszkodott fel, így is kezeletlenül teljesen szétzúzta az autó oldalát. Az autó utasai, noha látták a történeteket szó nélkül továbbrobogtak. A szerencsétlenül járt munkást arrahaladó kocsi vették fel s szállították a szentai köz-kórházba, ahol ápolás alá vették. A gázoló soffőr ellen megindult az eljárás. — A szentai katonai ügyosztály közölte, hogy a Mariborban székelő Kralja Petra Velikog Oslobodioca mérnöki altisztai iskola százötven ujoncot vesz fel. Bővebb felvilágosítás a katonai ügyosztályon nyerhető.

—o—

Model ridikülök, levél és pénztárcák, valódi krokodil és kecske bőrből, divat ékszerek előnyösen beszerezhetők

BALOG LINA cégnél

(x) **Figyelmeztetjük t. vevőinket, hogy az állami osztálysorsjegyek V. osztályu huzásai már április 24-én kezdődnek és május 20-ig tartanak, tehát idejekorán gondoskodjanak az új sorsjegyek beváltásáról.** Ezen huzások alkalmával kisorsolásra kerül összesen D 57.575.000.—. Sorsjegyek még kaphatók: egész = D 500.—, 1/2 = D 250.— és 1/4 = D 125.— **Lepedat és Jovánovics, az állami sorsjegyek főelárúsító, Szubotica.**

— **Elítélték egy lövöldöző becséji rendőrt.** A noviszádi törvényszék büntető három tanácsa tegnap tárgyalta Peskanov Rada sztaribeceji rendőr bűnügyét, akit az ügyészség gyilkosság kísérletével vádolt. Peskanov Rada a múlt év október 31-én Sinkovics Teréz házában mulatott nagyobb társasággal, amelynek Nagy József is tagja volt. A társaság egy tagja azt indítván nyozta, hogy hívjanak meg néhány ismerős leányt is, hogy táncolhassanak. A felszólításra Nagy József hozott két leányt, amiért Peskanov annyira megharagudott, hogy előrántotta szolgálati revolverét és Nagy Józsefre lőtt, majd a revolver agyával még meg is ütötte. A golyó Nagy Józsefet a hasán érte és súlyos sebet ejtett rajta, az azonnal előhívott orvos gyors közbelépésének köszönhetően Nagy, hogy életben maradt. A tegnapi tárgyaláson Peskanov azzal védekezett, hogy nem akart Nagy Józsefre lőni, hanem csak meg akarta ijeszteni. Amikor azonban Nagy meglátta a revolvert kezében, ráugrott és ki akarta csavarni, de ő nem adta oda, mire dulakodni kezdtek és eközben sült el véletlenül a revolver. A bíróság a tanúk és perbeszéddek meghallgatása után három hónapi fogságra ítélte Peskanov Radat.

(x) **Szubotica-n a Frank Pál kisüstön főzött pálinkája, likőrjei és rumja a legjobb!**

— **Elveszett.** Pénteken este 8 és negyed kilenc óra között a noviszádi főtérén levő Union cukorka üzlettől a Zrinyi uccán keresztül a Lövész uccáig terjedő útvonalon elveszett kétszáz dinár. Kérik a becsületes megtalálót, hogy adja le az Union cukorkaüzletben.

(x) **ROGASKA SLATINA.** A Donat forrás eredményesen gyógyít epeköves bántalmaknál, krónikus epehólyaggyulladást, bélrenyheséget, a legeredményesebben használ elhízás ellen, cukorbetegségnél, aranyeres és csuzos bántalmaknál. Képviselő Bratya Cselikovity cégnél, Noviszád.

— **Nehéz székelésben szenvedők,** akiknek az agyvértódulás, a fejfájás és szívdobogás, az emésztési zavarok és különösen a végbélbajok teszik az életet nehezzé, igyanak reggel és este egynegyed pohár természetes „Ferenc József” keserűvizet. Gyógyszertárakban, drogériákban és fűszerüzletekben kapható.

— **A szuboticaei Zsidó Nőegylet és Népkönyha közgyűlése.** A szuboticaei zsidó nőegylet és népkönyha f. év április 19-én d. e. 11 órakor tartja a zsidó hitközség közgyűlési termében rendezévi közgyűlést. Az egyesület vezetősége kéri a tagokat, hogy ezen a közgyűlésen teljes számban megjelenjenek, mert a tárgysorozaton egyéb fontos ügyeken kívül a választmány és titkár megválasztása is szerepel. Amennyiben a kitűzött időben nem lenne határozatképes a közgyűlés, ugyanazon d. e. fél 12 órakor a megjelentek számára való tekintet nélkül fog a közgyűlés határozhatni.

— **Prinseszfüzők, melltartók, haskötők raktáron és mérték után Barth L. Noviszád, Petra Zrinjszkog 17.**

FŐ-HUZÁS naponta ápr. 24-től máj. 20-ig. Sorsjegyek kaphatók a FŐELÁRUSÍTÓNÁL: **LUSTIG LAJOS** banküzletében Noviszád, Kralja Aleksandra 13.

— **Hétfőn kezdik tárgyalni a szuboticaei első jugoszláviai temetkezési egyesület perét.** A szuboticaei törvényszéken hétfőn reggel kezdik meg az első jugoszláviai temetkezési egyesület perének tárgyalását. A pernek harminc vádlottja van és a vádirat hetvenkét oldalra terjed. A per folyamán, amely valószínűleg május közepéig fog eltartani, több mint száz tanút hallgat ki a bíróság.

— **A szuboticaei Park szanatórium ajánlata a zsidó kórháznak.** A szuboticaei Park szanatórium tulajdonosa dr. Wilhelm Jenő szenzációsan olcsó ajánlatot tett a zsidó kórház vezetőségének. Míg ugyanis a zsidó kórházban egy beteg napi eltartása összesen 85 dinárba kerül, addig a Park szanatórium ugyanezt az ellátást jóval olcsóbban kínálja. Az ajánlatról a zsidó kórház ma délelőtti közgyűlése dönt.

— **A NAK atlétikai szakosztálya felkéri tagjait,** hogy ma, vasárnap d. e. 9 óra után a pályán fel-tétlenül jelenjenek meg, hogy a fényképes tagsági igazolványt elkészíthessük. Igazolvány nélkül a jövő héten nem lehet a pályára lépni. Ma a pályán egyórás kerékpáros tréning.

TÖZSDEZÁRLATOK

Zürich: Beograd 9.12.80, Budapest 90.55, Páris 20.30.25, London 25.22 hétnyolcad, Newyork 519.25, 0Brüsszel 72.17, Milano 27.19.25, Madrid 52.85, Amsterdam 208.425, Berlin 123.64, Bécs 73.02.5, Szofia 3.76, Prága 15.37.5, Varsó 58.15, Bukarest 308.5.

Noviszádi terménytőzsde. Buza 79—80 kg bácskai Noviszád környéki 155—157.50, Szombor környéki 147.50—150, középbácskai 155—160, felsőbácskai 157.50—162.50, bácskai tiszai 160—162.50, tiszai uszályrakomány 157.50—162.50, begai uszályrakomány 157.50—160, felsőbánáti 157.50—160, 78 kgos szerémi 147.50—150, szerémi Indjija környéki 152.50—155, szlavóniai 147.50—150, 77—78 kgos szlavóniai 145—147.50, zab 150—155, tengeri bácskai 94—96, májusra 100—102.50, dunai, tiszai, vagy szávai uszályrakomány 96—98, szerémi 94—96, májusra 100—102.50. Buzalaszt effektív kötés prompt szállítási k. d. nullás gg és g 240—260, kettes 210—220, ötös 185—195, hatos 175—185, hetes 145—150, nyolcas 127.50—132.50. Irányárak ápr.-jun. szállításra 30 nap kassza vagy 1.5% skonto nullás gg és g 310—315, kettes 270—275, ötös 230—235, hatos 210—215, hetes 150, nyolcas 135—140. Buzakorpa jutazásokban bácskai 130—132.50, szerémi bánáti és szavonai 125—130.

Irányzat: Szilárdabb.

Forgalom: Buzában 21, tengeriben 27, lisztben 6, korpában 15, árpában 1 vagon.

Csikágó: Buza, szilárd. Májusra 83 hétnyolcad, júliusra 65 egynyolcad, szeptemberre 65 háromnyolcad, decemberre 68 hétnyolcad. Tengeri tartott. Májusra 61 ötnyolcad, júliusra 62.75, szeptemberre 61 hétnyolcad, decemberre 54 ötnyolcad. Zab tartott. Májusra 31, júliusra 31 egynyolcad, szeptemberre 31 egynyolcad, decemberre 33. Rozs, tartott. Májusra 33, júliusra 40.25, szeptemberre 41 hétnyolcad.

Winipeg. Irányzat szilárd. Buza: májusra 64.25 júliusra 65.5, szeptemberre 67 háromnyolcad.

Liverpool. Irányzat, barátságos. Buza: májusra 4 sh 6 hétnyolcad, júliusra 4 sh 8.5, szeptemberre 4 sh 10.

FEJÖS PÁL:

A filmrendező feladatairól és nehézségeiről

(Hollywoodi levelezőnk től.) Azok között a magyarok között, akik itt, a filmmetropolisban érvényesüléshez jutottak, a legmeglepőbb karrierek egyike kétségtelenül Fejös Pálé. Budapesten az újságírók, színészek, filmemberek még emlékeznek Fejös „Pali”-ra, aki telve lelkesedéssel, buzgalommal, szorgalommal és energiával igyekezett filmeket gyártani odahaza, meg is csinálta a Fekete kapitány. Az egri csillagok, a Pique dame című magyar filmeket, de mint-hogy senkisésem próféta a saját hazájában, nem akarták őt elismerni.

Fejös Pál határtalan energiáját legjobban jellemzi az az eset, amely a Fekete kapitány című film egyik felvételénél történt. A scenárium szerint az egyik szereplőnek egy robogó mozdonyról kellett leugrania. Ez a „trükk” akkoriban még igen nehéz és a közönség számára érdekes eseménye lett volna a filmnek. A nyugati pályaudvar külső vágányain készültek a felvételek és a „robogó” mozdony csigalassúsággal gördült a sineken, hogy a trükkfelvételt meg lehessen csinálni. A szereplő — egyik ismert drámai művésznünk — még Fejös Pál iránti barátságából sem merete megcsinálni a nagy ugrást, mire Fejös úgy állította be a jelenetet, hogy a szereplő arcát nem lehetett látni és maga végezte el minden különösebb előkészület nélkül ezt az ugrást.

Másik nagy ugrása az volt, amikor ugyiszólván egy fillér nélkül a budapesti művészvilág hitetlenkedése és kétkedése közben elindult Amerikába. Evekig nem hallottunk róla semmit, míg végre beérkezett első filmje, a Lonsome, majd a Broadway című világsiker aratott színű filmváltozata és végül most az az értesítés, hogy a Metro több éves szerződést kötött vele francia és német beszélőváltozatok rendezésére, miután Menschen hinter Gittern című amerikai német beszélőfilmje remekül sikerült.

A szerződötetés alkalmából a Motion Picture Herald meginterjúvolta Fejös Pált, aki igen érdekes dolgokat mondott el az újságíróknak a rendező feladatairól és munkájának nehézségeiről.

— Minden legapróbb jelenetnek — mondta kettős értéke van a filmnél. Egyik értéke az, amelyet az egész eszelekménnyel kapcsolatban nyújt, a másik az önmagában való érték. Például: Valamelyik szereplő egy jelenetben egy uccán végigmegy. Jogom van ahhoz, hogy a szereplő csak menjen és ne tegyen egyebet, mert a kézirat nem ír elő mást. Közben azonban mégis csak tehetünk egyebet is. Például megcsinálhatjuk úgy, hogy a háttérben egy házaló veszekszik egy szegényes asszonnyal, amivel a külvárosnak, a nyomornak a hangulatát jobban tudom érzékeltetni. Ezt értem a jelenet önmagában való értéke alatt.

— Természetesen ehhez a rendezőnek számtalan segédeszköze van. Különböző fényvilágítási eszközökkel, a kamara és a mikrofon különféle beállításával mindig újabb és újabb hatásokat válthatunk ki a közönségből. Azután természeti kepek, mint eső, napsugár, viharverte fák, elvonuló és összeolvadó felhők az égen, mind hozzájárulhatnak ahhoz, hogy a jelenet hangulatát aláfessék. Ha az előbbi egyszerű jelenetet például így dolgozzuk fel: A szereplő most tudta meg, hogy kedvese elhagyta, vagy állását elvesztette és az ucca

amelyen végigmegy nedves, sűrű és ködös, a fényhatások hidegek és kemények. Észreveszi a veszekedő embereket és észreveszi vele a közönség is, a szereplő lelkében a gond egyszerre kétségbeeséssé növekedik, amikor hirtelen egy szélrohám átfut rajta, összeborzong és ezzel helyzetének gasztalan voltát a közönség minden egyes tagja az egyszerű járás hatásánál sokkal erősebben érezni fogja.

— Szerintem ebben áll a rendező művészete! Magát a jelenetet scenárium szerint minden invenció nélkül meg lehet rendezni, mert e finomságok azok a lemérhetetlen értékek, amelyek a filmet igazi értéké teszik. Ebből a szempontból a Menschen hinter Gittern című film témája ideális volt, mert itt nem kitalált storyról, hanem valódi események rekonstruálásáról volt szó. Olyan dolgokról, amelyek az amerikai fegyintézetben még most is előfordulnak és véres lázadásokat idéznek elő. Egy ilyen lázadás a tetőpontja a filmnek, amikor mintegy ezeröt száz fegyene, végső kétségbeesésében élet-halálharcot kezd az örök és a katonaság ellen. Ebben a hatalmas, izgalmas jelenetben volt alkalmam a részletfinomságokat kidolgozni és azokkal a jelenet lenyűgöző khaoszából hangsúlyozottan kiemelni megkapó apró részleteket.

Fejös Pálnak ebben a filmjében Heinrich George, Gustav Diessl, Paul Morgan, Dita Parlo és még egy sereg nagyszerű német színész játszott, akik most visszautaztak Berlinbe. Fejös Pál azonban Hollywoodban maradt és már dolgozik a következő filmtéma megválogatásán, amellyel bizonyára ismét komoly sikert fog hozni önmagának és a magyar művészi geniének.

Az altábornagy

A noviszádi Apollo tonkino új hangosfilmje

A noviszádi Apollo tonkino tegnap mutatta be Roda-Rodának a hírneves komikusnak elsőrangú hangosfilmjét, Az altábornagyot. A szellemesség és az ötletes humor filmje Az altábornagy és ebben a filmben Roda-Roda, a kitűnő író személyesen lép fel és játsza el a főszerepet, a kaeaj újabb és újabb hullámát idézve elő. Valóban szükség van ilyen filmekre, amelyek pár órára nagyszerű hangulatot teremtenek és tiszta, kedves humort adnak a munkában és gondokban elfáradt közönségnek. Roda-Roda mellett a híres cseh komikust, Burián Vlasztát látjuk, aki szípközölő szellemességgel és utánozhatatlan humorral játsza meg szerepét. A két főszereplő mellett ragyogóan játszanak Harry Frank, Karl Forest, Antonie Jaekkel, Fee Malten és Jo Seff. A szellemes dialogusokat maga Roda-Roda írta, a zenét Benes Jara szerezte. A kitűnő rendezés Lamacz Karl jóízű dicséretét érdemli.

A nagyszerű, új műsört érdekes filmzsrnál egészíti ki.

Huszonöt év előtt halt meg prof. Pierre Curie, a rádium felfedezője

Curie professzor és felesége fedezték fel 1898-ban a rádium és polonium elemeket és ezzel nagy szolgálatot tettek az emberiségnek, mert a rádium a rák betegségek legbiztosabb gyógyítója. Pierre Curie 25 év előtt, 1906. április 19-én halt meg Párisban. Halála után 1913-ban adományozták neki és feleségének a Nobel díjat.

Szünetelnek az osztrák-csehszlovák kereskedelmi tárgyalások

Likvidálják a csehszlovák—magyar vámháborút?

Bécsből jelentik: Az osztrák—csehszlovák kereskedelmi szerződéses tárgyalásokat tegnap félbeszakították.

A tárgyalások eddig kevés pozitív eredménnyel jártak.

A delegációk, a kormányaiktól kapott információk után folytatják a tárgyalást. Szó van arról, hogy az osztrák—csehszlovák tárgyalások szünetében a csehszlovák delegátusok érintkezést keresnek a magyar külkereskedelmi szakértőkkel, a csehszlovák magyar vámháború likvidálásának előkészítése dolgában.

—o—

A Hipotekarna Banka leszállította a hosszúlejáratú kölcsönök kamatját. Az allami Jelzálogbank (Hipotekarna Banka) noviszádi fiókja ez év május 16-tól kezdve az eddigi 9 százalékról 8 százalékra szállította le a hosszú lejáratú kölcsönök kamatját.

Csödönkívüli kényszeregyezés Noviszádon. Jelenik Hermann noviszádi kereskedő fizetéseképtelenséget jelentett be a noviszádi bíróságnál. Egyeztető bíró Levakovics Matija, gondnok dr. Szekulics Milan ügyvéd. Egyeztetési határidő május 22-én. Hitelezők jelentkezése május 16-ig. Jelenik 40 százalékos kiegyezést kínál, kamat nélkül, egy évi részletekben.

Jogerős a becskerekai Népbank kényszeregyezése. Becskerekéről jelentik: A noviszádi tábla jóváhagyta a becskerekai Népbank kényszeregyezését és így a becskerekai törvényszék határozata jogerőre emelkedett.

Ma, utoljára

AZ ODEON TONKINOBAN

A TIGRIS

100 -os németnyelvű izgalmas bűnügyi dráma. A főszerepekben: Charlotte Suza, Harry Frank, Hertha v. Walter, Gertrude Berliner. Kiegészítő: 2 felvonásos vígjáték és Paramount-Journal. Kezdet: 5, 7 és 9 órakor.

Több mint tízezer adag ebédet osztottak ki a szombori népkonyhák az elmúlt télen

A múlt év végén a legnagyobb bizonytalanság uralkodott Szomborban az ellátatlanok felsegélyezése dolgában. A gazdasági válság okozta fokozottabb mértékű munkanélküliség az elmúlt évekhez képest szaporította az ellátatlanok számát, viszont a kereseti lehetőségek általános csökkenése csökkentette azoknak a számát is, akik Szomborban anyagiakkal támogatni szokták a jótékonyági mozgalmakat. Baj volt abban is, hogy nem tudták, ki kezdje meg a téli segélyre szorulókat ellátásának megszervezését. Megalakult ugyan az összes jótékonyági egyesületek részvételével Szomborban is a Dobro Delo, de az előkészítő bizottság kiküldésén túl nem jutottak. Viszont a Szociális Misszió Társulat — mely az elmúlt évben a népkonyhákat felállította — épp a Dobro Delo megalakulása miatt más téren kívánta jótékony működését kifejteni. A bizonytalanságnak azután mégis csak a Szociális misszió társulat vetett véget azzal az elhatározással, hogy a népkonyhákat megnyitja s azokon elsősorban a gyermekeket s a munkaképtelen aggodalmát látják el a tavasz beálltaig ingyen ebédrel.

Január 2-án kezdték meg a működésüket és a napokban szüntették be azokat. Négy konyha működött a missziós hölgyek és a kongregációs lányok felügyelete alatt s a működési idő alatt az első konyha 4680, a második 5400, a harmadik 4950, a negyedik pedig 3690, összesen tehát 18 ezer 720 adag ebédet és 9360 kilogramm kenyeret osztottak ki az ellátatlan szegények között. Ezt az eredményt csak akkor lehet igazán méltányolni, ha tudjuk, hogy mindent úgy kellett a jótékony adakozásokból összeszedni, mert a Misszióknak saját jövedelmei nincsenek. Özv. Barakovich Kálmáné elnöknő és segítőtársai az érdem, hogy a mai súlyos gazdasági viszonyok között sem riadtak vissza a fáradságos munkától, melyet szép siker koronázott. De a róm. kat. hitközség is megtette a magáét. A misszió készpénzkiadásai 22.251.25

Gyermekek

lábára nagyon tartós cipő kell. A legjobb bőr sem tart annyi ideig, mint ahogy azt a szülők szeretnék.

Szabad ezért a gyermek mozgási szabadságot korlátozni? Nem szabad!

Tegye ugyanazt, amit annyi ezer anya már megtett és szegeltessen szintén PALMA kaucsuk sarkot a gyerekcipőre. A kaucsuk tartósabb, mint a bőr és a ruganyosabb járás kiméli a cipőt.

A PALMA kaucsuk sark háromszor annyi ideig tart mint a bőrsark és mégis olcsóbb.

Hazai gyártmány.

dinárt tettek ki s ennek fedezésére a hitközség maga 18.800 dinárt boesájtott a Misszió rendelkezésére. A hiányzó összeg s igen sok élelmiszer jótékony adományokból gyűlt össze.

SZABÓ ISTVAN:

Egy legionista naplója

Eredeti naplójegyzetek alapján sajtó alá rendezte: ANDRÉE DEZSŐ

(24)

Angol hadihajó-óriás mellett siklik el a gőzösünk. Rendkívül impozáns látvány a hatalmas páncélos cirkáló, pusztá látása is szinte félelmet kelt az emberben. Mindennél a legpedánsabb rend és tisztaság, a mi tisztjeink is idegesek, mintha félnének a szigortól, ami ebben a kikötőben léptenyomon megnyilvánul.

Nyilsebes motoresónak száguld a hajónk mellé, angol tengerészek ülnek benne. Szigoruan hivatalos szertartással üdvözlik a Graf Paletzky kapitányát, azután közlik, hogy hajónk melyik kirakódóhelyre fusson be. Már indulnak is vissza. Magartartásuk szigoruan hivatalos, sőt meglehetősen hideg. Semmi kollégialis mosoly, vagy kedvesség. Itt ugylátszik nem nagyon kedvelik az osztrák-magyar hajókat, vagy talán nem is tudnak szívélyesek lenni ezek a száraz angolok?

Hajónk lassít, méltóságteljesen besétál a rakódóhelyre. Izgalommal figyelem a lerögzítés munkálatait, terepszemlét tartok a kijutás irányában. Érdeklődöm, hogy meddig maradunk itt, senki sem tudja, vagy talán nem akarja tudni. Kikötés után a szokásos kihallgatás, napiparancs felolvasás. Ezuttal nem veszek részt a kihallgatáson, csak settenkedek a tiszték körül, hátha meghallok valamit.

Megkezdődik a kihallgatás, nyomban megállapítom, hogy ma nem készülnek el vele. Az éccakát egészen bizonyos, hogy itt töltjük, lassan felkészülök a szökésre. Ugylátom kedvemre jár a szerencse, a hátsó drótkötőlelet egy hatalmas ponton tartja, alig 15-20 métert kell majd végigtornásznom rajta a levegőben. Ugy veszem észre, hogy néhány matróz és hajósinas rosszban sántikál, ők is állandóan a kötél körül

settenkednek. Nem merek szólani nekik az ügyről, hátha elárulnak, vagy rámijesztenek néhány tapasztalatlanúsággal elrontsam a vállalkozásuk sikerét.

A szabadnapos tiszték csaknem valamennyien elhagyták a hajót, az altiszték, sőt a matrózok közül is csak azok vannak itt, akik szolgálatot teljesítenek. Szerencse hogy esomagom nincs, könnyen feltűnne, ha batyúval a kezemben sétálgatnék a hajó farán.

Leszáll az est, sietni kell, mert a hold éjféltájban feljön. Két óránál is hosszabb ideje hasalok már nem messze a dróttartó baktól, nem mozdulhatok, mert állandóan gyanus árnyak mozgolódnak körülöttem. Tíz órát mutat az óram, amikor négykézlábt kusza két alak közeledik a drót felé. Az őrszem aligha szórakozik ilyenkor tornával, különben is pontosan tíz órakor őrváltást tartanak a hajón. Ezek csak matrózok lehetnek, akik hozzám hasonlóan a drótkötél segítségével kívánnak partra jutni.

Nem tévedtem. Macskaügyességgel, nesztelenül lógaszokódnak rá a kötélre, azután pedig akrobata ügyességgel kapkodják száporán kezüket egymás elé. Tünelmenyes gyorsasággal esznak a part felé a lejtős drótkötélen, úgy tetszik, mintha valaki a part felől huzná a drótot. Látszik, hogy nagy gyakorlatuk van az ilyesmiben, de mostmár rajtam a sor, mert a leváltott ór néhány percen belül ideér első sétája során.

Kissé reszketek, amikor göresösen kapaszkodva a dróthoz, leereszkedem a hajóról. Sulyom alatt a kötél meghajlik, majd elkiáltottam magam ijedtemben. Visszamenek már, de nem lehet. A kötél a part felé lejt, nincs bennem annyi erő, hogy újra fel tudnám magam tornászni a hajóra. Most veszem észre, hogy a konzulátus jó kosztján mennyire meghízta, nem merem megkockáztatni kezemmel az első oldallépést, attól félek, hogy félkézzel nem tudom fenn tartani magam a dróton.

Kiáltani kellene segítségért, de ebből borzasztó baj származna. Lábam megmerevednek az ijedtségtől, úgy érzem, hogy cipőmmel máris a vízben vagyok, pedig emelet magasságban lógaszokodom fölöttem. Min-

den erőmet összeszedem, néhány centiméterrel sikerült oldalt jutnom. A kötél rettenetesen vágja a tenyeremet, mintha izzó drótból volna. Apró szálak állhatnak ki belőle, mert minden uj fogásnál érzem, hogy a husomba hatol valami. Különösen a jobb tenyerem fáj, mert arra lejt a kötél, test-sulyom nyomása alatt begyűrődik a hus a tenyeremen a drót sodronymenetei közé.

Lassanként mégis közeledem a ponton felé, de aligha bírom ki odáig. Három négy fogás után megállok és elhatározom, hogy elengedem a kötelet, uszva igyekszem partot érni. Amde a hajó és a ponton között nagyon erős a víz járása, könnyen aláesodor, azonkívül a locsanást meghallanak, meg a drót is nagyot rándulna, ha hirtelen megszabadulna sulyától.

Mentő ötletem támad. Fogást cserélek, megfordulok, most már a balkezem van elől, arra nehezedik a dolog nehezebb része, mert a jobbkezemet már nem érzem a fájdalomtól. Valamivel tényleg jobban megy az ügy, de alig haladok négy-öt métert, kifárad a balkezem is. Tenyeremből véresöppök hullanak a homlokomra az izzadsággal keveredő vér a szemembe esorog, nem törölhetem le, örjítően kellemetlen érzés.

Végre úgy érzem, hogy lassan felfelé feszül a drót, közeledem a másik végéhez. A továbbjutás így nehezebb, de erőt ad a tudat, hogy már csak néhány méter és elértem a pontont.

Félájultan rogyok le a deszkára, negyedóra is eltelik, amíg magamhoz térek. Innen már nem nehéz a kijutás, a pontont senki sem őrzi, a vékony deszkán baj nélkül sétálok végig, fellelekzem, szárazföldet érzek a lábam alatt.

A parton az éccakai órák ellenére is elég nagy a forgalom, nem messze lámpafény mellett most is árut hordanak ki a munkások az egyik hajóról. Oriás raktárba hordják a zsákokat, megbujok az egyik szögletben, bevarom a reggelt. Tenyerem rettenetesen sajog, végig felvérezte a drót, borzasztó fáradtnak érzem magam, egészen jó alvás esik a zsákokon, nem zavar a munkások zajongása.

Folytatása következik.

Sport

Ma délután 4 óra 30 perckor:

Mitrovicai Gradjanszki-Rádnicski I. oszt. bajnoki mérkőzés

Rádnicski pálya, bíró: Stefánovics, Sabac

A noviszádi alszövetség első osztályának négy résztvevőre csökkent mezőnyében ma délután játszák az első bajnoki mérkőzést, az új rendszer bevezetése óta. Az elsőosztályban az idén a ma délutánal együtt mindössze három mérkőzés vár még lejátszásra. Joggal állíthatjuk tehát, hogy ebben az osztályban a ma délutáni Gradjanszki-Rádnicski mérkőzéssel megkezdődik a végső sport a helyezésekért.

Az idei bajnoki szezon egyik legnagyobb meglepetése, a mitrovicai Gradjanszki jelentős formajavulása volt. A noviszádi Munkások mai vendége az elmúlt évek során bizony nem érte el százszázalékig az elsőosztályú szintet, az idén azonban a mezőny legerősebb csapatainak is a legkomolyabb ellenfele volt, hiszen a bajnok sabáci Mácsvával döntetlenül mérkőzött és jelenleg az első osztályú tabella második helyét foglalja el. Csúpan a NAK-tól szenvedett kettőben minimális, egy gólkülönbségű vereséget, a rumai Spártát kétszer legyőzte, ma délutáni ellenfelével a Rádnicskival szemben az ősszel 3:1 arányban győzedelmeskedett. A mitrovicai Gradjanszki egyébként ma játsza utolsó idei bajnoki mérkőzését.

A noviszádi Rádnicski a tavasszal bajnoki mérkőzést még nem játszott, tehát bőséges alkalma nyílik a pontszerzésre. A Munkások együttese jó formában van, ha játékosai ma kedvel játszanak és mindvégig megőrzik nyugalmaikat egy-két góllal legyőzhetik a Gradjanszkit.

A mérkőzés délután 4 óra 30 perckor kezdődik, előtte 2 óra 30 perckor a Makabi ifj.-Rádnicski ifj. mérkőzés kerül eldöntésre.

Dél előtt 10 órakor a

SZLÁVIA-FRUSKOGORAC

másodosztályú bajnoki mérkőzést játszó le a Rádnicski pályán. Mind a két csapat lényegesen feljavult az utóbbi hetek során, a Szlavia legutóbbi győzelme az első helyezett esurugi Hajduk ellen, jó ajánlólevél. Győzelmét azonban korántsem könyvelheti el előre, mert az átszervezett kamenicai Fruskogorac alig néhány héttel ezelőtt éppen mai ellenfelének legyőzésével bizonyította be, hogy jól felkészült a tavaszi bajnoki szezonra. Döntetlen eredményt, vagy minimális Fruskogorac győzelmet tippelünk.

Előmérkőzés gyanánt délelőtt 8 órakor a Rádnicski komb.—Isztra barátságos mérkőzés kerül eldöntésre.

Petrovaradinban ma délután 4 órakor a

MAKABI-HAJDUK

másodosztályú bajnoki mérkőzést bonyolítják le. Papirkombináció a Makabi biztos győzelmét ígéri, de a kékfehéreknek nem szabad megfélemleniük arról, hogy a Hajduk az idén már produkált néhány meglepetést. Ugy érezzük, hogy a Makabi kitűnő közvetlen védelme és csatársora mentesíti a csapatot a kellemetlen meglepetésektől, sőt mérsékelt szintű reprezentáló halvesorát is képesek tartjuk arra, hogy a legjobb formát kijátszó Hajdukkal szemben is, legalább 2-3-gólos győzelemre segíti a kékfehéreket.

Temerinben a

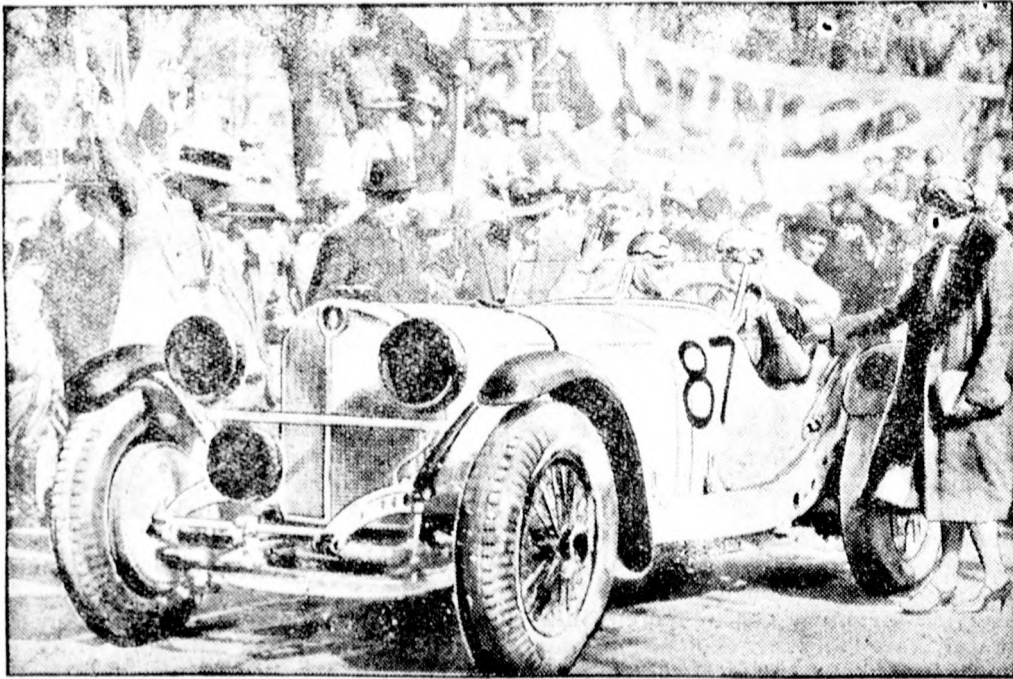
SZLOGA-TTC

másodosztályú bajnoki mérkőzést játszó le ma délután. A TTC a másodosztályú bajnoki mezőny egyik legállandóbb formát kijátszó csapata. Az egekben is jóképességű, masszív együttes a husvéti erőssiramu mérkőzéseken meg inkább összeforrott, ma győzelmi kilátásokkal startol a palánkai Szlogával szemben.

A Szloga bajnoki küzdelmeit szinte fatális balszerencse kíséri, de a változó sikerekben nagy szerepe jut annak a körülménynek is, hogy a csapat formája, máról-holnapra változik. A palánkaiak együttese a hangulat csapata, de úgy hisszük, hogy a mai TTC ellen győzelemre, még a jóldisponált Szloga sem számíthat. Egy-két gólos temerini győzelem valószínű.

Mitrovicán a Zanatlja döntetlenre számíthat a vrdniki Rudárral szemben, a kitűnő formában levő Trgovaeski 2-3 góllal legyőzheti a rumai Szremacot, a Podrinje ellenben a saját pályáján is feltétlenül legyőzőjére akad az indijjai Rádnicskiban.

Bírókúldés a noviszádi alszövetségben a mai mérkőzésekre. Rádnicski-Gradjanszki: Stefánovics (Sabac), Hajduk-Makabi: Perákovics, TTC-Szloga: André, Szlavia-Fruskogorac: Hirschler, Zanatlja-Rudár és Trgovaeski-Szremac: Schneff, Podrinje-Indijjai Rádnicski: Popper, Makabi ifj.-Rádnicski ifj.: Gál, Gradjanszki-Rapid: Hirschler.

Caracciola és autója, amellyel a bresciai ezermérföldes versenyt száz kilométeres átlag sebességgel megnyerte.

Nyugodt álom

és friss ébredés a jó egészség legjobb bizonyítékai. Az

OVOMALTINE

mindennapos használata reggelenként és délutánonként, hozzásegít az egészség és az idegek megerősítéséhez.

Kapható mindenütt: kicsiny doboz 16 dinár, közép doboz 32 dinár, nagy doboz 56 dinár, gazdaságos csomagolás 100 dinár

Játékosértekezletet tart a noviszádi Rádnicski ma vasárnap délelőtt 9 órakor a pályán. Az első csapat valamennyi játékosja jelenjen meg az értekezleten. — Szakosztályvezető.

Csantaviri AK ma délután, az alszövetségi nap keretében barátságos mérkőzést játszik a topolai JAK-kal Topolán. A CsAK szerepeltetni fogja az újonnan átigazolt Kurbanovicsot, aki a center poszton fog bemutatkozni.

Az Odzšaci SC Apatinban. Vasárnap az OSC Apatinba rándul át és az alszövetségi alap javára mérkőzik a Tri Zvezde jóképességű csapatával. Az OSC és Tri Zvezde négy héttel ezelőtt 0:0 döntetlen eredménnyel mérkőztek. Mindkét csapat több tartalékkal fog kiállni, tekintettel arra, hogy Szomborban a válogatott triálon, úgy az OSC, mint a Tri Zvezde több játékost fog szerepeltetni. A mérkőzést Spanyol Árpád (Szombor) vezeti, kezdete 4 órakor.

VSC-Dulcis. Vrbász két rivális csapata ma délután az alszövetségi nap javára barátságos mérkőzést játszik a Dulcis zsilipi pályáján. A mai mérkőzésre, dacára annak, hogy mindkét csapat válogatott játékosai helyén tartalékkal áll ki, nagy érdeklődés nyilvánul meg Vrbászon.

A bácskogradistei AK vasárnap, április 19-én a Temerini TC-t látja vendégül barátságos mérkőzésre. A TTC mindig kemény ellenfélnek bizonyult s így a mérkőzés iránt már előre is nagy az érdeklődés. A mérkőzés félhárom órakor kezdődik.

A Bácsági vasárnapi sportja. Április 19-én vasárnap folytatják a bácsági labdarugó alszövetség bajnokságáért megkezdett mérkőzéseket. A vasárnapi mérkőzések sorrendje a következő: Az Obiljity pályán délután 14 órakor Orao-Obiljity, bíró: Brkity Nikola, 15 óra 45 perckor Rádnicski-Schwabische, bíró: Milyity Milován. Dél előtt 8 óra 15 perckor Orao-Obiljity tart. bíró: Vitasek Josip, 10 órakor Rádnicski-Schwabische tart., bíró: Babinszki István. — A Borac pályán: délután 14 órakor Jedinstvo-Borac, bíró: Schubert Ferenc, 15 óra 45 perckor Vojvodina-Zsak, bíró: Podgradzki Josip. Dél előtt 8 óra 15 perckor: Jedinstvo-Borac tart., bíró: Mekovity Lipót, 10 órakor Vojvodina-Zsak tart., bíró: Mojity Jovan. Kikindán a Koszovo pályán 14 órakor Rádnicski-Szloven tart., bíró: Klein, 15 óra 45 perckor: Rádnicski-Szoven I. csapata, bíró: Miskovity. — Novibecsejen: 15 óra 30 perckor: Szrbija (Kikinda) — Jedinstvo, bíró: Orosz. — Vrsacon: Privrednik — Rádnicski, bíró: Rákity.

Tenniszezők :

rakettek Slazengers, Williams, Hammer, Dansonval stb. óriási választékban megérkeztek. Rakettek javítása, vidékieknek is 24 órán belül a legjobb angol, francia vagy német hurokkal. Nagy raktár speciális turnir hurokból

Sportkluboknak :

futballdresszek minden színben a legmodernebb kivitelben, valamint elsőrangú futbalcipők és a többi sportfelszerelési cikkek nagy raktára. Győződjék meg áralmról minden vételkénszer nélkül

Sportmagazin M. Hajdu

Noviszád, Kraijica Marija Bulvar 2. 1310

A szuboticei és a noviszádi újságírók városközi futballmérkőzést tartanak Szuboticán

Május 10-én a szuboticei újságíró klub közgyűlése alkalmával ritka élvezetben lesz részük a szuboticei sportkedvelőknek. Két tehetséges alkalmi csapat, a noviszádi és a szuboticei újságírók válogatottja kerül szembe egymással a futballpályán. A közönség természetesen igen nagy érdeklődéssel várja a mérkőzést annál is inkább, mert a szuboticei újságírók kitűnő kondícióban vannak és méltó ellenfelei lesznek a noviszádiaknak. Mindkét csapat tagjai kitűnő futballisták, habár eddig még nem volt alkalmuk játszani.

A szuboticei csapat összeállítása a következő: Sokics, dr. Szántó, Milicsics, Bodrits, Beljanszki, Csuka János, Horvát, Szegedi, Pecics, Vlaskalics és Timár. Bíró: Szántó Andor. Tacsbírók: Buzás László és Magyar Domokos.

Az alszövetségi nap keretében ma két érdekes elsőosztályú mérkőzés lesz Szuboticán. Ma vasárnap, alszövetségi nap van a szuboticei alszövetség területén. Szuboticán két érdekes mérkőzést bonyolítanak le az alszövetség javára. A Bácska a Zsak-kal, az Szmte pedig a Szokoval játszik. A két mérkőzés közül a Bácska-Zsak találkozása ígérkezik élvezetesebbnek, miután a két csapat körülbelül egyenlő játékerőt képvisel. A Szand vasárnap Szarajevóban játszik a JNS serleg döntőjében a Szask-kal.

PAK hírek. Vasárnap d. e. fél 10 órakor a Trgovacski csapatával a NAK pályán tréningmérkőzést tartunk a következő felállítással: Sarf, Maták, Vlaskalics, Burai, Mátics, Novacek, Szander, Pastyán, Mikus, Gregec, Paluska, Sili és Grujics. Intéző.

Nyíltér*

Köszönetnyilvánítás

Ezúton mondunk köszönetet mindazoknak, akik felejtethetetlen édesanyánk temetésén megjelentek és fájdalunkat virágadománnyal és részvétnyilvánítással enyhíteni igyekeztek.

Noviszád, 1931. április 18.

A gyászoló Fogarassy család

Árverési hirdetés

A noviszádi bortermelők egyesületének felszámoló választmánya nyilvános árverésen eladja a Vojvode Knicsanina 42. sz. alatti házat a telekkel együtt, 265 négyszögű, 30.000 dinár kiküldési áron. Minden licitáns köteles az árverés előtt óvadék fejében a kiküldési ár 10 százalékát letétbe helyezni. A vevő köteles a teljes vételárat azonnal kifizetni, ezenfelül ő viseli a 3 százalékos végrehajtási illetéket, az átírási illetéket, a szerződésnek és a telekkönyvi átírásnak költségeit. A ház és telek azonnal birtokba vehető.

Az árverés ezévi május 3-án fog megtartani, délután 3 órakor, a helyszínen.

Noviszád, 1931. április 14.

A noviszádi bortermelők egyesületének felszámoló választmánya

MASAMÓDOKNAK

a legújabb párisi kalapvirágok a legnagyobb választékban:

Első Noviszádi Művirágyár, M. Schenk-nél
Gyár: Ustavka 19. Noviszád Úzlet: Jevrejska 11

Pétervárado ujonnan megnyíló lisztüzlet óvadékkal rendelkező

elárusító - nőt

keres. Cim a noviszádi kiadóhivatalban

Rengeteg kedvezmény vár a budapesti nemzetközi vásár látogatóira

Több mint ezer kiállító — A beogradí jugoszláv-magyar kereskedelmi kamara nagy társas utazása

Minden eddiginél hatalmasabb arányokban bontakozik ki az idei budapesti nemzetközi vásár képe. Csak a magyar gyár- és ipar részéről több mint kétszáz szakma jelentette be részvételét. Külön nagy esportokkal vesznek részt a mezőgazdasági exportipar reprezentánsai és több pavilonnal a kézműipar.

A rengeteg új látványt és érdekességet nem lehet egy cikk keretében felsorolni. Eredeti bemutatóra készül a dohányjövődék, azonkívül be fogják mutatni a legmodernebb weekend házakat is, felépítve és berendezve.

A számos kedvezmény, amelyben ez alkalommal részesül a közönség, különösen a jugoszláv látogatókat fogja kellemesen érinteni, akik most első ízben kapnak ötven százalékos vasúti engedményt a jugoszláv vasutakon úgy az oda, mint a visszautazásnál.

A vásárigazolványok hasonló kedvezményt biztosítanak a magyar vasutak utasainak.

Megkönnyíti az utazást az is, hogy nem kell vízum a határátlépéshez. Május 18-ig vízummentesen utazhat bárki Magyarországra.

A vásárigazolványok az idén egy kis füzetet tartalmaznak, amelyekben különböző szelvényeket talál a látogató. A szelvények kedvezményes jegyvételre jogosítanak

az összes budapesti színházakban, kabarékban, cirkuszokban, muzeumokban és az állatkertben és a vásárral egyidejűleg tartott gyönyörű virágkiállításon.

Féláron lehet igénybevenni a Dunagőzhajózási Társaság hajóit is.

Külön kedvezményeket kapnak a vásár látogatói a gyógyfürdőkben, üdülőtelepeken és a szanatóriumokban. Tekintettel arra, hogy a magyar vasúti kedvezmény május 4-26-ig, a jugoszláv pedig május 6-24-ig érvényes, így közel három hét áll a közönség rendelkezésére ahhoz, hogy kiélvezhesse az összes látványt és az esetleges gyógykurát lefolytathassa.

Másik kedvezmény: Féláru utazás a Dunán a Magyar Kir. Folyam és Tengerhajózási Rt. vonalain 1931. április 28-án 0 órától 1931. május 18-án 12 óráig Budapestre. 1931. május 9-én 12 órától 1931. június 2-án 24 óráig Budapestre vissza vagy tovább lehet utazni ötven százalékkal olcsóbban a Bécs-Budapest-Mohács és a Budapest-Szentendre-Esztergomi vonalon.

Az Első Dunagőzhajózási Társaság hajójáratain 1931. április 28-án 0 órától 1931. május 18-án 12 óráig Budapestre. 1931. május 9-én 12 órától 1931. június 2-án 24 óráig Budapestre vissza, vagy tovább lehet utazni 50 százalékkal olcsóbban a Passau, Linz, Bécs, Budapest, Mohács szakaszon.

Árverés!

Aukció! Szuboticán!

1931. év április hó 21. napján, kedden délelőtt 11 órai kezdettel a VII. kör, Pašičeva ul. 11, szám alatt (Góztúrdóval szemben) az udvari helyiségben árverés alá kerülnek a következő tárgyak:

1. Komplet ebédlő
2. 9 drb. perzsa és szmirnaszőnyeg
3. Egy üvegszekrény
4. Különböző porcellán dísztárgyak
5. Egy varrógép
6. Különböző festmények és képek
7. Különböző alpakka és ezüst tárgyak
8. Porszívó gép
9. Személy-mérleg
10. Fürdőkádak
11. Egy komplett hálószoba stb.

A vevő a vételárat készpénzben fizeti és köteles a megvett ingóságokat nyomban elszállítani.

A tárgyak előzetesen megtekinthetők naponta d. e. 10—12-ig és d. u. 3—5 óráig.

HIRDESSEN

a Reggeli Ujságban

Minden arctisztálanságot biztosan eltüntet a **JUGODIANA ARCAPOLO CRÉM**

Modern **FÉNYKÉPEK** művészi kivitelben **FOTO KAPISTA Szubotica** Telefon: 336. 0160

Tisztelettel értesitem a t. vendégeimet, jobarátaimat és ismerőseimet, hogy a volt

Maldacker-féle sörözőt

Kralja Petra ucca 18 szám alatt ismét átvettem és ujonnan renoválva a mal naptól kezdve tovább vezetem.

Szives pártfogást kér

1706 **Lemler József**, vendéglős.

A idény előrehaladottsága miatt
OROSZHAL (rusli) 0.50 Dinár,
ROLLMOPS 1.- Dinárért kapható

Pušić Emil fűszerüzletben

Novisad, Potoski put 1751

Vendéglősök figyelmébe!

Kevésbé használt asztalok és székek, jó állapotban, olcsón eladó. Közelebbit: Dussing N, Noviszád Pašičeva ul. 1509

Eladó

egy üvegszekrény, egy üveg választól, egy pult mely alkalmas szabó és cipész üzlet részére. Noviszád, Kamenička ul. 7. cipész. 1745

Ne dobja el régi készülékét!!!

Bármely elavult battriás rádiót modern hálózati készülékre alakítok garancia mellett

Olcsó árak!

Kényelmes fizetési feltételek!

KRAUS SAMU, Novisad, Pašičeva u. 32

Ugyanitt 14 karátos aranyúru, órák, szemüvegek meglepő olcsó árban kapható!

Városi Mozi
Szubotica

Hétfőtől—szerdáig

1. Fox Movieton Journal No. 30.
2. JOHN Mc CORNMACK
leghíresebb tenoristának az első és egyetlen 100% tonifilmje

LELKEM DALA

Jön! Három a kislány! Jön!
100% tonifilm operett

LEVELEZÉS

Kirakatüvegek leg-
előbb Vitrum tü-
gyárban, Novisad,
Futóski put 134. 2222

LARUCIN KAPSZULA
és LARUCIN KÉSZITMÉ-
NYEK. Évek óta legjobban
bevált szer a hügycső meg-
betegedéssel és nők fehér-
folyása ellen. A Larucin
kapszula ára dobozonként
30 D. Dlszkrétén szétküldi
Blum gyógyszerár Szubotica,
főpostával szemben.
Kérjen leírást! 3

Ma, vasárnap este 8—12-ig

tánc est
a Lovöldében
Belépődíj 7 dinár
Rendező
Somogyi bácsi

Hétfőn este

halpaprikás
Kott Rudolf vendéglőjében,
Nemacska ul. 37.
Szíves pártfogást kér

Kott Rudolf
vendégős

Sertésször és serte

Ugyanolyan, nagyban és ki-
csinyben kapható „Mészár-
ska szadruga” Novisad
Petra Kocića t.
Telefon 22-41

RHODE ISLAND RED FARM.

Kitüntette I. és II. díjak vala-
mennyi nemzetközi baromfi ki-
állításán. Jugoszláviában, Roma-
niában, Olaszországban (Milano),
Angliából, Hollandiából és Da-
niából importált és aklimatizált
fejbaromfi.

AJÁNLÓK

Rhode Island Red
Fehér Léghorn
Fehér Wyandotte
Plymouth Rocks
Indiai Futókacsa
Pekingi kacsa

Fajtenyész tojást, naposcsibét
és kacsát, valamint vérsíró
baromfi. Az állomány állandóan
vérvizsgálat alatt van, csapó-
lések és eredetiség ellenőrzések
Pászthy S., Novisad
Telefon 21-34. Katolicka porta

APRÓHIRDETÉSEK

ugy hétköznap, mint vasárnap
egy szó 1 dinár, NAGY BETŰS 2 dinár
a legkisebb apróhirdetés 10 dinár

Jól bevezetett nőfod-
rárszalonn és kozmetikai
Intézet, úri fodrászathoz is
megfelelő, német nagyköz-
ségben betegség miatt
azonnal átadó. Fizetési fel-
tétel meggyezés szer-
int. „Biztos megélhetés”
jellegre a kiadóba. 1755

UJONNAN épült ház
Banatska 20 alatt olcsón
eladó. Érdeklődni: Novisad,
Savska 13. 1748

Elköltözés miatt eladó jól
bevezetett FODRÁSZTIE-
REM a város közepén. Cim
a kiadóban. 1714

MODERN HÖLCSŐN KÖNYVTÁR
állandóan új könyvek
Kardos, Wilson tér 7.

ALLAST KERES

JÓMUNKÁS fiatal mé-
száros és hentes segéd áll-
ást keres. Janosi Sándor,
Temerin, Kraljevička Marka
790- 1744

RÁDIO SZAKEMBER ke-
res állást mint üzletvezető-
hivatalnok esetleg vidékre
is, jó organizátor, beszél
szerbül, magyarul és né-
metül. Megkeresések Kardos
hirdetvállalathoz Novisad
Intézendők. 1724

**SZÁLLÍTÁSI SZAKEM-
BER** állást keres mint hi-
vatalnok speeditornél vagy
gyári üzemnél. Levelez
perf. szerbül, németül és
magyarul. Elsőrangú tari-
fista volt vautil főhivatal-
nok. Megkeresések Kardos
hirdetvállalathoz Novisad
Intézendők. 1723

ÓRÁSSÉGÉD azonnall
belépésre állást keres. —
Jankovics József, Bezdán.
1677

**VAS- és fűszerkereske-
deskedőség** szerb-német-
magyar nyelvismerettel az-
onnall belépésre állást ke-
res. Novisad, Teodora Pav-
lovicsa ul. 11. 1708

Iparendélyvel rendel-
kező asztalos mester állást
keres azonnall belépésre.
Cim a novisadi kiadóban.
1763

ELADÓ ház, 3 szoba, 2 konyha és istálló,
Kölcsey ucca 9. Bővebbet Kamenicska ulica 20.

Szerkesztésért és kiadásért felel:
TOMAN SANDOR

KIADÓ

KIADÓ két udvari szo-
ba, konyha, tpeiz. Safari-
kova ucca 12. 1740

Egy fűszerüzlet forgal-
mas uccában átadó. Bő-
vebbet a kiadóban. 1737

BENTZ & MORGENSTERN
MŰSZAKI VÁLLALAT • NOVISAD, LAZE KOSTIČA U. 35

Vállal vízvezeték, fürdőszoba, gőzfűtés, gázszelvények és
javításokat • Költségjegyzékkel díjtalanul szolgál.

KIADÓ ház két szoba,
előszoba, konyha, speiz
május 1-re. Milosa Dimi-
trijevicsa ul. 3. a Batori
ucca folytatása. 1738

Egy 5 szoba, előszoba,
fürdőszoba és az összes
melékelyiségekkel álló
modern ur lakás kiadó.
Kralja Aleksandra u. 21.
Teubner házban. 1727

KIADÓ üzletnek alkal-
mas helyiség lakással e-
gyütt. Kiszácsi ucca 54, hol
már éveken át üzlet volt.
1741

ÜZLETHELYISÉGEK sa-
rokházban, forgalmas hely-
lyen 1500 és 1000 dinár
havi bérösszegért kiadó.
Kuzsli Gyula vaskereske-
des Novisad, Temerinska 8.
992

Szépén butorozott uccal
szoba a centrum közelében
esetleg ellátással kiadó. Na-
tosevicseva u. 11. (sarok).
1729

ELEGANSAN butorozott
különbejárattal szoba kiadó.
Sztrazsilovo 5. II. emelet.
1729

Katolikus hitközség új
bérpalotájában egy elegán-
san butorozott, külön be-
járattal szoba azonnall kiadó.
Bővebbet a kiadóban. 1732

Kiadó vagy eladó szép
családi ház a Stranduton.
Bővebbet Ljubljanska 8/a
1617

Szép üzlethelyiség kirá-
kattal, alkalmas minden
szakmánynak, kiadó. Fruska-
gojski put 6 Strandut.
1693

KIS SZOBA, konyha e-
gyedülálló nőnek takarítás
ellenében kiadó. Dr. Hor-
váth, Kralja Petra ul. 17.
1712

Két elegánsan butorozott
külön bejárattal uccal szoba
kiadó. Irodának is rendki-
vül alkalmas. Cim a kiadó-
ban. 1758

KERESLET

ANO gomortop „Kaitenjammer”
ját rendbehozta. Csomagja 5 di-
nár. Főlelakat Grossinger győgy-
szertár. Novisad. 180-1

JOBB HÁZBÓL való ta-
nulólányt felvesz Vozare-
vics hölgyfodrász és manik-
űr terem a fürdőben. 1713

DEFILONKINO

Hétfő—kedd—szerda

CHARLIE CHAPLIN zenés költeménye
Világvárosi fények
Romantikus pantomim
Olcsó helyárrakkal
kerül színi, hogy minden érdeklődő megtekinthesse
a nagy művet

Helyárak 6, 8, 10, 12 és 15 dinár. Előadások 4, 6, fél 9 órakor

BENTZ & MORGENSTERN
MŰSZAKI VÁLLALAT • NOVISAD, LAZE KOSTIČA U. 35

Vállal vízvezeték, fürdőszoba, gőzfűtés, gázszelvények és
javításokat • Költségjegyzékkel díjtalanul szolgál.

Keresünk mltelőbi belé-
pésre **irodakisszonyt**
ki a gépirásban jártas s n
szerb, német és magyar
gyelvet szóban és írásban
bírja. Irásbéli ajánlatok
„Perfekt” jellegre Schmol-
ka hirdetőbe Novisad ki-
adandók. 1721

HÁZMESTERNEK gyer-
mektelen házaspár keres-
teti, kőművesmester előny-
ben részesül. Jelentkezni
a háztulafidonosnőnél, Je-
vreska ul. 4, d. u. 1—4
óráig. 1689

10-15 SZABÓMUNKÁS
azonnalra kereseteti. Előny-
ben részesülnek ügyes
gép munkások (vásári). Je-
lentkezni Novisadon, Pašič-
ceva 4, konfekciósüzlet.
1759

KÜLÖNFÉLE

A ma vasárnap
perec és virstli

bábra ezuton hívom meg
tisztelt vendégemet. Szí-
ves pártfogást kér Sovény
vendéglős. 1735

NE HIGYJEN SENKINEK!
Kérje tőlünk vásárlélyeg
beküldése ellenében a jö-
vedelmező és könnyű há-
zilparra vonatkozó pros-
pektust és a már azzal
foglalkozók címet és szem-
mélyesen győződjék meg
a tényállásról és a kere-
seti lehetőségről. Zadruga
jugoszlavenskih pleča,
Ostjck. 1523

Jégszekrényt

bármilyen használatra jót-
állással készít, árjegyzéket
ingyen küld — Újvári Fe-
renc, Temerin. 1640

Olcsóbb a tűzifa!

1-a aprított bűkk Din. 32-
fűrészelt bűkk és tölgy-
dörög Din. 28-
100 kg-ként házhoz száll-
litva. Vujkovic fatelep,
Szubotica. Tel. 669. 072

Gazdák

garantált csiraképes qued-
linburgi takarmányrépa-
magvaink megérkeztek.
Kovács és Gelányi, Szubotica.
0115

Órakönyvelést, mérleg-
készítést, üzleti könyvek
felülvizsgálását vállalom.
Cim Schmolka hirdetőben,
Novisad. 1752

CSIPKE entlítés és ap-
likálás méterenként egy
dinárért. Pontos ktszolgálat
Musicka ul. 31. 1710

Ha jól akar szórakozni
családjával
egy látogasson el a
Milata-féle
vendéglőbe. Minden vasár-
nap reggelig nyitva. Szíves
pártfogást kér

Milata János vendéglős
Novisad, Futóski put 105.
a kórházzal szemben

Itt a tavasz!

Élősdiek, növényi kárte-
vők ellen legsikeresebben
most
védekezhetünk!

Vegyszerek
mint:

Chlorbarium
Schweinfurtt-zöld (Aeroplan
védjegy)
Gyümölcsfakarbolicium
Kéménaj
Kaliforniai mézskóré
Kéndiszulfid
Aloo
Légyszorgács
síb.

legelőbb szakszerű beszerzési
forrása

REMIRALIZA
Novisad 1356

Agilis, önálló eladót keres

Novisadon jól be-
vezetett üzlet ver-
senyen kívüli cikk
eladására. Irásbéli
ajánlatokat „Biztos”
jellegre a kiadóhiva-
tal továbbít. 1751

SZ Közli: Drapos Laci	SZ Közli: Drapos Laci	SUI Közli: Kapos Ant
ZIN Közli: Pasi Kati	ZIN Közli: Pasi Kati	L M Közli: Szoletti Linuska
H ZV felé Közli: Kereszturi Sándor	H ZV felé Közli: Kereszturi Sándor	OO K Közli: Nagy László
ROZ AT Közli: Spirka Incike	ROZ AT Közli: Spirka Incike	ozio Közli: Horváth Dezső
L L KED Közli: Spirka Incike	L L KED Közli: Spirka Incike	PAICS Közli: Vigh Veronka
PAICS Közli: Vigh Veronka	PAICS Közli: Vigh Veronka	PAICS Közli: Vigh Veronka
CSE Közli: Vigh Veronka	CSE Közli: Vigh Veronka	Galia Közli: Nagy Boriska
BALATON Közli: Freund Margit	BALATON Közli: Freund Margit	I. R. DU Közli: Biró Erzsike
B Közli: Frei Károly	B Közli: Frei Károly	KV HZ Közli: Frei Imre
NOVISZÁD ! Közli: Hegedűs Babuska	NOVISZÁD ! Közli: Hegedűs Babuska	

36 TÜNDÉRSZAG

nemsokára Noviszádra és ismét rendbejön minden. A rejtvényeid mint mindig pompásak. — **Kresta Bertuska**: Neked is azt üzenem, hogyha Noviszádon leszel, megint pontosan beküldheted a megfejtéseket is. Remélem legközelebb már Noviszádról kapom kedves leveledet és pompás rejtvényeidet. — **Móricz Károly és László**: Nagyon szorgalmasak vagytok, nemsokára lehet rátok fog mosolyogni a szerencse. — **Mazány Juliska**: A rejtvényed nagyszerű. — **Soponyai István**: A keresztrejtvényed pompás, nemsokára leközzöljük. — **Puskás Erzsike**: A jövő héten ismét sorra kerül. Irjál és küldjél jövő hétre több rejtvényt de ne pótlórejtvényt, mert az nagyon könnyű. — **Kápolnai Gyuri**: Csak a jövő számban kerülhetsz ismét sorra. Irjál. — **Jung Zoli**: Ezentul több rejtvény lesz a Tündérszágban és több mese is lesz, de csak minden két héten, mert most megint 8 oldalas a lap, jövő héten ismét 16 oldalas lesz és így tovább. A rejtvényed jó, örülök, hogy egészséges vagy. — **Thurzay Incike**: A rejtvényed ismét jól sikerült. — **Spirka Incike**: Örülök, hogy rejtvényt kaptam tőled, még pedig kitünőt. Irjál mielőbb ismét. — **Horváth Dezső**: Kérésednek eleget tettem. — **Kapos Ant**: A bűvös levelet jövő héten közzöljük. — **Bede Mihály**: Nemsokára terad is sor kerül. — **Nagy László**: Ezuttal a te rébuszod is megjelent. — **Varga László**: Csak légy türelmes és bent lesznek a rejtvényeid. — **Répási Erzsi**: Pontosan jött a leveled, de most nem tehetem be a rébuszaidat, mert most mások kerültek sorra. — **B. János**: Nagyon elcsodálkoztam azon, amit megsugtál, alig vettem észre ezen soraidat a levélben, úgy el voltak hujva; ird meg pontosan, honnan tudod ezt, mert ez érdekel. Várom válaszodat és ird ki egész nevedet, ha nem titok. A küldeményeid jók. Amint ird, ne szóljak erről senkinek, rendben van, senkinek sem fogok szólni. Megőrzöm a nagy „titkot”. — **Szoletti Linuska**: Ismét megfelelnek rejtvényeid. — **Velez László**: A könyv uton van, legközelebb sorra kerül. **Szviderszki Tibor és Béluska**: Tudom, hogy az öcsi megfog bekülni, de mért nem küldtök fejtrőket? — **Bergel Irénke**: Kitűnő a találás kérdésed. Le is közöltem. — **Oláh Jenő**: Mint már említettem, sajnos a Tündérszág csak kéthetenként jelenik meg 16 oldalon, különben 8 oldal marad, de ez is jobb a semminél. — **Vigh Rózsika**: Terád is sor kerül egyhamar. Irjál. — **Balogh Kálmán és Ferenc**: A jövő 16 oldalas számunkban sorra kerültek. — **Halbédli Lujzika**: A rejtvényeid nagyszerűen sikerültek, örültem nekik. — **Biró Erzsike**: Ezuttal a te rejtvényed is megjelent. — **Nagy Boriska**: Helyesen eszelekedtél. Irjál még. — **Biczó Esztike**: Gratulálok, hogy megnyerted a fogadást, ird meg miibe fogadtatok. Egyelőre ne ird több levelet Bukinba, hanem várd meg, amíg megkapod a címet Kresta Anikától, mert ő most Noviszádra érkezett (hija, vége a szünidőnek). A betűrejtvényed is megjelent. — **Pap István**: Várom rejtvényed. — **Bakos Bözsike és Janika**: Nem szép ötletek, hogy azt gondoljátok, hogy becsaptalak titeket, a könyvet elvann itt a szerkesztőségben, mért ne küldeném el pont nektek. — **Vigh Veronka**: Fejtörőid ügyesek.

H₂O! Növény Közli: Halbédli Lujzika	LADIK Közli: Halbédli Lujzika	X Közli: Mazány Juliska
1800-1900 OS Közli: Oláh Jenő	PAPA Közli: B. János	OS Közli: Aranyosi Aranka
OS Közli: Aranyosi Aranka	OS Közli: Frei Károly	OS Közli: Frei Károly
OS Közli: Röpási Erzsébet	OS Közli: Drapos Laci	OS Közli: Röpási Erzsébet
OS Közli: Hegedűs Babuska	OS Közli: Drapos Laci	OS Közli: Röpási Erzsébet

Betűrejtvények

A könyvtálmát Aranyosi Aranka nyerte.
 János. — A többi megfejtők neveit legközelebb közöljük.
 zsike, Nagy Boriska, Biczó Esztike, Pap István, Vigh Veronka, Erdős
 Jogh Kálmán és Ferenc, Halbédli Lujzika, Kereszturi Sándor, Biró Er-
 Beluska, Bergel Irénke, Oláh Jenő, Fehér Keresztély, Vigh Rózsika, Ba-
 Linska, Jozsi Mancika és Rózsika, Velez László, Szviderszki Tibor és
 Varga László, Répási Erzsike, B. János, Stibel Józsi és Tomcsi, Szoletti
 Spirka Incike, Horváth Dezső, Kapos Ant, Bede Mihály, Nagy László,
 István, Puskás Erzsike, Kápolnai Gyuri, Jung Zoli, Thurzay Incike,
 ról és László, Mazány Juliska, Soponyai István, Tóth István, Möriz Ká-
 eika, Frei Imre, Frei Károly, Freund Margit, Tóth István, Möriz Ká-
 megjelent rejtvényeket teljesen vagy részben megfejtették: Vörös Man-
 zsi, Farkas Ella, Erdős János. — A Tündérszág április 12-iki számában
 Józsi és Tomcsi, Fehér Keresztély, Drapos Laci, Soltesz Gabor és De-

A Reggeli Ujság vasárnapi ingyen melléklete
 Vasárnap, 1931. április hó 19.

Hétéves életmentő

Heidelbergben a Neckar partján játszott egy ötéves kisleány és közben a folyóba esett. A fuldokló gyermeket hétéves kis pajtása Hufnagel Anna mentette ki saját élete kockáztatásával. Képünkön a bátor életmentőt (baloldalt) és a kis megmentettet mutatjuk.

nő felé parancsolja. És elindult, lázban lüktető halálkocsi, ziháló mellett a Csákány-ucca felé. Közvetlenül a kapu előtt összeesett. Pillanatok alatt egymás feje fölé ágaskodó, egyre nagybodó tömeg vette körül. Meghalt, — suttogták kíváncsi, ijedt és résztvevő képpel. Egy uccai lány a nevét is tudta...

Ezt a történetet pergette le újból maga előtt Altonyay János, mialatt kintz kételyek hasogattak a lelkét. — Szememre fogják vetni, mondta magában, hogy ilyen jó ember nincs a világon. — Van, van, nyugtatta meg magát és valami szomorú mosoly tévedt az arcára... — Ez az ember készen és befejezeten belőlem szállt ki az életem, itt lélegzik, itt könnyezik előttem, a nevén szólíthatom és ő felelne nekem, mintahogy most magam felelek ön-magammal... Nem, nem, itt nincs baj, de a rossz nő alakja?... El-e ez a nő? Világit-e elég élesen a gonoszság a homlokán, a jellem?... Újból lecsitította lelkiismeretét. Hiszen csak elmúlt estendő köd-függönyeit kellett félrevonnia, egyiket a másik után és előtte állott a való élet ragyogásában, nevetve és gunyosan a rossz nő, amint éles körmeit a szívének szegzi. Hiszen ezt a nőt vonásról-vonásra, színfoltról-színfoltra csak másolta, ez a nő él és oly igaz mint a fájdalom a lélekben.

És most a rossz ember konturjait kezdte vizsgálni. Vajjon a merev betűk némaságából életre kel-e a rossz ember alakja is? Vajjon tud-e az ő megbocsátó, szelid szívével gonosz embert alkotni? Nyugtalan lelki szemmel maga elé akarta idézni, de csak nagy távolságban, elmosódva látott maga előtt valakit...

Altonyay János lehajította a fejét. — Ezt az embert nem ismerem, vallotta be magának elbusultán és vergődve. Ez az ember hazug, fantom, csak egy ijeszítő árnyék, szakadt ki belőle a mardosó tépelődés. És reszkető kézzel, zúgó fejjel a hajnalba hajló éjszakán újból a toll után nyúlt.

E pillanatban elborult előtte a világ. Levegő után kapkodott, kidülledő szeme ijedten segítséget keresett, fáradt, vén feje erőtlenség aláhanyatlott. És mialatt a halál verejtéke ült ki homlokára, úgy érezte, hogy a rossz ember a mellére ugrik, hogy görcsös ujjakkal összeszorítja a torkát. A szíve már alig vert, öntudata már alig lobbant. A halál előtti pillanatban még tisztán érezte, hogy a torkát szorító kéz hirtelen elerőtlenedik és látta, amint a rossz ember vele együtt megsemmisül, porrá foszlik.

Már erősen alkonyodott, amikor a halottas kocsi Altonyay János egyszerű fakoporsójával megindult a temető felé. A koporsó mögött mindössze egyvalaki haladt: a jó ember, megindulva, könnyesen és magába merülve.

A halottas kocsit egyhangú kocogással gördült tova a végtelen utcákon.

Amikor a Csákány-uccába befordult, az egyik háznál a jó ember hirtelen felkapta a fejét. A lehunyt nap fényében egy emeleti ablak mögött felvillant a rossz nő nevető, gunyos, diadalmas arca.

A halottaskocsi tovább haladt.

A jó ember újból lehajtott fejével, mélyen elgondolkozva követte a fekete koporsót.

Borsódi Lajos.

Jancsiból János lett

Ki-tály Istvánnak ajánlom barátai öleléssel

is lehet ágaskodni és nézni a szilaj legények vad csárdását. Néha, ha az udvara huzódta be és láryok is keveredtek köztük menten meg is próbálták a látott táncokat a kisztródó zene hangjaira... De talán kissé messzire kalandoztunk el a kondalegőtől, ahol Jancsi ma hallgatagon, kedvetlenül morzsolgatta az órákat. A tarisznyájában érintetlen maradt az étel, mert nem volt teljesen rendben — rázta a hideg, fájta a feje.

Bolond nagy szél fújt dühöngve, olyan hidegen mintha egyenesen Szabériából nyargalt volna ide. A nap fényesen sütött ugyan de — amint mondani szokás — foga volt. A szél elől nem lehetett elmenekülni, a sztrón meg úgy átfújt mint a szunyogháló. Jancsi összefogta a szűrét és enyhelyet keresett. Enyhely pedig nem volt sehol, kiveve a legelő szélén busuló özvegy szifját, amely szintén nem nyugtott védelmet a szeszélyesen össze-fissza fújó szél elől. Minden percben másfelől fújt.

Sehogyan sem akart este lenni. Délután úgy uzsonnájában arra lovagolt az ispán és látta, hogy a konda rendben van, de az özeje nem.

— No mi baj Jancsi? Csak nem fázol legény létedre? — kérdezte az ispán.

— De bizony fázok ispán ur. Ugy rőszketek a hidegrázással mint a nyárfa levele. Nem tudom mi lösz velem. A fejem is majdnem szétreped úgy faj ottul a cudar szélül, az ispán megnézte az óráját és azután így szólt:

végén járt.

Jancsi a kemence mögötti kuckóban hamarosan el is aludt. Apja is hazajött este, dolgvégzetével és a fut vascsoráni hirt, de az sehogyszem tudott kijönni az alváshál és az öreg aggódva mondta második életparjának:

— Nem tudom mi van evve a gyerekké? Nagyon beteg löhet, ha már vacsora se kö neki.

— Beteg fenét — szólt a mostoha — nem éhes, belakott az ispanéknál a teából, oszt most nem kö a habbeves.

Molnáréknak rossz éjszakájuk volt. Jancsi egész éjjel beszélt álomban, néha énekelte is. A ház elhatalmasodott rajta. Reggel aztán, hogy az öregek felkeltek, Jancsi mégis az ágyba került. A közös konyhából nyíló másik lakásban lakó Mészárosék, reggel amint meghallották Jancsi baját, mindjárt mondták, legjobban volna doktorhoz menni, vagy ha nem bír a Jancsi felkelni, a doktort idehivatni. Ez az indítvány azonban nem talált Molnáré asszonytól pártolásra.

Delfel bejött az ispán a lakásba Jancsit megnézni. Egy ideig tréfásan beszélgetett Jancsihoz, de észrevette, hogy az nem reagál semmire, amire fejszóvalva hagyta ott a dunna alatt izzadó lázas gyereket. Estefelé beállított a falomból kihívott orvos, aki már csak a spanyol nátha folyományaként képződött tüdőgyulladás tudta megállapítani. Kint megszugta az ispánnak, hogy kedvence aligha marad életben, mivel a szíve nagyon gyenge.

A házon már a kuvikmadár szólt, az égen a hold hófelhők közül nézett ki a puszta udvarára, ahol a Tisza kútja fájdalmasan vonított. Jancsi minderről nem tudott semmit. Apját és mostoháját sem látta, akik a pislogó petróleumlámpa sárgás fényében bóbiskolva virrasztottak. Jancsi már egy szebb, boldogabb világban volt. Ott kezdődött, hogy először ment be a kocsmba táncolni, inni, mulatni pénzrel a zsebében. Kedvese is volt már, akivel a legtöbbet táncolt és akivel már megbeszéltek, hogy ha majd hazajön a katonasor alól, megtarják a lakodalmat. Jancsi is béresnek szegődött mint az apja, nagyapja és összes elődei. A béreslakás mögötti ölben malacuk is lesz. Kettő. Baromfit is fogna tartani és a Pami — mert így hívták éber és lázálmai tárgyát — majd bejár a faluba piacra és eladja a baromfit és a pénzen ruhát vesznek majd, ünneplő, szépet. Azután egy kis fiuk is lesz és akkor majd az lesz a Jancsi. Ő persze már János lesz úgy fogja szólítani mindenki, még az ispán ur is. Ez volt a legfőbb vágya a szegény gyerekeknek, hogy már egyszer János legyen belőle, János: ember. Már régen megunt a Jancsizást, hiszen ő már most is János, hiszen már kenyeret, pénzt keres, Pannival már sokszor beszél erről a kérdésről és Panni, ha más nem hallotta, már Jánosnak nevezte. Panninak sokszor elmondta terveit, amiket a megvesztek látásából elrejtett, de most már mint megvalósult valóságokat.

Reggel a doktor megint eljött, látta, hogy nincs segítség s így szólt a szülőknek, hogy készüljenek el minderre. Orvosságot nem is irt már. Amire a doktort hazavívó kocsit visszakeresztett a pusztára mindjárt vissza is kellett fordulnia koporsóért.

A lázálom Jancsi gyenge, szerető szívének egy utolsó dobbanásával véget ért és a kastély előtti haranglábon megeseendült a kis harang.

Nagy szenzáció volt a faluban a béres temetés. Ritka dolog ez errefelé. Kocsin hozták be a fehér koporsót a faluba a templom elé, ahol a beszentelési szertartás után Jancsi barátai vállukra emelték a szentmihályovát, amelyen a fehér koporsó nyugodott ezzel az aranybetűs felirással: „Molnár János élt 15 évet.” Jancsiból János lett!

— Hát mára elég is volt. Hajtás be a kondát a pusztára, ha aztán rendbe tette őket, gyere be a kastély konyhára, hadd gyógyítsam meg a bajodat.

Megsarkantyuzta lovát — csak úgy sarkantyú nélkül — és tovább folytatta ellenőrző útját. Jancsi összeretehetta Tiszával a kondát és behajította a pusztára. Ott beterelt a malacokat oljajba, megejtette őket majd elindult a kastély felé. Az anyja kint állt a lakásuk előtt és utána kiáltott, hívó meg, Jancsi visszakiáltott, hogy mindjárt jön.

A kastély konyhában ott várta már egy nagy ibrik forró tea, amit az ispáné főzött Jancsi részére az ura szavára Jácskán volt rum is benne és Jancsi mohón vedelte a jóféle levét és szinte érezte, hogy szalad ki megeméberedett tagjaiból a hideg. Sok volt a tea, még az ispán unszolására sem tudta mind elfogyasztani.

— Csak idd meg Jancsi az egészet — szólt az ispán — azután szaladj haza és mondd meg anyádnak, dugjon dunna alá, az éjjel majd kiizzadod a bajt, aztán reggelre megint olyan leszel mint a makk. Nehogy megbetegedj, mert akkor a szüldök nélkül ki sem akarnak menni a legelőre.

— Nagyon köszönöm a jószágát ispán ur, de nem bírom mind meginni — szólt Jancsi és felállva megkereste a szipkáját.

— Jól van Jancsi, nincs mit. Csak az ágyba, amint mondtam.

— Köszönöm szépen meggyeszer. Kézicsókolom! — köszönt el Jancsi és mint a felugrasztott nyul futott át a puszta udvarán és szinte beesett a két béreslakás közötti közös konyhába, ahol anyja a nyitott tűzhelyen főzte a vacsorát és nem nagy kedvességgel kérdezte meg a fiut: — Hát te mit kerestél a kastélyba?

— Az ispán ur hívott be. Kaptam teát is tüllök, mert nagyon rázott a hideg. Az ispán ur aszonta, hogy csinálja meg kend az ágyat és takarózzak be dühnyával, akkor holnapra nem lesz semmi bajom.

— Van is bajod neked! Csak fekdj a helyedre a kemence mögé. Ott van az ágyon az apád kabátja azzal be-takarózzatsz. Minek a dühnya ugysis meleg van a szobába, Jancsi szó nélkül bement a szobába, nem akart ellenkezni az anyjával, aki nem nagyon szerette, mert nem is volt az ő anyja, hanem csak mostohája.

Elkésve

A Tavasz aranyhajú leánya, reggeli napütésbe vontan — fennállott a hegytetőn. Rövid, buzavirágkék szobaknyitást frissítdejtű, tavaszi szél lengette s elszabadult firtjeit tavaszi szellő kócolta.

Balkánján: meggyipiros vesszőből font kosárcát himbált, mely tele volt nagyszemű, csodálkozó ibolyával.

Jobb kezét: szeméi elé ellenzőnek tartotta s le nézett a ködpárat terelő, feketefenyős völgybe — majd hátrafordult s fűden — zengő hangján oda — szolt csendesen pipázgató édesatyjához:

— Apám! Én lenyegyek az emberek közé. S ibolyával telt kosárcáját könnyedén himbálva, meghitt befele-dudolással — elindult a völgybe.

Messze északon, hol bus szikár fenyők egymáshoz bujva, az égbe nyultak, régi, barna faházak: nehéz tölgyfakapukat tártak s kékszemű, magányos férfiak — hosszan lobogó, szőke hajjal — utánk indultak messze délnek.

Odalelmen délen, az egyik országutmenti vöröscserpes kertház előtt: jácintot tiltogott ki egy pirosruhás, fiatal, barna leány a nehezilattu, tavaszi földbe — hívősen tartózkodó dus kékvirágúnak s meleg, rózsaszínűszeműket.

Mikor a kiltetést befejezte, hátára bomlott dus, hollófeke haját széles véripinos szalaggal összefogta s könnyedén a zöld leckeirtésre támaszkodott. Ugy figyelt a tuloldali domb felé, melyről — különálton — kilátást uralon tekintett le a büszke-homlokzatu, vöröscserpes, új kőház.

A hegyes háztetőn: lovagolva ül a fiatal gazda s fürgé kézzel szegerte fel az oromzat fátaragványát. Közben: izmosstüdejű, zongó hangját keresztve — boldogan dalolt.

Gyöngyvirágnylaskor, jázminfakadaskor hazahozlak téged

A szél az országot fele söpörte a hangot, majd messzire elkapta északnak s csak a rejtent csapta ujja vissza:

... hazahozlak édes, hazahozlak téged. A leány lehunyta a szemét s úgy hallgatta az ifjúság teremtő erejétől tulcsordult lélek messzeségébe lendülő nyújtózkodását. — S közben nem vette észre, hogy ember közeledik felé az országun. Csak arra emelte fel tekintetét, hogy valaki csendesen, tisztességtudóan köszöntötte:

— Jónapot késsasszony!

Magas, sötétzöldruhás, kékszemű idegen állott előtte — hátrahulló, szőke hajjal s havasi-gyopáros kalapját várakozva tartotta kezében.

Isten hozta minálunk — válaszolta a leány barátságosan, vidéke szokásához híven s nyomban utánatette, amint illik:

— Fárađjon beljebb hozzánk. S ebben, azon a tájékon: mi sem volt különös. A zöldsalugáteres kőházak már régen megszokták, hogy egyszer tavasszal — majd jóni fogvalaki, messzi, kékszemű vándor, megáll valamelyik kertház előtt — s másnapra kevesebb lesz egy barna leánnyal a házban. — Mint régyárt vendéget, szerető nézéssel fogadták hát az idegent s mint édes fiukat a leány szülei.

— Isten hozta! — szoltak hozzá szeretettel s leültették a meleg, ódon hangulatu szobába — emni- inivalóval és pihenéssel kinalván meg.

S miatt régi, művészi véssű aranyszelencében: tengertulpi, aranyárga dohányt tettek elébe, halkan beszélgetni kezdtek. Dolgozról, mik megfoghatatlanok, testelének, sulytalanok s mégis vanhatatlanul a zódon szobák levegőjében, a régi ember megmaradnak. Ierakódnak s ott élnék elmúlt kerestülneznünk, látni fogjuk őket ujja. S akkor úgy fognak ragyogni, mint a karcsunyaku, velencei kristályba csurranó, nemes ó-bor.

S az egymásra-talált szavak lassan, kéken, illatosan himbálództak tova, akár a keleti méliázásnál, kóstolgatva szivott, finom cigaretták füstje.

S az elbeszélgetés során senki sem tudakolta az idegen kiltét s mégis mindenki érezte, hogy jó ember érkezett közzük.

Már régen elmúlt a dél, mikor felkerkedtek és sétára indultak a kertbe.

A kert messze lenyult a völgyet átszelő partakig, melynek partján deszkapad felelt.

A leány előment a férfival — mögöttük — egymáshakarolva lassan ballagtak a derecsdó hajju öregek.

Végigjárták a kerti utakat, majd leérve a deszkapadhoz, szétváltak. Az öregek visszatértek a házba, ök pedig a padra telepedtek.

Mögöttük hajlott dereku fűzlák illatoztak s hosszu, aranyárga barkákat hullattak gallyaikról a rohanó pátlak vizébe.

Előttük: rózsaszínruhás mandula és őzibarack-fák pompáztak. S a kertek — jobbról és balról, végevéig: mind egymáshá nyitlak. — Az egész völgy — egyetlen, hosszanelnyuló, rózsaszín mezőnek látszott. Nem szaggatta meg sem kerítés, sem tüskesövény. — A tavaszgyönyörűség egyformán mindenkié. — Egyetlen sziv, egyetlen kézzorítás volt a táj. S minden tavaszgyönyörűséget magasan bekapolázott a nefelejszéké ég, melyen vándorló harangszavak huztak keresztül zengőn.

— Milyen szép itt magunknál — kezdte elfogódott hangon a férfi.

— A tavasz mindenhol szép és senki sem vonhatja ki magát hatása alól — válaszolta a leány. — Odafőnn ilyenkor ugy-e még hó lepi a hegyeket?

— Bizony nálunk még tél van, de azért az emberek már elfogja a nyugtalanság. Ki-kállanak az erdei házak ajtajába s lenéznek a magas hegyekről délfele. — Odalelmen már virágoznak a fák — mondogatják egymásnak csendesen, azután szótlanúságra süppedve, hosszan a ködös messzeségbe tűnődnek.

— Szomoru lehet odafőnn az élet — jegyezte meg akaratlanul a leány. — S én mégsem tudnék máshol élni — válaszolta egyszerűen a férfi.

— Hátha annyira szereti otthonát, miért hagyta el mégis?

— Miért?... tűnődött el a férfi. — Ha az ember oly könnyen tudna a kérdésekre válaszolni. — Oda-

A jó ember, a rossz ember, meg a rossz nő

A szoba, amelyben Altonyay János, az ismert-nevű író, harminc esztendeje hajolt lelkes robottal, a papros fölé, pont olyan rendetlen és félszeg volt, mint gazdája. A viaszos vászonnal bevont íróasztalon szinte nyüzsgáltak a tintafoltok, amelyek akkor szoltak a tollból felreputyogni, amikor me- nekükben megáll a gondolat, mert nem akar szürke szavak kézen megvetett ágává fektüdni. Az íróasztalon ferde gúlában könyvek halmozódtak egymásra és könyv repült egy ellenörizhetetlen pillanában az egyetlen szekrény tetéjére és könyv aludt, ki tudja, mióta, az ágy lábánál. A fogas aggancsai közé is tévedt egy-egy elfelejtett regény, sőt még a levegőben is elő és halott könyvek lélegzetek. Most azt mondhatnám, ez volt Altonyay János szobája, de mondhatnám így is: ez volt Altonyay János, legfőjebb tessék még hozzáképezni egy sovány, korai ráncokkal keresztülhuzott arcot, egy homlokot, amelyen a szenvedés belyege csillogott, egy fejet, amely már olyan szürke volt, mintha minden sóhajta menten ezüst hajszálá vállozott volna át.

De nem mondtam még semmit a szeméről, holott az a megtört, szegény, szomorú szem tele volt megfocósással, megértéssel és jósággal. Altonyay János szeme, simogatóan és könnyesen, mindig csak a szenvedésen akadt meg, minden clessett embernek jó bírāja volt és minden bánat szinte hazaszaladt — a szivébe. Talán ez a szokatlan jóság tette, hogy iról neve már nem keringett olyan széles ivben az emberek között, mint azelőtt. Szegény Altonyay János könyök nélkül tehetőség volt, aki megfocósajto mosollyal tűrte a kritika apró, éles tűszúrásait és egy gyermek hitével bizott egy késői generáció há- lójában. Már csak lelkes gimnazisták verekedtek a neve dícsőségéért, de egykori barátai régen el- hagyták, mert csak a gonoszság fűzi egymáshoz erős szállal az embereket, míg a jóság papírfonala egy-kettőre elszakad.

Igy lett lassan betele néző, örökké regényvázla- tok között koválygó, az irás lázában gyötördő em- berré. Nem kerülte el a betegség sem és miattát ro- hanó gondolatok felhőin nyargalászta át gyönyört- séges világát: bizony sokszor akadt meg a léleg- zete és ilyenkor a szeme rémülten ugrott ki üregé- ből és dermedt kezéből kihullott a toll. De amint magához tért, a toll megint ott reszketett a kezében és megint csak ott mozgott, hajszás sietőséggel, a papíron.

Altonyay János ezuttal új regényen dolgozott és e Késő éjszakai órák épp az utolsó mondatlalt lezárta a nagy művet. A szoba ekkor már tele volt sűrű és hullámzó cigarettafüsttel, amely lusta moz- gással ölelte át az író fejét. Még egyszer átgondolta a leirt regény meséjét. Ággályait támadtak, mint mindig, valahányszor egy munkát befejezett. Fél, hogy a mese nem követi híven az élet menetét, sőt még egyes kifejezéseken is rágódott, amelyekkel talán nem véste ki elé élesen a gondolat profilját. Pedig ezzel a munkával nagy céljai voltak, ez a regény lett volna hivatala arra, hogy nevét a messze jövőbe véltse...

— Lássuk csak még egyszer az egészet, —

mondta magában, és miattat sápadt arcából két- égő szeme belelángolt a képzellet éjszakaijába, meg- jelentek előtte a regény alakjai.

Megvilágította ujból a jó embert, aki szeszélyes élete utján összeakadt a rossz nővel. A rossz nő kis színművendék volt, tágra virult szemekkel, hom- lokra pajkoskodó hajfirtókkal, kiméletlen, nyers, romlott és szép, mint az élet. Ezért a nőért lobbant fel a jó emberben minden nemes érzés, ennek a nő- nek oda oda gazdag, fiatal lelkét. Ragyogó szép szavai támadtak, amikor ezt a nőt az ő világába akarta vezetni és amikor gondolatban már a szíven érezte, a rossz nő véresre karmolta ezt a meleg szívet. Figyelő, okos arccal leste ez a leány ajkairól az októató szót és utána betért a rossz ember legény- lakására és ott ketten képes ölegetés között nevette és gunyolva emlegették a felhőkben élő jó embert. Egy napon besurrantak a szobájába és kifosztották minden vagyonából. A jó ember hitet tett a bíróság előtt, hogy szegény ember volt mindig és semmije sem hiányzik. És amikor a felmentő ítélet elhang- zott, a rossz nő arán édes mosoly tilt, a rossz ember bárgyu nevetéssel állt fel a vádoltak pad- járól, csak a jó ember szeméből bugyvánt ki két forró, melyből érkező könnyesépp. Hivta magához ezután is, de a rossz nő kajánul rohant előle a maga utjára. És vele ment a másik, a rossz ember is és ketten ott keringtek az éjszakai élet zűmmögő, nagy ivlámpája alatt. Két élő bán, mindig egymás fölé akarva kerülni, mint akik a gonoszságban egymást igyekeznek legyűzni. A jó ember oda is követte és piszkos lebujsokban, jármás éjjeli mulatókban szom- jas tekintete messziről csak a rossz nőt kereste. Már az egész világ őt nevette, félig hangos csipke- lödészek röpöködték körülötte, ő mindent tudott, min- dent türt és ott állt az asztalnál egyedül, magára hagyatva, sóhajosan és nevelésesen. Már csak a szeme hivta reménytelenül a rossz nőt, mert a jó ember idővel gyáva lett és már csak hangtalan szavak keringtek benne. Egyidőre aztán elünt a rossz nő és mire ujból haza került, fölényes, ra- gyogó, nagyvilági dáma lett belőle. A jó embert pedig észrevétlenül félretökte az élet, nem volt már senkije a világban, de nagy érzése keretében még mindig a rossz nő képe ragyogott. Megtudta, hogy a Csákány-uccában fényesen berendezett la- kása van és esténként odasompolgott a ház elé, áhíatosan föllesve az első emelet ablakára s várta, türelmes megadással, a boldog percet, amikor a rossz nő gunyos mosolya fölvilág az ablak mögött. Aztán beteg lett a jó ember és a testi szenvedés örökkévalóságában tisztán látta lendület nélkül, szegény kis életét, vergődésének apró körét, köz- pontjában a rossz nővel és a halál házának közli- kuszóiban, amelyre jó szellemek már föltertek vé- resre sebzett, elfáradt lába részére a nyugalom puha szőnyegét. Érezte, hogy még csak néhány napig, talán néhány óráig erőlködik benne haszonatlanul az élet. És ekkor, hideg téli estén, föltápaszkodott ágycából. Homályos, lázas gondolatok ostromolták, amelyek abban a tudatban álltak össze, hogy őt életének értelmé a halál közelségében is a rossz

De Anikó csak a pénzt nézte...
Nem nézhetek rád Ján! — suttogta.
Hát mondd legalább, hogy mit hozzak neked?
Anikó ujra csak a pénzt nézte és úgy érezte:
nincs kívánsága...

Mit mondjak neked Ján!
Mondd legalább, hogy szeretsz!
Anikó felkacagott:
Idézz Ján!... és rányitotta szemét, két le-
tört rügyet!

Hol a szemed kékje?! — ordított fel Ján.

A társaság jót nevetett a részeg muzsikussal el-
beszélésén, aki Stradivárit emlegetett, miközben va-
lami rettenetes ócska szerszámon kornyikált.

A muzsikussal hirtelen felugrott...

A mulatóba új vendégek jöttek, azokat nézte
lázas csillogású szemmel.

A vendégek leültek.

Na, mi az, mit bálul ugy? — kérdezte a tár-
saság egyik tagja. Talán csak nem azt a gyönyörű
nőt, aki azzal a társasággal most jött be?

A muzsikussal odátáncolt az új vendégek asz-
talához...

Anni... Anikó!

A gyönyörű fiatal nő meglepetten nézett a
muzsikusra.

Hát nem ismered, Anikó?...

A hatalmasok

Biztos és fíradhatatlan léptekkel ment a város
felé. Mindennap ezen az uton ment. Mindennap u-
gyanazzal a céllal. Télen is, nyáron is.

Egyszer hó csikorgott, egyszer száraz gallyak
sirtak a lábak alatt reménytelenül. Fíradhatatlan
volt. Már amióta az esztétus tudta ezen az uton indult
reggel és erre tért vissza este.

Ruhája rongyokban lógott róla, de szemei fel-
itták a messzeséget és lábai birták az iramot.

Sokan jártak ezen az uton, amelyen ő ment,
ugyanazzal a könyörtelen elfáradhatatlansággal, u-
gyanazzal a céllal, szakasztott olyanok, mint ő,
mintha csak testvérei volnának. És ahogy ők szél-
jel voltak szorva, úgy voltak szerte az utak is
hosszu kigyózással.

A városban azonban találkoztak. Valami ucca-
fordulónál, saroknál álldógáltak, vagy elmerültek
a város forgatagában.

Bejárták a házakat.

— Fát vágni, kiáltották a kerítésen át. — Fát
vágni! Kell e favágó! Kiméletlenül benyitottak min-
den házba és ajánlkozottak: havat tisztítani, kutat fur-
ni, kertet ásni, kukoricát morzsolni, zongorát ci-
pelni, hurcolkodni, disznót vágni, szemetet hordani.
De a tászkás házalóknak, akik ugyanígy benyitottak
mindenhová nagyobb szerencsésük volt.

Hosszu bélelt kabátokban jártak, szemüveg-
gel és betétes cipővel.

Ezeknek több szerencsésük volt. Szagosvizet,
rádiót, nyakkendőt, kést és plisszírozó gépeket
kínáltak eladásra.

Es akinek ez nem volt elég, annak kínálták
földet, villát, autót és játékbarlangot.

Nem ismerem magat, jó ember!
A szemeidet, a szemeidet nyisd rám!
A hölgy nevetett:

Híszem magat nézem!
A muzsikussal előrehajolt és kétségbeesetten si-
koltelt:

Hol a szemed kékje?...

Ekkor azonban már a mulató tulajdonosa hara-
gosan rivalt a pincérekre: már megint beengedtél-
tek? Azonnal távoítsátok el!

A muzsikust a pincérek kidobták.

Ez egy szerencsétlen alak, magyarázta a tulaj-
donos bocsánatkérőleg. A mulatókban csak ugy is-
merik: a Stradivári! Az a rögeszméje, hogy csodá-
latosan tudott muzsikálni. Szóval, amint az ilyen
letört alakok a sorsukat magyarázzák... Azt mond-
ja, hogy azért tört le, mert a Stradiváriját el kellett
adnia, hogy az éhhaláltól megmentse azt a nőt,
akit szeretett. De mikor a Stradivárit eladta, a
hölgy kék szeméből elszállt a kékség és amíg
ő ezt kétségbeesetten siratta, a nő elszökött tőle.
Azóta minden nőben az elszállt kékséget keresi.
És nem lehet tőle eléggé őrizkedni. Időnkint belo-
pakodik a legjobb helyekre is...

Mindenki nevetett... Csak a gyönyörű fiatal
hölgy keresgélte a ridiküljében. Majd lehajolva, egy
kis tükrőben egy pillanatra szembenézett valakivel...

Kristály István

Minden igényt ki tudtak elégiteni.
Ők rutinos ügynökök voltak, az előbbieket pe-
dig közönséges szegény emberek.

Hogyan jutottak volna űk a rádió és a nap-
ernyő közlébe. Trágyaszagok voltak, arcuk fé-
lmetesen barátságatlan, hangjuk nehéz, ökleik pe-
dig aránytalanul nagyok. Használhatók voltak sok
mindenre.

Részvették a világháboruban, kórházakban fet-
rengtek, űk töltötték meg a foglytáborokat, har-
coltak a forradalmakban, börtönökben ültek, s most
ujra itt/vannak az uccasarkon.

Türelmesen várakoznak míg valaki nem hívja
őket kertet ásni, havat tisztítani, udvart kövezni.
Ha türelmük fogytán van bejárnak a várost és szin-
telen hangon kiáltják: Fát vágni! Fát vágni!

Nincsen hazájuk, szerte vannak szorva a vi-
lágban, nincsen hazájuk és mindenütt egyformán
otthon vannak. űk a dokkmunkások a kikötő váro-
sokban, Kubában kávéültetvényeken dolgoznak, Ki-
nában kuli a nevéük.

Fáradhatatlanul járnak a falukat, a városokat.
Előttük koporsókkal kereskednek, moziberendezé-
seket és gázbombákat árulnak, de űk nem törődnek
ezzel. Egyetlen életlehetőségük a munka.

Mégis hatalmasok. A mi életünk az ő tenye-
rűkben fekszik.

De űk nem tudják ezt.

Megszámálhatatlanul sokan vannak. Trágyaszá-
gnak, arcuk félelmetesen barátságatlan, hangjuk
nehéz, ökleik pedig aránytalanul nagyok.

Használhatók sok mindentre.

Herceg János

főnn éldegélttem, magamra maradvá, egyedül — ré-
g, barna faházunkban, a hegyszakadékok szélén
és sohasem gondoltam arra, hogy másként is él-
hetnék. — Örültem a rövid tavasznak, nyárnak és
ősznek — és boldogan vártam — mikor köszönt be
hosszu hónapokra a tél, mely elhozta majd a nagy
nyugalmat, a hófehér csendet. S az idén, hogy va-
lamelyik márciusi reggel kileptem az ajtón, csak
megálltam a kőszőbőn és nem tudtam tovább men-
ni s a lelkem ismeretlen, újonsgó örömmel telt meg.
— Odafőnn, a fejem feletti: akkor evezett keresztül
déli mezőkre indulóban a himuszos Tavasz. És
még jóideig hallottam a magashan elhuzó, halk mu-
zsikát — s utána ibolyaillat maradt a lelkemben.
— S akkor ott álltam bódultan az ajtóban s nem
tudtam: mit kezdjek a nagy gazdagsággal, mit ka-
romba szórt a tavasz — s úgy éreztem, hogy el kell
hazulról mennem és keresnem valakit akinek ezt
a sok kincset ölébe rakjam. — Azóta hetek óta já-
rom a vándorok útját — s most ugy érzem: nem
kell: hát hódoló lovag és apród.

Elhallgatott s mélyen hallgatott a lány.

„Szerelem... — lehunyt a szemét s ugy csó-
koltá bele tüzes, tavaszivágyas lelkét egy erős,
barna férfi ölébebe.

„Szerelem... Nem, nem ilyennek álmodta ki-
választottját! — Az, aki őt akarja, ne legyen mesz-
szibevágyódó nézésű, kékszemű, bágyadt, hanem
tűzes, leigázza villanó, meleg szembogaru; s a hang-
ja ne legyen szomorú zöngéjű, fátylas, hanem: éreos
muzsikával elpattanó, szárnys. — Aki őt akarja, ur
legyen! Tudjon parancsolni! De ne legyen sohasem
egyforma! — Tudjon lenni szerető és pajtás, de, ha
kell: hát hódoló lovag és apród.

Ilyeneket akarta.

Felémelte fejét s a férfi szemébe nézett.

— Nem tudom követni abba a világba, mely
számomra annyira hideg és idegen — válaszolta és
elhallgatott.

Enyhíteni szeretett volna a szavain, vagy leg-
alább is valami vigasztalásfélét mondani, de ke-
mény szája nem tudott hazugságot kiejteni.

Sokáig hallgattak. A férfi hosszan maga elé né-
zett, azután egyszerre halkán beszélni kezdett:

— Odafőnn éjjelenként ilyenkor még kemény
fagyok járnak. A fehér éjszakákon fel-felszikráznak
a hegyhátak hóglecserei. S a sápadt hold a hegy-
szakadékok felett megállva: elhagyott, öreg szobák-
ba bámul. Én végigélem innen messziről, amint a
régii házban a megbarnult fagerendák álmatlan-
ébrén fel-felsóhajtanak a kemény ágyon s hiába
várnak valakit, aki nékik egyszer formát és életet
adott. S hallom, hogy odafőnn, havas, messzi hegy-
csúcsokon — mindenholnan kivert, utolsó farkasok
— panaszos-éhesen: a lélekbe üvöltnek. S hallom,
hogy éjjelidőn, — valaki elmúlt, régi ember: esend-
ben benyit a holdfényes, szekrényes szobába —
nesztelen-sietős kézzel ódon fiókokat huzogat s fūr-
ge, viaszszárga ujjaiával régi lim-lom között turkál.

S egyszerre halkán felsír, mert valamit, ami néki va-
laha drága volt — s amit ott hagyott: seholsem
találhat. S még soká látom állni ott az elhagyott
házat, míg egyszer csak elkorhadva össze nem
omlik.

S itt elhallgatott.

De a leány nem tudott mit válaszolni. Jobb-
karjával rákönyökölt a fehér pad háttámlájára s a
melletteülőre gondolt, kinek hívős kék szemében —
fekete, hideg koporsók felett: ott sirt hangtalan a
rettentő magány.

S ekkor egyszerre lelket kapva, ujra beszélni
kezdett a férfi:

— Nemsokára megérkezik hozzánk is a Tavasz.
Nehéz dobbanással zuhannak le a hócsomók a ma-
gas fenyőfákra. A patakok és folyók betörnek a
rájuk fagyott jég hátát, összezúzzák a jégtorlaszo-
kat s őszerejű zugással rohannak a tengerek felé.
A hótömegek leszakadnak a hegyekről s visszain-
tegetnek a kizöldülő hegyoldalakra: „Isten vele-
tek”. Elment a Tél. Az egész erdőolvadás csupa
muzsika: ezernyi vízesépp hangja összeshóvá cso-
dakönyved fátyolába a leghalkabb zenének. Sok
ezer hívogató kopogtatás: „Ébredj!” Az élet jön.
Mire fölérünk sötét cikláment szedek csokorba,
nagy haragoszöld levelek közül kimosolygó, körülő,
alpesi rózsát. S ha ránk köszönt az űsz, daloló
kandalló mellé — hófehér jegesmedvebőrre telep-
szünk s mialatt odakinn szélborsorkányok sival-
kodnak, vijjognak és fűtörésnek, mi meleg bar-
na fındszákból: aranyoslevű, illatos teát iszunk és
én mesélni fogok: messi bibortengerekről, hol
apámmal jártam — és smaragdözöld vízbe nézgető
kékszárnú hajókról. Odafőnn vár rám a régi ház.
Éjjelenként még hóviharakok járnak. A kályhákban
nem ég a tűz. A szobákban hideg van. De ha va-
laki új meleget hozna: mi lenne akkor a régi ház-
ból?...

Elhallgatott.

A leány a hegytető felé nézett, hol ibolyát-
szedő lányok és legények: bokréttát kötözve, éne-
kelni kezdtek. És szállt a dal és szállt az ének, a
magasban összefogódzva, akár két pacsirta s a nap
szeliden nézett le a messzeségből.

És olyan szép volt minden: a Teremtést mun-
káló, tavaszi zsongás, a kékszemű ég, a virágos
nászruhás fák, az egymásbaolvadó rózsaszín ker-
tek — s a lobogófürtű hegytető, hogy mindent el
kellett feledni, ami szomorú és messze van.
— Nem, nem tudok elmenni...

•

Eljött az este. S mialatt a tavaszünnepeket ülő,
daloló emberi jókedv: éjesapkodó rőzsetűzek kö-
rül táncolt, — az idegen fáradtan tovább indult.

S azon az éjjel elfagyttak lelkében a dusvirágu
fák s meghaltak a májusi nyílásra bimbózó, vér-
vörös szegfűk.

Rég elmúlt a tavasz s tékozló, forrónyáru sze-
relemben kiégett a barna leány lelke. S az anny-
szor vágyakozva üritett szerelemitalos korsót meg-
untan, csömörundorral toltta el magától.

Régi, könnyed mozdulatai elfáradtak. Fekete
szemének nézése megmélyült, messzeséget kapott
— s ölbetett kezekkel órákig el tudott üldögélni,
a távolba révedve.

S valamelyik aranyugaras, késő délután: meg-

jött az Ősz. Csendben, nagy hallgató csendben érkezett meg.

Betelepedett a régi szobákba, az ódon cserépkályhák mellé — s mosolyogni, nevetni próbált, de annyira szomorú volt, hogy szemében könny cillant néha s az ember szerette volna vigasztalón meg-simogatni.

S az esték is mindkorábban baktattak haza az otthoni pihenőre. Még vörös fényt vetett az alkonyi tűz a nyugati ég peremén, de az Est szírike árnysége már bóbiskolva ülte végig az ereszek alját.

A fészerek táján estenként már tengerihántásra s kuncogva kötelekedő beszédre gyülekezett a fiatalság — s a hegytetők présházai felől szüreti éneket szagatott a völgybe a fel-felöngönázó őszi szél, de a barma lány nem ment többé az emberek közé.

Mikor a poros országot hallgató, őszesti homályba süppedt, olyankor csendben kinyitja a verandáját s a lány nesztelen léptekkel a megfakult kertészhez lopózkodott. Ott várt — néha örökig ácsorogva — valakire, valamire — hátha-hátha még. Egyszer késő éjjel, mikor már rég kihunytak a reszkető fenyvek: porbasüppedt, fáradt lépték hangzottak fel az országon.

Megismerte. Ez az ő járása volt. Azóta, hogy először hallotta, többé sohasem tudta elfelejteni. Nesztelen kinyitotta a kertajtót s az országot megmélyült nézéssel azt az embert, aki a kezét megfogja s magával vigye.

De a férfi odaérvé, nem állott meg, hanem lehajtott fejjel, fáradtan ballagott tovább az ősz-éjbe semmisülő országon.

A leány dermet-hirtelen nézett utána s kiáltani szeretett volna. De makacs, kemény száját nem tudta magát alázó, visszakönyörgő szóra nyitni.

Szirmai Károly (Fuinus)

Ősz a tavaszban

Akarattá leszült vágyaim
Halotti torát ma ünneplem
S temetek minden szépet, amit
szerettem.

Most zugnak a fojtott himnuszok
Kéjébe a tavaszi ének
S a temetőbe napsugarak
kiesernek.

Most mesélik a fiatalok
Balondosszép, tavaszi álmuk
S csókos szent fátvókkal vonják be
világuk.

Most legszebb az élet, a hűtlen
Most zengnek fűn az égi karok
S én tavaszi lázzal szívemben
meghalok.

Adeorján András

Könyvü mosoly a halálnak

Tarka temetön tikkadtan tétovázunk,

ezer nyári virág egyszerre pattant a napnak,

ezer fészal egy vidám nőfára rászálta derekát

ezer bogár egyszerre rohant piroosan a szerelemb,

Kölapok rozsdás évszámai hiba hahuztak ránk,

primitív fényképekől könnyen felénk himbáztak

rég eltűnt mosolyok.

Körültünk mindenütt az élet malmai zugtak,
mélék és legyek valami furcsa örök életétét
döngetétek.

Nézünk egymásra lobbant és érezünk,

hem a halál kapuja előtt állunk és nem fekete csend ringat

lattuk, ahogyan szétárul a horizont

és szemünk előtt szélesen nyitnak az égbolt örök zsillipjei

a temető foltzökkenet, avas állat ráta.

a sírkövek sziklaszigetei szétporolt

rohant az idő

és a halál minden társalgatnyi helyére betört az életar.

Mi csak mosolyogtunk, ahogy az értelem lámpája nevel

nyugodtan néztük, hogy zug elő az égboltozat alól

esztendők és generációk ezer dombosodó hulláma

jön előre;

vállára kap és visz magával az örök ritmus

fényvialábok ugrottak alánk paripánk,

a már szagultunk ki a végételenbe,

szemünkben az örök mosolyal

a halált kerestük és nem letünk sehol,

minden élet uja új életfolyamba torkoll

hincsen halál s ha lenn fekszünk a csendes gödörben,

testünk elég és új életet táplál

porladó csontjainkon is átvágtatnak a rádiószikrák

és mi öntudatlanul is emeljük az új életállamot

amely már jön, jön, dűbörög és felhóvik az égbe.

Csuka Zoltán

GYŪJTSE ÖSSZE
ÉS KÖTSESSE BE

A MI IRODALMUNKAT

Kinccses, a hangok mestere is azt állapította meg róla, hogy van, van benne valami!

Jani, drága Jani!... Egyetlenem! Én vagyok it, Anni, a te Anikó!

Jani felugrott. Most látta csak, hogy az éjjel ellenére is olyan világosság van körülötte, mintha

a mennybolt minden csillaga csak az ő szobájába fénylene. Anikó két szemének mindent megölelő,

csilgató derűje világitott be az ablakon.

Jani, drága Jani siesse! Nálam van a kapukulcs. Vedd a hegedűdet és jér, fussunk el innen!

Kinccses János a lebujsok hegedűse mindig ezeknek a hívásoknak zengő szárnyán jött haza Anikóhoz. Csak ma minden zengőbb. Mert ma a legfájdalmasabb útról jött. Ma elkergették a legutolsó lebujsból is. Sehol se kellett a muzsikájá.

És Kinccses János mégis kiegyenesedlik a bérház negyedik emeletére alatt, ahol a pinceakás nedves, sötét, hideg, bolgja alatt várja őt Anikó. Aki nem pénzre vár, hanem őt: a muzsikust!

Szeme felragyog, szép fehér sovány keze lázas remegéssel ring a Stradivári hurjain... Játszani fog Anikónak! Játszani! Egyedül neki. Itt, a földalatti éjszakában. Itt, ahol a sötét, nyirkos hideg sem tudja megölni Anikó álmát: a Stradivári zenjét!

És a Stradivári megszólal...

Nem vagyok én rongyos és éhes... nagy és végtelen vagyok... Hiszen Anikó vár rám! Itt, hideg és sötét fölött álmodik egyetlen csodás muzsikát, amit senki más nem adhat neki csak Kinccses János, a Stradivári hegedűse!

Kinccses János arcan könny csorog. Egyre nagyobbok éri magát... Éhség és rongyok fölé nő... Csak a zenét éri: a nagy, a tiszta Stradivári: a fák buggyanó rügyeit, a kertek könnyű hibbenésű nászutra szálló lepkéit, a parkok bokraiban ájult rebbenésű szárnycsattogást... a nagy Kinccses lelkét éri... az élet végtelenbe nőtt szárnycsattogását... Embermagát! Ő, olyan szerelmes volt.

És a nagy Kinccses kis fia lelérdelt Anikó ajtója elé és csak egy szót muzsikál már... mint a virágzó fák a kertekben soha sem egyforma remegéssel mindig ugyanazt a virágot nyitják ki...

Anni... Anikó!

Az ajtó hirtelen kinyitott. Jani szemei lecsukódtak a rédes fényben. Pedig csak egy kis petróleumlámpa pisláskolt a területen, rozszant asztalon.

Vártalak Jani — szól Anikó.

Jani lehunyt szemmel, arcan még gördülő könyvekkel mosolyog és kitárta karjait... De senki sem ölelte át!

Elég volt Jani! Látom, most is elkergették! Jani leborult a hideg cementre.

Anikó édes!

Mondom, elég volt, Jani.

Jani kétségbeesetten tárt még ölelősebbre karjait...

Hónapok óta állatsz, Jani. De tovább már nem hibetlek neked!

De Anikó, édesem?!

Semmi, de! Elég volt. Ne szólj. Tudom mit akarsz mondani. Azt, hogy szeretsz. Te csak ezt tudod muzsikálni is. Jól van, Jani. Elhiszem, hogy szeretsz. Biztosíthatlak róla, hogy én is szeretlek.

Egy fél évig laktam veled pincében. Egy fél évig nem láttam a napot, mert te voltál a napom. Nem ettem, mert te voltál a kenyérem! De éhen halni?... Ezt nem kívánhatod! Legkevesbbé te, aki azt mondd, hogy szeretsz.

Anikó hangja ezután mégis ellágyult.

Jani, édes Jani, mented meg szerelmünket! Add el a Stradivárit. A múltkor, hogy nem voltál itthon, bejött hozzám a házúr.

Jani felnyűszörgött.

Az a kővér pirosképt?

Az. Hallotta, azt mondta, hogy milyen szépen szól a Stradivári. És hogy megrenné tőled.

Ő, Anni, hogyan tehetem azt, hogy eladjam a Stradivárit? Hiszen semmink sincs rajta kívül! Mit fogunk mi csinálni szegény emberek, ha az sem lesz a miénk?... Látod, két napja nem ettem, de feledni tudtam, mert még miénk a Stradivári. Ő, nem látod, hogy milyen szép a tavasz? Vagy már nem tudsz álmodni, mint régen?!

Anikó felzokogott.

Élni szeretnék még, Jani. Hiszen olyan fiatal vagyok. Delután fent jártam az udvaron vízért és láttam a rügyeket és lepkék szálltak és madarak ciripeltek... olyan boldogam! És a levegőben olyan édes melegett van, Jani!

Jani lehajította a fejét. Így van, igen így! Ahogy Anikó mondja.

Ránézett Anikóra, aki olyan volt, mint a pity-pangvirág... tiszta, szelíd. Hirtelen megdörzsölte a szemét...

Ki ez a rongyokba burkolt síró asszony? Ez a sárka, hervadt szomorúság a kék ragyogásu szemekben? Ki ez az éhes ragadozó?

Jani felsikoltott:

Anikó, mi történt?

Éhes vagyok Jani! Halálosan éhes. Meghalok! Jani felkapta a Stradivárit...

Jani, várj egy kicsit! — sutogta elhalóan Anikó. Még egy kicsit. Mégis... a Stradivári olyan szép volt!

De Jani már nem hallott semmit. Rohant tanorogva, elesett, falhoz ütötte magát, a magasba vezető lépcsőkön összerogyott, uja felkelt és rohant tovább...

Vad szaguldásának robajától zengett és rengett az egész nagy bérház, rohant, hogy eladja a Stradivárit, mert Anikó éhes, mert meghal a kis pitypangvirág!

Anikó szívére tett kézzel figyelt...

Most, ihlegte.

Egy ajtó fent becsapódott. Egészen fent, ahol a bimók fakadnak, ahonnan a madárkák rebbenése hallatszik, ahonnan a tiszta kis lepkék harnvas, tőrtlen szárnyukkal kinduhnak.

Most — zokogta Anikó és szemében összeomlott a kékség, amit úgy szeretett Jani!

Különös, sziszegő zengésre ébredt Anikó. Minden benne volt ebben a zengésben, amit csak megkivánhattak...

Jani kezében, szép sovány kezében rengeteg pénz volt. Az zizegett Jani feszített kezében...

Most már mindenet van, sziszegte a pénz. Anikó sem lesz többé éhes!

Anni, édes Anikó, miért nem nézel rám?...

könyörgött Jani.

A Stradivári...

Kincses János, a muzsikuss, letántorgott a pin-celakásba. A tavaszi éjszaka tüze világitott ereiben... A körutak fám buggyán rügyek tüzeső-váit látta, a kertekből selyemszárnyu lepkek köny-vü ivü libbenései lángoltak, a parkok bokrai között ájult vergődéssel rebbenő szárnycsattogást hal-lott...

És Kincses János muzsikuss, a bérház negyedik emeleté alatt boldog, nevetős, hívó simogatást ér-zett minden ízében.

Neki is van asszonya. Melegebb a rügyeknél, karcsúbb a könnyüvü lepkeknél és a mozdulata édesebb, mint a bokrok közé ájult madarak szárny-rebbenése!

Kincses János muzsikuss, lerongyolódott, gyü-rött ember, akit már az utolsó lebujojkból is el-kergettek, akinek a muzsikája senkinek sem kellett — megreszketett, mint ahogy kivirágzó fák rész-kezik. Minden remegés egy új virág.

Anni, Anikó — suttogta.

És a nagy bérház földalatti folyosóján Kin-cses János kiegyenesedett. A kidobott ember bol-dog, meleg kacagásokat hullajtott szét a föld alatt. A baj hónapokhoz szorított hegedű nyakán szép fehér sovány keze belekapott a hurokba és megrengett Kincses János csodálatos hegedűje: a Stradivári!

Kincses János, szegény Kincses János az asz-szonya nevére ájult örömbé szédült; megérezte ma-gát... Elfelejtette rongyos ruháit, elfelejtette, hogy két nap óta csavargott éhesen a város lebujaiban; elfelejtette, hogy újra üres zsebbel áll földalatti lakása ajtaja előtt. Mindent elfelejtett Kincses Já-nos, csak azt érezte, hogy él! Nem tudott semmit Kincses Jánosról a rossz hegedűsről, de mindent érzett fáradt, éhes nyében. Érezte Anikó csókját!

És most könyörögni sem tudott volna, mint szokta a lebujojokban, mikor ki akarták kergetni.

Kincses János vagyok, mondta ilyenkor, a nagy Kincses fia. Nézzék ezt a hegedűt! Az apámé volt, a hangversenyhegedűse! Csodálatos hangja van. Ó, az apám nagy művész volt!

Kincses János most csak ezt a csodálatos han-got érezte. Anikót is ezzel hódította meg... Anni ama ház házmesterének volt a leánya, ahol apjával, a nagy művészzel utoljára laktak.

Anni szöke volt, mint a pityangvirág és kék-szemű, mint a pityangvirágos rét fölött a harmat-hullajtó májusi égboltozat, tele lecsni készülő cso-dákkal. Mert Anni gyönyörűen volt szép: álmodni tudott!

A sovány, hosszuhaju Kincses-fiu, akiről apja a nagy Kincses már régen lemondott mint hegedűs-ről, amint Anni meglátta, egyszerűen szerelmé-s lett és amihez eddig nem értett, meg tudta szólal-tatni a Stradivárit.

Ettől a naptól fogva állandóan játszott rajta. Lehetetlen az ablaknál, ahonnan beláthatott nem-csak Anniék lakásába, hanem Anni kék szeméibe is. És minél tovább nézte ezt a kékséget, annál job-ban játszott.

A nagy Kincses meglepődve vette észre, hogy a fiuban azért alighanem mégis van valami! A kottát

nem tudta ugyan most sem életre muzsikálni, de amit játszott, az mégis életüz volt.

Anni amikor csak tehetett, kikönyökölt az ablak-ba. Álmodozó szeméből olyan nézéseket küldött a Kincses-fiu felé, amik épen úgy muzsikáltak, mint Jani zavaros, de ebben a zavarban meglepő me-le-get sejtető nekifutamodásai.

Igy néztek egymást egy nagyon szomorú novem-beri napig, amikor a nagy Kincses egyik ragyogó koncertjén kiejtette a Stradivárit vékony, akaratos álla alól és sárga arcában kialudtak a lobogó fe-keke tüzek: a szeméi.

A nagy Kincses után tulajdonképpen nem ma-radt semmi más, csak a Stradivári.

Jani a nagy örökséggel a kezében, bekopogta-tott a házmesterékhöz...

Kincses János vagyok — mondta. És a Stradi-vári olyan bátorságot adott neki, hogy szemébe mert nézni a zord házmesternek, aki a kapupénzt mindig megolvasta, mielőtt a zsebébe süllyesztette.

A nagy művész fia vagyok — folytatta. De a házmester bizonytalan kifejezésű arca még erre sem enyhült meg. Jani azonban csak Anni ragyogó sze-meit látta, azt a sugárzó kékséget, ami hirta és biz-tatta: ne félj Jani. Csak a tied leszek Jani. Mind-örökké Jani!

Megkértem a leánya kezét, az Anikóét — re-begte Jani szédülten. Érezte a kék végtelenséget az Anikó csókját.

Ha szabad tudnom, mivel foglalkozik uraságod? Én?!

Jani felemelte fiatal, borzas, meglepett arcát, mint a tavaszi friss fü a legázolást. Ha rálepnék is, élő marad, sőt felemelkedik!

Művész vagyok — lehellte Jani.

A házmester ezt már nem állhatta meg nevetés nélkül:

Talán csak nem muzsikuss?

De igen. A nagy Kincses fia csak az lehet.

Miatlant lehet — felelte erre a házmester. Az lehet. De Anni férje már nem lehet! Ajánlja ma-gát, uram! Én hallottam az ur hegedűlését. És kü-lönbben is Anni a háziur kéri és én odaigérttem.

Uram — könyörgött Jani — valódi Stradivári a hegedűm. A legígazibb, a legtisztább Stradivári. Ó uram, ne legyen kegyetlen! És gondolja meg, hogy inkább összetöröm a hegedűmet, semhogy Anni-ről lemondjak! Ha tudná, mit kíván ön, uram!

Elég volt! — kiáltotta Anikó apja és az ajtót becsukta Jani mögött, sajátkezűleg.

Jani egész nap a Stradivárral beszélgetett az eset után...

Ugy-e édes hegedűm, minket lehet gunyolni, letiporni, de kénszeríteni, hogy ne szeressük Ani-kót — azt nem lehet! Hogyan is lehet ilyen gon-dolni?

És a Stradivári felelgetett...

Nem azt nem lehet. Hiszen Anni nélkül nincs élet. Anni szemében, hangjában van a mi hangunk titka. Az, ami olyan szépen zeng, hogy még a nagy

Eszmeesere

A Jugoszláv-magyar kulturkőzeledés feltételei

A jugoszláv magyar írókat mindenen felett érdekli probléma az, amelyet Nogrady Dezső a „Mi Irodalmunk” marcius nyolcadiki számában felvetett. Levegős, élet adó gondolat, amelynek aktiválásba indulását maris elősegítette abban, hogy konkrét tanácsokat ad a kezdeményezéshez.

A türelmetlenség lázával olvastam a felsorakoztatott le-hetőségeket, de nem fogott meg annak a megérzése, hogy igen, így kellene... Azaz... az irányjelzést csak helyesel-tem, de a felvetett indítvány semmi esetre sem lehet a kérdéses közeledés első motívuma. Annál is inkább, mert már lényegében a végső eredményt foglalja magában. A szerb magyar kultúra kieserőléését a két nemzet rokonszenvének kimélyítését.

A kimélyítés szót tudatosan használtam mint a kiépítés természetes következményét, amely valóban csak akkor kö-vetkezhethet el, ha a kiépítése ennek a gondolatnak már meg-megförtént.

A kezds feladatok valóban a kisebbségi magyar írókra vár, de ez a közeledés megértésre csak abban az esetben számíthat, ha sikerül egy olyan megnyilvánulási lehetőséget találnunk, ami nem tüközik legyőzhetetlen akadályokba.

Most aktuális lenne rámutatnom kisebbségi sorsunk tíz esztendőjére, arra, hogy mennyire csak mi írók álltunk őrt a kultúra védelmen kapujánál, de ezuttal szorososan a tárgynál kívánok maradni.

Ki kell mondanom, hogy nem tartom vigasztaló állapo-t-nak azt, ha Jugoszláviában a nemzeti többségnek van tu-domása Ady Endréről, Molnár Ferencről esetleg Móricz Zsigmondról, de ugyszólván semmit nem tudnak róluink, akik velük egy talajon szántunk-vetünk, elrendelhetetünk szerin-t ki németül, ki magyarul, ki akár „cionistául”, de mindenképen egyetemes kultúra javára és kihangsúlyozottan nem a háza kárára és veszélyére.

Közelfekő a szomorú tény, hogy mi jugoszláviai magyar írók és szerb írók alig ismerjük egymást, pedig talán — ezen kellene a dolgot elkezdni.

Hogy a szerb írók számontartanak esetleg néhány ne-vet az itt magyarul írók közül, ez alig jelent valamit. A ju-goszláv magyar olvasóközönségnek, valamint a szerbeknek egyformán kellene egymásra felfigyelniök és kedves lokál-patriotizmussal egymással vetekedve, de egymásra büszkél-kedve és mondani:

— Lám, ez terem ezen a földön. Akár tulipán, akár bazsalikom, egyformán örülünk neki, hiszen:

— A mi tájunkon, a mi talajunkon termet. Hazai termés.

Nem szerényesség, hanem az önbizalom hiánya lenne az, ha nekünk a határon túlra kellene menni egy kis magyar kulturáért, ha ezzel a „szlatkóval” akarunk kedveskedni hazánkfiainak.

Itt vagyunk mi, a mi termésünkkel!

Akarunk, merünk, kiállunk...

Várjuk, kívánjuk a lelki közeledést a kulturán keresztül is (hiszen a primitív népeknel ez nem is hiányzik). Akarjuk a kulturkőzeledést azokkal, akik hazájukat osztják meg ve-lünk. Ki kell érni a köztudatban, hogy összetartozunk, meg kell ismernünk egymás értékeit, hogy kellően becsülhessük meg egymást...

Elsősorban és elengedhetetlenül az kell, hogy mi it a határokon belül ismerjük, ertsük és szeressük meg egymást.

A program első pontja tehát csakis ez lehet.

A kérdés ezután az, hogy a gondolat tetté formálódása,

aktiválódása miképpen történjen. Szerzői esték rendezésével.

Ez az egyszerű bővített mondat ezerszintű lehetőséget ad és egyszeribe aktuálissá teszi Nogrady által ajánlott sür-gős megítárgyalását bizonyos dolgoknak.

Nem kivihetetlen.

Be kell vonni a műkedvelő interpretátorokat nemzetiségi különbség nélkül. A titkos zeneszerzőket és a szerző, nyelv-tudása szerint alakult formában egy estét betöltő program-mot állít össze. Esetleg egy szerb és egy magyar író közös szerzői estje rendeződnek műkedvelő interpretátorokkal és a szerzők személyes közreműködésével.

A dolgot kihangsúlyozása érdekében az írók tartózkodási helyeiken megartandó szerzői esték egyazon napon tör-témének a Vajdaság egész területen és a sajtó ugy az elő-készítésben mint az eredményekről gondos beszámolót adna. Ezeknek a vidéken megtartott szerzői estéknek kimagaslóbb számaival azután közös szerzői esték rendeződnének a vá-rosookban.

A jugoszláv magyar írók bemutatkozának, levizitélnek Beográdban és azután elvárják a szerb írók hasonló turnéját, a vizit visszadást a vajdasági városokban.

Bizony csak ez után lehet és érdemes vizumról beszélni a kultúra kölcsönös kieserése céljából.

Kell hogy célunk elsősorban az legyen, hogy kisebbségi irodalmunk erős egyiséget, frontot képezzen amelyel lehet más, hasonlóorsu irodalommal szemben, vagy párhuzamba állítani. Ehhez mindennek felett az szükséges, hogy az itt élő magyarok a mi olvasótáborunk legyen, maguknak érez-zenek minket, büszkék legyenek ránk és okuk legyen bűsz-kének lenniök.

Ez mindenkör fontosabb irodalmunk kifejlődésére mint az, ha itt-ott egyik másik utóállambeli kisebbségi folyó-írat, vagy akár a Nyugat kegyeskedik néha helyet szorítani számunkra. Ha itthon elegendő olvasótáborunk van, akkor van kiért dolgozunk mert tudjuk, hogy elsősorban is nekik és értük vagyunk. A jugoszláviai magyar kisebbségért. Itt belül kell megteremtünk az együttműködést és legelső-sorban magunk között magyarul-írók között másodsorban szerb íróársainkkal, hogy közös akarattal hozzánevelhessük a közönséget, hogy megbecsülje értékeje ezt a közös munkát amit minden kulturmegnyilvánulásban képviseltetünk, zene-ben, irodalomban közösen együtt talál. Megismertetni a szerb írókat az itt megjelenő magyar újságokban és elvárni a nem-zeti többség íróitól, hogy kisebbsége íróit tartsa figyelmében és ismeresse meg olvasóival. Színes és eleven kulturamunka lenne ez és a műfordítókra hálás feladat.

De mindezt papíron kiharcolni nem lehet.

A tavaly elhunyt drága öreg Benedek Elek az erdélyi megmozdulásban hamarosan felismerte az élőszó varázsát és hatását. Kicsiny, de elszánt lelkes csapatával elindult és hóban, fagyban, esőben, sárban, kocsin, gyalog, dögögő vi-cinalisokon mentek, bejárták egész Erdélyt, elmentek a legkisebb faluba is és felrúzáik a tömeg közönyt, adtak erősdítek és akkor, amikor mindezeket elmesélte nekem az Otthon-ban, már eljutottak Budapestig, hogy megmutassák: Vagyunk...

A mi lehetőségeink keretében a szerzői esték kényelvé megrendezése volna a legközelebbi célkitűzés amitől valami eredményt várhatna a kisebbségi magyar író és irodalom.

G. B.

kat és új kulturális életünket. Megértést, segítséget senkitől sem várhatunk, hanem józanul, egyszerűen, önön erőnkkel kell felépítenünk kis kunyhóinkat, amely templommá válik, ha kulturánk otthonra talál benne.

Sz. K.

Öngyilkosok

Bántón csillogó selyem párnák csiholtak könyvet csecesmő-szemébe az első nézőskor.

Aranyveretű gyermek ágyát
hőszíni esend, himes öröm-özön,
édes, úde illatár övezte...
Bármerre lépett a süppedő puhaságban
szédítő fény záporozott reá...
zajlott, hullámzott körülötte
az élvek tengere — kinja...
Émelyedett, undorodott, kifáradt...
Szabadulni akart a jólt zuhatagából,
de kiutat nem lelt,
Vergődött, vonaglott...
a jóllakottság sárga tenyerei fojtogatták...
Ma reggel halva lelték,
megölte az Arany...

Durva daróc csiholt könyvet
csecesmő-szemébe az első nézőskor.
Vackát vad zsvaj —
és penész-rózsza folyondár övezte...
Bármerre lépett, göröngy tépte talpát...
Robotbavéznuzt, koravén gyermektestét
ezer inség égette...
Szabadulni akart a mélységből
de kiutat nem lelt...
S midőn a háború izmait nyomorultira zuzta,
minden szem elkerülte a csuf koldust...
Szomorú szájából ó sokszor kifordult
a megkövesedett könyves alamizsna.
Zord tenyerekkel fojtogatta az Élet...
Ma reggel halva lelték,
megölte a Nincs...

Pál János

Napsugarak

Néha nekem is napsugaras
Ez a csodálatos életmalom
Kacagnak a magányos órák
S örömkömmes lesz minden dalom.
Nevetnek rám a kirakatok
A koldust is királynak látom
Pedig zsebemben nincsen nagyon
S zálogházban lóg a kabátom.

Rideg szobába fény költözik
Átüt a homályos ablakon
Csillognak az ócska butorok
S mosoly táncol fáradt arcomon.
Kipattannak a titkos záruk
Befutnak halk, álomvonalatok
S lelkem oltárán valakinek
Csendesen egy imát mondatok.

Aderján András

Uj mesét, új hitet a gyermeknek

Uj mesét a gyermeknek,

négy véres évről, halottember-hegyről,
bénákról, vakokról, reményéletekről,
bennünk ki nem alvó borzalomról.
Komoly, igaz embermesét,
hogy szívében köbre emelje gyűlölettel
a háboru szörnyü halálfejét.

Tudja meg korán, hogy lehet máskép is,
hogy vannak, akik csónakakkal járnak.
a lábuk reszket, életük rongyos, éhes,
s szemükön az undok fekete szemüveg
két fekete pontja úgy vág a lelkünkbe
ha látjuk, hogy topognak bottal a járdán,
hol cifra ruhák illatoznak el mellettük.
És nem látjuk a hőst, kinek mellén
nyomort diszlenek a hideg vitézségi érmek,
míg gyomrában sztrájkot korognak a belek!
Uj hitet a gyermeknek, hogy a Sors nem írta
meg nagy könyvében a gyilkos éveket,
mert Klóó úgy jeyez fel mindent bölcsen,
ahogy saját maguk építik, vagy rombolják
rövidőrm-étüket az emberférgek...

Uj hitet, hogy uj eszmék rajzanak,
nem hősködhettek éhséggel, halállal,
hogy kopott zászlókon kopott jelszókótl,
már nem szédülnek el a „tizennyolcvesek”.
Uj hitet, hogy uj eszmék rajzanak,
szándékos emberfévedés, hogy fegyverben az igazság,
a hősök nem születnek, csak iskolapadokban
faragják a megfizetett nemzetnapszámossai.
Uj hitet, hogy Róma, Páris, London, Berlin, Moszkva,
már rádió hullámain öllekeznek az étherben,
s ha szívük még dacos, fejük még kemény,
Európa felállított békeüjsjében a füstölő
gyűlöletmagok, majd csak odaégnék!

Uj mesét, új hitet a gyermeknek,
négy éhes évről, halottember-hegyről,
bénákról, vakokról, reményéletekről,
bennünk ki nem alvó borzalomról.
Komoly, igaz embermesét,
hogy szívében köbre emelje gyűlölettel
a háboru gyilkos halálfejét.
Uj hitet a gyermeknek,
mely felnyitja ámuló okos szemét,
ne kardot, ne dobót, ne katonasapokát,
— dalt, könyvet, Kátét, Bibliát!

Heinz Vilmos

Sorsok

Van sors, mit meg nem érdemelnek
Ember, kit mindenki ápol,
Ki csak örömet kapott a
világtól.
Van halál, mit meg nem siratnak
Halott, kit senki sem gyászol
Ki még könnyet sem kapott a
világtól.

Aderján András

De mert valami csak valamiből teremthető, az ily művészi alkotások ember- vagy emberszimbolikus állatalkajai csak élményekből idegződhetnek bele a lélekbe — vagy a tudatalattiságból spontán felbukkanó, de mindenesetre az ily kifürkészhetetlen egyéniségében gyökeredző ultraviziók-ból.

Inspiráló élmények közé sorozom — bár ennek jogosultságát sokan kétségbevonják — amelyen átélés és beidegződött műveket, ami természetesen is, mert a világtudalom csak ily összetevőkhöz juthatott el mai arculatáig. Papirosírodalmat vagy utánérzést csak gyöngykező vagy rossz író produkálhat.

Az itt elmondottakban kifejtettem azt, hogy mit adhat az önmagához hű író — a következőkben pedig arra akarok rámutatni, hogy az író programmissitása — legyen ez marxista, paraszt, vagy polgári irányzatú — csak akkor lehet séges, ha az írónak erre megvan a belső adottsága.

Az író programmissitása nem új keletű. Célkitűzés az azonban nem engedhet meg ilyirányu történelmi levelezést. (Ma, amikor minden szellemi megnyilatkozás kötött, illetve korlátozott, a programmissitás is erősebb szorítású. Egyes relációban szinte diktatórikus).

Az író programmissitása először polgári irányban történt meg. De mert a polgárságnak két évtizeddel ezelőtt még sulytjelentő tömbje sokrétű volt, az érdeklődés szinte gátlás nélkül kiterjedt a kisarjadzó paraszt- és proletáridalomra is. Ezt erősen megkönyvitette az utóbbi irányban a szélsőségekkel játszó polgári frivolitás is, mely különösen a világháboru alatt nem egyszer kacarkodott extrém rétegekben a forradalommal.

Igy bár a békebeli könyvkiadás, a társadalom akkori fundamentumára, a polgárságra támaszkodott, alkotói szűkség szűkös volt, mégis tág teret hagyott az írónak, aki a nagyközönség képes polgári írásokon kívül: kiélhette magát egyéniségét és világnézetét reprezentáló alkotásokban is — s ezek között — jól vagy rosszul — saját külön osztályát is megszólaltathatta. A kifinomodott és legtöbb fogyszalót szállító középosztályban mindig akad az ily írók-arányokrata és tökéls, aki volt és van, — s aki jól él akkor s még jobban él ma, mert annál rosszabbul él a többi száz és százmillió — néhány százaléktól eltekintve, mely a további vagyonszerzés szempontjából eljutott a degenarálásig, tehát a humanitássággal — nem volt az író számára lelki piac, mert ha divatból vagy nagyrítván rátkulálással megvett drágakötésű könyveit meg is őrizte, — valójában kevésbé becsülte többre a vonatban elhagyott újságnál — mint ahogy nem vette s ma még kevésbé veszi valamibe a zsoldjában álló esztirónapszámossait s legfeljebb, ha el-kopott patinájú irófejedelmekhez ereszkedik le néha a par-venü monoklim kereszttől.

A látogatóközönségtől sokkal függőbb színház sem kötötte le magát a polgári ideológia számára 100 százalégtól mert hozott rajta kívül eső osztályokból vett szindarabot is. S amit a közepes szerző elbujtató csalálminta adjuváltalában nem mert vagy nem tudott feltálatni, azt a világ-hírnév hódító reklámpakolásában, mint a legexotikusabb cse-megét nyújtotta át. (Hauptmann: Takácsok, Gorkij: Éjjeli menedékhely) — Ibsen szintén nem a polgári ideológia védelmében írta darabjait.

A magyar szinpad kiemelkedőbb proletárizmú darabot, csak mint importcikket adott elő. Bár az ily irányu befordít-termelés meg volt kötte, valójában nem is tudott volna szál-lítani sem a polgári sem a proletárisztály számottevő író-kat. A szinpad lázadás: a polgár lázadása volt, a polgár

teremtő lehessen, előbb valóságmegéltéssel kell megszentelnie azt a lélekját, melyen építeni akar. Am ez korántsem jelenti azt, hogy az író az alkotásával kapcsolatos élményt teljes egészében fel is használja. Igazi művészt ezt csak annyiban teheti meg, amennyiben műalkotásának töredlen egysége ezt megengedi. Eppen ezért az élmény nemcsak csonkítás (és idegen lélekjébeli élményekkel való vegyítésén) megy át, hanem a kompozíció tökéletességéért: változtatáson, tehát meghamisításon is. De a meghamisításon mindenkor diadalmaskodni fog az élményből felizzó vízió, mely a teremtés tisztító tűzében kiégve — a kompozíció nagyszerűen zárt épületében: maga lesz az eléghetetlen, művészi igazság.

Az élmények fontossága szempontjából álljon itt példaképpen Dosztojevszkij, ki minden művét vérevel írta s ezért — habár stílusa meg is hervadt — alkotásai tökéletesek, igazak, — összetartó gerendázatok meg nem borítottak, mert mindig önmagát adta, gazdag énjét igaz sokszá-luságban tergetvén szét.

Még kézzel foghatóbban áll ez Turgenyevre, kiről egyik régebbi kritikusa azt jegyezte meg, hogy regényeiben esu-pán két-három fő-jellemalak szerepel s azok visszatérő vari-ánsai mögött maga Turgenyev áll, a költő — tehát a leg-tisztább, legigazabb élmény, melytől műveiben nem szakad-hat el, mert szereplőinek kezét nem tudná akkor megfogni. (Lásd a figurális mellemekalakat).

Kassákot is ott érzem a legnagyobbban, ahol emléke-vertő tájakon vezet végig — s ahol élményhangulati táj-képeket teretget ki előttünk. Így a kovácsimasi éveit meg-rajzoló regényében, melyben felejtethetetlenül süti emlékeze-tünkbe a tűzből kiemelt s kovácsüllőre fektetett — izzóan nyújtózó vadbarak macacs ellenállását — egészen a le-lehülése kalapált, szürke formálásig.

Vagy ott van az Angyalföld — proletárelétek mozaik darabjaival, szegény emberek igaz és rutságukban is faj-dalmasan szép dokumentumaival, melyekből szinte észre-veitlen nő ki előttünk a homokbukás, szemétteljes, mos-toha földből az Aréna ut mögött — a Zsidó-kórházon is-tul: az Angyalföld. — Szándékos szétválasztás is — ember- és tjelekleg: mily hangulategységűalkotás.

Az író és költő, az élményből felizzó, témavízión ki-vül, nem egyszer: tudatlanságból felbukkanó s minden külső valóságtól független vízió is alkotásra inspirálja. S bár az ilyképpen teremtett művek a ma előszeretettel „életés”-nek kívánt alkotásoktól és irodalomtól távolállók, nem reprezen-tálnak kevesebb értéket.

Az ily víziók csirája nem egyszer: pusztá kép — függ még a levegőben egy tudatalattiságból kivetett s hold-immaginárius arc, furcsán megtört embermozdulat — sza-vak különös összecseengése — váratlan szóösszeállítás — érthe-tetlenül kiszakadt hangsor, mely befejezetlenül, kérdésként fényes lélek ablakra eső, testetlen emberárnyék.

Az ily víziók nem annyira a tudatos, mint inkább a misztikumra hajló művészek vendégei — s hogyha egyszer felbukkantak, meg is maradnak s ugyanazzal az önkéntelen-séggel építik tovább magukat.

Ilyen víziók termékei pl.: Edgar Pol művei, Hugo Victor képzeltvíziós alakjai, Komjáthy szöképei — vagy pl. a borzalomfestmények közül a „Sikoly”.
Erős intellektus, megfigyelési képesség, stiliaris kész-ség, szellemesség, bölcselkedésre való hajlam és képelet, még nem tehetnek valakit íróvá. Csak transzcendentális lé-lekzésében éghet a kompozíció tökéletessé, mikor az alkotó szinte kísérteti és elevevességgel látja maga előtt jámi-kelni alakjait s velük együtt szenved végig az eljövendő sorso-kat. (pl. Balzac).

beklyői ellen. (Földes: A hivatalnok urak stb.)

Parasztdarabok (álmérszínűvel) előadása tradíció volt a magyar színpadon. Az igazi paraszt-lelkű és levegőszékelte, szórános megjelentésben — a sok műparasztdarab után tehát meglepetésként és újságtant hatott. S a sok beidegzett hazugságot csak egy olyan név tudta elsőpörni, melyre a közönség nem egy székbe haza és nem az olvasóközönség nyomta rá a fenyjelést. (A színházlátogató és olvasópublikum nem egészen azonos. Az igazi olvasóközönség melyebb márkájú.)

Móricz Zsigmondnak, a sokáig agyonhallgatott, de a Hét Krajcár és a Sárarany után hírnevre kapott írónak sikerült a lehetetlenség: a Sári brótó taposolva fogadták.

Itt talán pontot is tehetünk.

Valdói magyar parasztlevegőjű darabot alig irtak. A repertoárszegénység az igazi oka annak, hogy a magyar parasztdráma nem tudott pályát betütni. S a repertoárszegénységre a magyar lélek adja meg a választ, mely költők mellett, csak bölgegzei epikusokat tudott kitermelni. A magyar paraszt lelki feszülése hirtelen, rövid kislüktést. Sokkal inkább hajlamos balladára, mint tragédia-alkotásra. Terve inkább a lassú hőmpolygós mesemondás, mint a célosan lefagyott, kicélezett, patlogó mondatok — nem jelenet — hanem jelenetek átal.

A magyar parasztság őstája nem adott olyan embert, aki hivatott és szót parancsoló, kemény kézzel dörmögholt volna be a parasztdráma épületébe, kapunyitást. Csak potlást és mesemondót. (Ha ilyen embert tudott volna ajánldekezni, az tudott volna verekelni a maga igazáért, mint ahogy Ady is kiverekelté magát. Értékek és szerénységel a színpad solhasem volt megostromolható).

Szirmai Károly (Fuinus)

Irodalmi hírek

A Mi Irodalmunk karácsonyi számában hirdett novellapályázatot többek kérésére 1931 szeptember 1-ig meghosszabbítottuk. A feltételek és a díjak (1000; 500 és 300 dinár) ugyanazok maradtak.

A Beográsban megjelentő Závot i Rád (Élet és Munka) című nagy irodalmi szemle számában Leszkováé Mladen, a jeles költő és műfordító általadandó közli magyar fordításait. A januári számban két Babits és egy Lesznai verset, a februári számban két Ady-fordítást (Az öklajogó — Emlekezés egy nyári éjszakára) talalunk. A márciusi számban három Ady vers mellett Fekete Lajos „Julia magános estje” című költeményének fordítását talaljuk. Az áprilisi szám pedig két hosszabb Babits fordítást tartalmaz.

A vajdasági magyar könyvtérnek két könyvvel lett gazdagabb. Az egyik Magister Filantkeresek című könyv, amely szerelmes és szenvedő történelmi asszonyok történetét tartalmazza teljesen eredeti módon feldolgozva. A másik könyv Mamojlovity Tódor Centrifugális táncosa-Csuka Zoltán fordításában, amely most könyvvalakban is megjelent. Mindkét könyv ismeretcsere és értékelésre visszatérünk. Az Erdélyi Helikon áprilisi száma Kós Károly cikket közli az első helyen Mlakkei Sándor „Magunk revizója” című nagyszerű könyvéről, amely a kisebbségi magyarság kulturaprogramját adja hivatalos batoralaggal és megalapú előrelátással. Olasz Lajos, Dsida Jenő verseket írta, Kovács László tanulmányt Ámbros Zolánról, Spektorator pedig belegezi György portréját. Ladó Lajos eredeti cdfőrti feljegyzéseit közli Tamási Áron kommentárjával. Ebben a számban lejezdők

be a „Mai európai fiatalság útja” című anket Papp Géza beszámolójával a magyarországi ifjúságról. Ligeti Ernő Kis regényel, Kolozsvári-Grandpierre Emil novellával szerepel. A Kisebbségi Irodalom rovatban Reményik József az amerikai regionalizmusról értekezik. Könyvekről, íróról Áprily Lajos, Átjny Miklós, Reményik Sándor, Kolozsvári Grandpierre Emil, Ligeti Ernő, Lakatos Imre és Krisztyán Imre írta. Kós Károly a Móricz-Négyes vitához szól hozzá. Az Erdélyi Helikon előfizetési ára egy éve 250 dinár. A kiadói hivatal címe: Cluj, Strada Bratianu 22. I.

Kosztolányi Dezso Véres költő című regénye most jelent meg horvátul a zágrebi Zabavna biblioteka kiadásában.

Üzenetek

Huszonegy tavasz elébe. — Almodam a Dunaparton. — És mesélt arról... Egy versben nem érezn a tiszta verseleményt, mondandóvaló jelentéktelenül hatnak és prózába ki-vánköznek. Hányzik belőlük a szírieti erő, az élmény szageresztív kisugárzása. Kifejezőmódja szemes, de néha több tömörséget és testieséget követel a vers. Egyébként bizunk fejlődésében.

Végzet. Ilyen borzalmasan romantikus történetet nem használhat a Mi Irodalmunk, amely a magyar kisebbségi irodalmat akarja adni és fejleszteni. Ennek a nyűt telmaju történetnek nincs köze a mához, a kisebbségi lélekhöz és az irodalomhoz.

Krisztus Királysága. — Pusztai hangulat. — Ő neki. Egyszerű, olykor egytűny sorok, amelyekben semmi őszinteség, vagy eredetiség nincsen, majdnem minden szófüzése ismert közhely, melyet talán egy nőtában nem lehet észre venni, de ily bosszantóan unalmasan hat.

Tavaszi ének. — Bolyongás. Minden verset le kellene nyesegetni, mert a farszító részletezések, rokonszólalmozások a vers hatását és sugárzó erejét erősen csökkentik! Első verse egyébként se ad többet és más, mint banalitás sokat a „napsugárzás, csillag, madárdalok, illatos, részegítő, manóros” tavaszról. Másik verséből csak pár sort idézek: „Valahol messze lehall az égen egy csillag. Talán az én csillagom? — Kérdem remegve. Nem tudom... Csendesseg, halotti némaság.” Mennyivel erősebben és szebben hangzana: „Valahol messze lehall egy csillag. Talán az én csillagom? Minden néma.”

Ilyen az élet. — Az elhunyt éhez. — Ifjúságomhoz. — Egy kis lányhoz stb. stb. — Szemléltető, érzékeny, pesszimista lélek, akinek panasza, fájalmái ma még legtöbbször ismert dallamokat pengenek, de akiben van már önállóságra való törekvés és szívós szándék egy új formanyelv megteremtésére. Különösen első verse ad valami önálló ért. Ajánljuk, hogy eredetibb, életesebb élményeket keressen és gyomlálja ki örökre ezeket a közhelyeket: „mirt is szilant el, mint egy álom. Az én ifjúságom?”

Európa horizontjában. Nagyon szívesen közlünk disznítás irásokkal, sokra becsüljük a viták tisztító és teremtő erejét, de a vitában bizonyos objektíváshoz és nyugodt hanghoz ragaszkodunk. Sajnáljuk, hogy Ön sokszor helyes ellenvetést költékedő hangon teszi, sokat, de keveset bizonyítót néha félremagyarázza a cikkítő szándékát. Így nem káborítahatás. Ez sem az, amit várunk Ontól. Ön csak másolgatja Tomorkényi, Vas Gerebent, sőt a népszámlálék paraszijant, de nem látja meg a mák, a mi földünket, a mi problémáinkat. Mást kérünk.

Több kéziratot a jövő számban.

A MI IRODALMUNK

A Regény Újság Irodalmi mellékleté — Szerkesztő: Szencleky Körtel

Krónika

Egy irodalmi vita tanulsága

Magyarországon most csunya vita folyik két ellentétes világszemlélet és ideológia között. A régi élettelen, mondhatni háboru előtti eszmévilág és egy haladó, új tartalmat kereső irodalmi csoport között. Egyrészt válságról beszélnek, a magyar lélek válságról, a kultura átértékeléséről, egy új, európai magyarság születéséről, másrészt faji jellegről s az akadémiai, nemzeti kultúrális program örök-érvényűségéről és tökéletességéről. Ez az akadémiai hang úgy hangzik, mint valami régi, régi fonográf, mely a mai tökéletes reprodukáló gépezetek mellett határozottan mulatságosan hat. Ez a fonográf természetesen mit sem akar tudni Adyról, vagy az új magyar szívek irodalmáról, hanem régi, sárgult tankönyvek közhelyeit ismételteti csökönyös ön-élgültéggel.

Pedig az idő szágnul, szinte rekordot javít a szágnulásban, új életek születnek s új tartalommal telik meg a lélek. Az igazi irodalom ma már nem esztétikai normák és akadémiai tágsság felé törtet, nem célja már a l'art pour l'art, vagy a történelmi heroszok elnagyolt eszményítése, az irodalom ma az életet adja, azt akarja adni s azt kell, hogy adja. Az új élet arca merőben új a régítől. Ez a két arc néz most egymással farkasszemet Pestben. Egyik szem érti a másikat, mint ahogy az élet nem érti a halált.

De ez az új élet, mely az irodalomban lüktetni kezd, még bizonytalan. Fejlődési feltételei hiányoznak, ezért önmagának kell teremteni fényt, meleget, levegőt, esőt. Építeni kell, a régi összedőlő udvarház romjából új hajlékot építenek, szerény, szegényes, tisztelen házacskákat, amelyben az új lelkek élni szeretnének. A régi, uri világ már elhervadt, mint nyári repkény a tornác oszlopain, a régi jótét már csak emlékezetben él, a henyve, munkátlan napok elhullottak a nagy forgatagban. Építeni kell. Senki sem ad tervet, útmutatást, tanácsot, biztatást, az építkezés mégis folyik, a magukra maradtottak maguk csinálják az új hajlékot, mert az idő sürgeti őket. Egyébként senkisen törődik velük. Senkisen hallja kopácsoláukat. Az öreg fiúk süketek, a hia öregek régi szabású szék ruháikban nézegetik magukat a tükröben, nagyhangon vitakoznak, a nemzeti nevében beszélnek, de önmagukon kívül tulajdonképpen semmi sem érdekli őket. Ha az építők falai összedőlnek, az öregek nem rezzennek össze, tovább szónokolhatnak szük terencsókájukban, a fonográf mindig ugyanazt a hengert recsegeté.

Móricz Zsigmond volt az, aki észrevette az új életet és szembe merre állítani a halottal, a vakkal, a siketével. Meglátta a csehszlovákiai magyarság új kultúrális életét és azt állította, hogy az életesebb, európaibb, mint a hivatalos magyar kultúrpolitika. Azok már építenek, együtt menetelnek az idővel, míg Magyarországon az illektésnek nem akarnak tudomást venni az időről, Európáról, a változott világról, a kisebbségi problémákról, hanem aszott tervekkel, régi, háboruelőtti mentalitással akarják a lélek válságát és differenciálódását megoldani. A magyar irodalom hivatalos reprezentánsai erre megvédtek az irodalom „faji jellegét” — Móricz Zsigmond dal szemben. De mi mégsem tudunk nevetni ezen a mulatságos eseményen, mert mégis csak szomoru dolog, hogy azok az urak ott az Akadémián, Petőfi társaságban lemaradtak mindentől, ami életet jelent, hogy emyire szük meg vak horizontba zárják be öreg, kis jelüket. És, hogy végeredményben mégis csak ezek az öreg kis lelkek beszélnek és cselekszenek a magyar irodalom nevében.

Az irodalom ma már mindenütt elszakadt az akadémiaiktól. Mégis az akadémiaik az irodalomért vannak, díjakat osztogatnak, öreg urakat választanak, miatlalt az igazi értékek és ígéretek, a teremtő erők és életek a főváros aszfaltján véreznék el vagy fordulnak fel hiányos táplálkozás miatt. Arra semmi remény sincsen, hogy az akadémiai irodalompolitika leszáll az élethez, segítségre siet az építőknél, az új életet kezdőknek. A fonográf hengerét nem cserélték ki. A Négyes Lászlók, a Pekár Gyulák, a juhász Margitok lezárták az irodalmat Arany Jánosnál, esetleg Reviczky Gyulánál. Ők nem lának tul az akadémiaik hólyagos szemü ablakain, nem vesznek tudomást rólunk, az új életek kezdőiről, az új lelkek és új irodalmak gyengekaru, de fáradhatatlan építőiről. Értelmenlenn, üveges szemmel nézik, de nem veszik észre a mák, az új problémákat, melyeket már a változott világ dikál. Ők még mindig régi, kudarcos jelszavaikat védelmezik csökönyösen, muzumba kívánczókat, bokrétság felegyekkel. Milyen szomoru ez a lelketlen, tehetetlen, képzellet és horizont nélküli öregség! Ez az anakronizmus, ez a pókhalós hályog, mikor a ma elevenségét, fantáziát, ruganyosságát, aklimatizációt, messzi tekintet követeli!

Ez a vita számunkra egy fontos és eléggé nem ismételtető tanulsággal zárul. — Azzal, hogy nekünk magunknak kell megteremtünk irodalmun-

Heti rádióműsor

Vasárnap, április 19

Beograd. 9: Istentisztelet átvitel, a pravoszláv székesegyházból. 10.30: Mezőgazdasági előadás. 11: Gramofon. 12.30: A rádiózenekar déli hangversenye. 13.30: Hírek. 16: Gramofon. 17: Orvosi előadás. 17.30: Cigányzene. 19.30: Dr. Jeftics Pavle előadása. 20: Zenei rejtvények. 20.30: „Pénteken“, egyfelvonásos bohózat. 21: Esti hangverseny. 22: Hírek és sport. 22.20: Séta Európán keresztül.

Prága. 9: Katonazene. 10.15: Színházi hírek, műsorbemondás. 10.20: Közvetítés az autókлубból, tánczene.

Bukarest. 10.45: Egyházi ének. 11: Délelőtti zene. 12: Gramofon. 12.50: Gramofon. 4: Dinicu-zenekar: román és könnyű zene. 5.15: Dinicu-zenekar. 7: Gramofon.

Budapest. 9: Ujsághírek, kozmetika. 10: Egyházi zene és szentbeszéd az Egyetemi templomból. Utána: Időjelzés, időjárásjelentés. Majd: A Mándics szalónzenekar zenéje. 2: Gramofonhangverseny. 3: Gyermekekjátásóra. 3.30: A kapásnövények ápolása. 4: Rádió Szabad Egyetem. 5.15: Az 1. honvédegylet zenekarának hangversenye. 6.30: Szülők és gyermekek. Dócsiné Ringer Lili, a Champagnet magyar-francia iskola tanárának előadása. 7: Leidenfrost Ica hangversenye. 7.35: Radics Jóska és cigányzenekarának zenéje. 8.30: Sport- és löversenyeredmények. 8.45: Könyves Kálmán. Eredeti történelmi szomorujáték 5 felvonásban. Irta Jókai Mór. Rendező Csanády György. Utána: Időjelzés, időjárásjelentés. Majd: Szabó Guy László jazz zenekarának zenéje a Gellért szállóból Vig Miklós (ének) közreműködésével.

Bécs. 10: Modern orgonaművek. 11.05: A volt népepera zenekara. 1.10: A munkásdalgyletek hangversenye. 2.40: Badeni fürdőzenekar Wiesman K. vezényletével. 5.30: A Rothschild-kvartett kamara zenéje. 7.30: Időjelzés, sport, műsorbemondás. 10: Wacek-zenekar.

Hétfő, április 20

Beograd. 11.30: Gramofon. 12.45: A rádiózenekar déli hangversenye. 13.30: Hírek. 15.30: Bandics Mica meséket olvas a gyermekeknek. 16: Gramofon. 17: Felolvasás. 17.30: Grozdanovic N. népdalokat énekel. 18: Hangverseny átvitel a Moszkva kávéházból. 19.30: Francia nyelvkurzus. 20: Népdalok, éneklő Tomics Zsika, a beográdi opera tagja. 20.30: Átvitel Berlinből. 22.30: Hírek. 22.20: Jugoszláv hangverseny, előadja a rádiózenekar.

Zagreb. 12.20: Étlap, konyhareceptek. 12.30: G. 5: Hangos film. 3.30: Berlin. 10.30: Hírek, időjárás. 10.40: Külföldi állomások hallgatása.

Bukarest. 12: Gramofon. 4: Luca-zenekar. 7: Gramofon. 9.15: A Theodorescu vonósnyégyes Haydn D-dur vonósnyégyesét játssza.

Prága. 4: G. 4.30: Zenekari hangverseny. 7.15: Klarinetszó. 8.30: Zongoraverseny. 10.15: Színházi hírek. 11: Oraütés.

Budapest. 9.15: Az államrendőrség zenekarának hangversenye. 12.05: Eugen Stepat orosz balalajka zenekarának hangversenye. 4: Asszonyok tanácsadója. 5: Szicília, a romok és pástörök hazája, Máthé Elek előadása. 5.25: Hangverseny. 6.25: Német nyelvtanítás. 7: Hogyan készül az ujság Japánban? Watanabe Metzger Nándor előadása. 7.30: Vörös Károly és cigányzenekarának zenéje. 8.30: Az Operaház tagjaiból alakult zenekar hangversenye. Majd: Gramofonhangverseny.

Bécs. 11: Gramofon. 12: Dalok gramofonon. 1.10: Részletek olasz operákból gramofonon. 7.30: A munkászeneegylet hangversenye. 10.20: Gangelberger-zenekar.

Kedd, április 21

Beograd. 11.30: Gramofon. 12.45: A rádiózenekar déli hangversenye. 13.30: Hírek. 16: Tánczene gramofonon. 17: Horváth Edit zongoraművész hangversenye. 17.30: Népdalok gramofonon. 19.30: Német nyelvkurzus. 20: A rádiózenekar esti hangversenye. 20.30: Átvitel Zagrebból. 22.30: Hírek és sport. 22.50: Szezonlágerek gramofonon.

Bukarest. 4: Motzói-zenekar: könnyű és román zene. 7: Gramofon. 8: Olasz zeneest. 9.25: Boccherini: Cselló- és énekkari verseny, a csellósóló Gocsa György csellóművész játssza. Utána Verdi: Szicíliai vécsernye, szimfónia.

Prága. 4.05: Gramofon. 4.30: Zenekari verseny. 7: Hírek. 7.05: Pollert Emil népdalokat énekel. 10.20: Gramofon.

Budapest. 9.15: Az 1. honvédegylet zenekarának hangversenye. 12.05: A rádió házikvartett-jének hangversenye. 4: Csehétfalvi Albert Istvánné meséi. 5: Gárdonyi Géza növénytan hagyatéka. Dr. Bárány László előadása. 5.25: A Budapesti Koncert Szalónzenekar hangversenye. 6.25: Francia nyelv oktatás. 7: Róma születésnapja. 7.25: Az Operaház előadásának közvetítése. Az álarc. Opera 3 felvonásban. Zenéjét szerette Hubay Jenő. Az előadás után: Időjelzés, időjárásjelentés, hírek. Majd: Kiss Lajos és cigányzenekarának zenéje a Gellért szállóból.

Bécs. 11: Gramofon. 12: Mayer-Aichhorn-zenekar. 3.20: Német operák. 7.45: Strauss Oszkár-est. 9.55: Hayd két vonósnyégyese a Sedlak-Winkler négyes előadásában. 10.45: Macho-zenekar. Lehár-est.

Szerda, április 22

Beograd. 10: Előadás a népiszólak részére. 11.30: Gramofon. 12.45: A rádiózenekar déli hangversenye. 13.30: Hírek. 16: Gramofon. 17: Ilics Bozsko énekművés hangversenye. 17.30: A rádiózenekar délutáni hangversenye. 18: Orosz óra. 19.30: Dr. Vitezica Vinko professzor előadása a beográdi német kiállításon szerzett impresszióiról. 20: Tamburászenekar. 20.30: Pichler Milan operaénekes hangversenye. 21: Gramofon. 21.30: Hírek és sport. 21.50: Neuhaus Alice operaáriákat énekel. 22.20: Rádiócsend.

Bukarest. 12: G. 4: Jazz. 5.15: G. 6: Rádióegyetem: társadalomtudományi és külpolitikai hírek. 8: G. 10: Flondor: Szent György éjszakája című háromfelvonásos operettje Jora Mihály vezényletével, közben hírek.

Prága. 4.05: Gramofon. 6.15: Munkásrádió. 7: Tamburiczenekar. 7.30: Közvetítés a Kis Operettszínházból, műsorbemondás szerint. 8: A berlini filharmónikusok nagy hangversenye. Vezényel Furtwaengler Vilmos.

Budapest. 9.15: A Bachmann-trió hangversenye. 12.05: Hangverseny. 3.30: Morsetanfolyam. 4: Feleletek háztartási kérdésekre. Stumpf Károlyné előadása. 5: Az alkohol, a dohány és az énekes. Dr. Tölvölgyi Elemér előadása. 5.30: Orbán Sándor magyar nótákat énekel Rigó Jancsi és cigányzenekarának kíséretével. 6.30: Olasz nyelvtanítás. 7: A Budapesti Központi Papnevelő Intézet növendékeinek énekkari estje. Az egyes számokat ismerteti és vezényli Kondela Géza dr. 1. Gregorián-koralis énekek. II. A polifónia nagy virágkorából: 1. G. P. Palestrina. 2. Orlandus Lasus. III. Liszt Ferenc férfikari műveiből. 8: Tarka est. Rendező dr. Bánoczy Dezső. 9.40: Helyszíni közvetítés a Szent Gellért szállóból. Utána: Időjelzés, időjárásjelentés, hírek. Majd: A Fejes szalónzenekar, valamint Toll Árpád és Toll Jancsi cigányzenekarának zenéje az Ostende kávéházból. Kalmár Pál (ének) közreműködésével.

Bécs. 11: Kachel-zenekar. 1.10: Mindenféle hangszerzőlök gramofonon. 3.25: Versenyakadémia. 5: Brahms mint zongoraművész és zongoradarabszerző. 8.05: Millöcker: A hét sváb c. háromfelvonásos népepera.

Csütörtök, április 23

Beograd. 11.30: Gramofon. 12.45: A rádiózenekar déli hangversenye. 13.30: Hírek. 16: Gramofon. 17: Felolvasás. 17.30: Népdalok harmonikán. 18: Jugoszláv dalok, éneklő Pomorisac Branko. 19.30: Francia nyelvkurzus. 20: Orvosi előadás. 20.30: Ljubljana átvitel. 22.30: Hírek és sport. 22.50: A rádiózenekar esti hangversenye.

Zagreb. 12.20: Étlap, konyhareceptek. 12.30: Gramofon. 5: Kávéházi zene. 9: Hangverseny. 9.30: Kamarazene. 10.40: Tánczene.

Prága. 4.30: Kamarazene. 7: Oraütés. 7.15: Marsák O. operaáriákat énekel. 9.30: Stepan-Kurz zongoraművész hangversenye.

Bukarest. 12: Gramofon. 4: Katonazene. 7.00: Gramofon. 8: Ghiga Jonel hegedűművész Burada Tivadar műveit játssza. 8.45: A rádiózenekar Caudella és Jora zeneműveit adja elő Barsan Mircea vezényletével.

Budapest. 9.15: Gramofonhangverseny. 12.05: A Mándics szalónzenekar hangversenye. 4: Rádió Szabad Egyetem. 5.10: Siliga István: Házinyulenyésztés kisgazdaságokban. 5.45: Magyar balettmuzsika az Operaház tagjaiból alakult zenekar előadásában. 6.45: A bolygó hollandi, Kertész József előadása. 7.15: Angol nyelvtanítás. (J. W. Thompson). 7.45: A Budapesti Hangverseny Zenekar hangversenye. Utána: Pertis Jenő és cigányzenekarának zenéje.

Bécs. 11: Alpési zene gramofonon. 12: Geiger-zenekar. 3.20: Balettművek gramofonon. 4: Chopin-zongoraművek gramofonon. 8: Stransky Jozefin dalestje az alkontról. 8.30: Wagner: Tristan és Isolda című operája. 10.25: Pauscher-zenekar.

Péntek, április 24

Beograd. 11.30: Gramofon. 12.45: A rádiózenekar déli hangversenye. 13.30: Hírek. 15: Előadás a népiszólak részére. 16: Tánczene gramofonon. 17: Petrovics Alekszandar a főzés művészetéről tart előadást. 17.30: Népdalok gitárkísérettel. 18: Népdalok dudán. 19.30: Német nyelvkurzus. 20: Kaland az autóbusszban. Zoscsenko egyfelvonásos komédiája. 20.30: Timotics Milan népdalokat énekel. 21: Zsaludova Mária énekművész hangversenye. 21.30: Kamarazenei hangverseny. 22.30: Hírek és sport. 22.50: A rádiózenekar esti hangversenye.

Bukarest. 4: Rádiózenekar. 5: Hírek, időjárás. 5.15: Rádiózenekar. 6: Rádióegyetem: Bölcsészeti és vallási előadás. 7: Szindarab. 7.30: Gramofon. 8: Bartfeld hegedűművész játékja. 8.30: A Carmen énekkar egyházi dalokat ad elő. 9.15: A Carmen énekkar román népdalokat ad elő.

Prága. 4.05: G. 4.30: A rádiózenekar hangversenye. 7.05: Szakszófőelőadás. 7.55: Hangverseny Mozart műveiből. 10.20: A mai zene XV. estje.

Budapest. 9.15: Hangverseny. 12.05: Az Országos Postászenekar hangversenye. 4: Divattudósítás. Irta és felolvassa Szunyoghné Tüdös Klára. 5: A bölcs és elmés ókor. Haller Jenő dr. előadása. 5.35: Gramofonhangverseny. 6.40: Farkas Jenő és cigányzenekarának zenéje. 7.25: Az Operaház előadásának közvetítése. Aida. Dalmü 4 felvonásban. Zenéjét szerette Verdi. Majd: Szalónzenekari hangverseny.

Bécs. 11: Portyázás régi és újabb operetteken át, gramofon. 1.10: Divatos dalok gramofonon. 3.25: Weiss-zenekar. 7.30: Mozart: Idomeneo című háromfelvonásos operája az állami Operaházból. 10.25: Korngold-jazz.

Szombat, április 25

Beograd. 11.30: Gramofon. 12.35: A rádiózenekar déli hangversenye. 13.30: Hírek. 16: A közönség kedvenc lemezei. 17: Tremboveljszka Olga hegedűművész hangversenye. 17.30: A rádiózenekar délutáni hangversenye. 18: Szokolelelőadás. 19.20: Dr. Vlasics professzor előadása. 19.50: Az operaelőadás tartalmának ismertetése. 20: Operaelőadás közvetítése a zagrebi Nemzeti Színházból. Egyik szünetben kb. 21.30: Hírek. Az előadás elhangzása után balalajkahangverseny a beográdi Mon Repos étterméből.

Zagreb. 5: Népszerű zene. 8: Opera a Nemzeti Színházból.

Bukarest. 12: Gramofon. 4: Sibiceanu-zenekar: könnyű és román zene. 7: Gramofon. 8: Csajkovszkij „Diotörősvit“ a rádiózenekar előadásában. 8.30: Felolvasás. 8.45: Gutziuanu Emilia énekesnő estje. 9.15: Rádiózenekar.

Prága. 7.05: Mandolinnégyes. 7.35: Fuvószene.

Budapest. 9.15: A rádió házikvartett-jének hangversenye zenéje. 12.05: Dombóvári Horváth Jani és cigányzenekarának zenéje. 4.10: Sásdi Sándor novellái. 5: Amit tudunk, de rosszul tudunk. Irta és felolvassa dr. Gaál István. 5.25: A Fejes szalónzenekar zenéje. 6.25: Mit üzen a rádió? 7: Basilides Mária dalestje. 7.40: A Budapesti Nemzetközi Város és az idegenforgalom. Bársony Oszkár felolvasása. 8: A berlini rádióállomás Hubay hangversenyének közvetítése. Közreműködik Zathureczky Ede. Vezényel a szerző. 9: A Pesterzsébeti Általános Munkásdalkör hangversenye. Majd: Az 1. honvédegylet zenekarának hangversenye. Utána: Kurina Simi és cigányzenekarának zenéje az Emke kávéházból.

Bécs. 11: Gramofon. 12: Schieder-zenekar. 5.45: Jazz két zongorán. 7.30: A waehringi férfdalgylet hangversenyének részben való közvetítése. 8.35: Híres olasz énekesek gramofonon. 9.20: Römisch-zenekar. Régi és mai indulók.

Halál a molyokra!

Óvja meg szőrméit és egyéb téli holmiját **FLY-TOX** (FLÁJ-TOKSZ) megsemmisít minden rovar, amit legkönnyebben elérni éppen most, amikor azok petéit rakják le. **VEGYEN MÉG MA EGY KANNÁVAL** a hozzávaló fecskendővel. Kérjen mindenütt eredeti kékcsoomagolásu árut, francia felíráttal. Viszonteladókknak szétküldi:

Kemikalija, Novisad vegyszerek nagybani raktára

Lemezek
26 dinártól felfelé

Gramofonok
810 dinártól kezdve

Használt lemezeket cserélünk

EDISON BELL PENKALA

Lehetőséget nyújt, hogy a felemelt vámkötségek mellett is a régi árak mellett, hosszulejratu havi részletfizetéssel, melllett legyenek beszerzhetőek elsőrendű gramofonok és lemezek. Tegyen látogatást vételkötelezettség nélkül. Tekintse meg nagyrakáriumunkat. Kérje ingyen és a legújabb és legkisebb rakáriumát. Képvisele és egyedüli értékesítő

STERN ADOLF

Subotica. Varróság, kerékpár, molnárkerékgyártás és gramofon rakata. Jelköltséve dílca 2. Saját nagy javító műhely

Állítson ki Ön is a

KULAI IPARI, KERESKEDELMI és MEZŐGAZDASÁGI KIÁLLÍTÁSON KULÁN

1931. május 31-től június 8-ig

Tenyészállatvásárral kapcsolatban!

Levélcim: IZLOZBA-KULA

Hirdessen a Reggeli Ujságban

A hideg szelek és változókorú idő károsan hatnak az arcbőrre és a kézre. Egyedül a **„Mila krém“** Állandó használatával óvhatja meg arcának és kezének szépségét. Lerakat: **HYGIEA DROGÉRIA K. ZSIVOJNOVICS**

TIVAR

ÖLTÖNYÖK A LEGJOBBAK

Férfi öltönyök már 240 dinártól
Gyermek öltönyök már 20 „

Tekintse meg áruaktáramat és győződjön meg áruim olcsó és jó minőségéről!

WEKERLE PÉTER
KULA 758 (Gyári lerakat)

6'- dinár egy liter bor 1682
1/2 dinár egy pohárka konyak
19'- dinár egy liter pálinka

MARTER JÓZSEF belacrkvai bornagytermelő lerakataiban, amely f. hó 15-én nyílt meg a R. K. Hítközség palotájában (Telecskrucca) Állandóan tiszta, kiváló és hamisítatlan áru. — A lerakat vezetője

BIEHLER GYÖRGY (Bubi)

Kereskedő és utazó urak figyelmébe!

Suboticán a vasutal szemben

Antonovičeva ulica 21. szám alatt megnyílt az **ujjonnan épített és berendezett**

Park Hotel

Gyönyörű szobák, penslensziszter, hideg és meleg víz, központi fűtés

Mérsékelt árak 0119 Inter. telef. 70

Saját érdekében teszi, ha szükségletét az ismert **BURGHARDT cégnél** „Az arany csillag“-hoz, szerzi be

Különböző trikotázsok, térfűzők, nyakkravatók, D. M. C. minden minőségben és színben. — Nagy választék női harisnyákban. Mélyen leszállított árak

— **TEKINTSE MEG OKVETLENÜL KIRAKATAIMAT!** —

LEGKEDVESEBB MEGLEPETÉS

HA GYERMEKÉRŐL MŰVÉSZI FÉNYKÉPET KÉSZÍTET

A NOVISZÁDI **FOTOATELIER „ANNY“** NOVISZÁD, KRALJICA ALEKSANDRA 16

a legmodernebb és legművészebb gyermekfelvételeket készíti. Minden leányképzett gyermek résztvesz az atollér idei nagy gyermekszépségversenyén

Eladó ház,

a legforgalmasabb utcában, Laze Kostića és Željznicka ul. sarkán. A házban vendéglő van és hely új üzletek megnyitására. Főleg péküzletnek alkalmas, mert ilyen a környéken nincs Željznicka 36. No. vizsád. 1655

Olcsóbb pénzkölcsön

Városi házakra Bácska és Bánátban 10% mellett 8-10 évi tetszésszerinti letörlesztéssel.

Bácska és Bánáti földekre 10% mellett szintén 8-10 évi letörlesztésre

GRADJANSKA BANKA K. D., SZUBOTICA
Pašičeva ulica 12 0-14 Gőzfürdő épület

Zeneértők figyelmébe!

RADIO PHILIPS INGELEN BERLINER

Gramofon

His Master's Voice, Plydor és Brunswick hosszulejratu részletfizetés

Truppel Béla, Novisad nono-szaküzletében, Dunavaska ul. 17. Telefon 26-69

Állandó nagy raktár minden létező hangszerekben valamint világ híró márkájú **zongorák,** pianinók, harmoniumokban

Egyetlen számottevő tészerezési forrás tónfilmslágerlemezekben.

MÉSZ CEMENT, Jeserit, Reibsand, Stukatur a legolcsóbb árban kapható

GAUSZ JÁNOS, Futoski put 66

Fotoamatőrök!

Legjobb beszerzési forrás!

BARTA I DRUG NOVISAD
Dunavaska ul. 22. Tel. 26-49.

Fiiliale: **VEL. BEČKEREK** Svetozar Markovičeva ul. 3.

Női kézimunkák

kész díszsebkendők, monogram, aszurozás, aplikálás. Előnyomda, kézi- és péphímzés, plissé gombáthuzás, csipke, pamut és mindenemű kézimunka kellek **olcsó árban**

NAGYFEJEŐ kézimunkaüzletében
NOVISZÁD, KRALJICA MARIJA UT 2.
(az új hídhoz vezető út)

Halottaink emlékének megőrzése a leszzebb emberi erény!

„GOLGOTA“

temetkezési vállalat a legmerszebb menő igényeknek megfelelően elsőrendű új fel szereléssel, villanyvilágítással és falvédő szerkezettel (a falakba nem verünk szeg-et), nagy raktár érc és saját készítésű fakoporsókban, szemfedelek és koszoruk ban, exhumálást és szállítást bárholnan bárhová vállalunk. A legolcsóbb kiszolgálás

Lenkey Imre és Fia „GOLGOTA“ temetkezési vállalata
Novisad, Uspenszka ul. 12.
Telefon 26-90